

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบบ SQ4R
เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย กลุ่มสาระสังคมศึกษา
ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

การศึกษาค้นคว้าอิสระ
ของ
สุริยง ทองมีค่า

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
มีนาคม 2557
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบบ SQ4R
เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยของกลุ่มสาระสังคมศึกษา
ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

การศึกษาค้นคว้าอิสระ
ของ
สุริยง ทองมีค่า

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
มีนาคม 2557
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบการศึกษาชั้นคว่ำอึสระ ได้พิจารณาการศึกษาชั้นคว่ำอึสระ
ของนายสุริยง ทองมีค่า แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบการศึกษาชั้นคว่ำอึสระ

(ผศ.ดร.เดชา จันทักต์)

ประธานกรรมการ

(อาจารย์บัณฑิตศึกษาประจำคณะ)

(ผศ.สุภรณ์ ลิ้มอารีย์)

กรรมการ

(อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาชั้นคว่ำอึสระ)

(ผศ.ดร.ทรงศักดิ์ กุสิอ่อน)

กรรมการ

(อาจารย์บัณฑิตศึกษาภายนอกภาควิชา)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับการศึกษาชั้นคว่ำอึสระฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัย
มหาสารคาม

(รศ.ดร.ประวิต เอราวรรณ์)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

(รศ.ดร.สุนันท์ สายกระสุน)

ผู้รักษาการคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 31 เดือน 8 ค.ศ. 2557

ประกาศคุณูปการ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภรณ์ ลิ้มอารีย์ อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เดชา จันทัด ประธานกรรมการสอบ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน กรรมการสอบ ผู้ศึกษาค้นคว้าขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาหลักสูตรและการสอน และคณาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และให้คำแนะนำ สั่งสอน ตลอดช่วงระยะเวลาที่ทำการศึกษาค้นคว้า

ขอขอบพระคุณ คุณยุภาพร หรเสริฐ ศึกษาานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 คุณครูเนตรนภา กิจเถาว์ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านห้วยโจด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 คุณครูว่าที่ร้อยตรีดุขฎี นานาหาร ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านหันศิลางาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ แก้ไข ปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ขอขอบพระคุณ ผู้บริหารโรงเรียน คณะครู และขอขอบใจนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านหนองแวงโสภนพระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ที่อนุเคราะห์สถานที่ให้ความร่วมมือในการทดลอง เก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าจนเสร็จสมบูรณ์

ขอขอบคุณ วงษ์ตระกูล ตลอดจนญาติ และเพื่อนนิสิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน รุ่น พ.24 ศูนย์มหาสารคาม ที่เป็นกำลังใจ ให้ความช่วยเหลือในการศึกษาค้นคว้าเป็นอย่างดี

ประโยชน์และคุณค่าของการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชา พระคุณบิดา มารดา และบูรพาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน

สุริยง ทองมีคำ

ชื่อเรื่อง	การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบบ SQ4R เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
ผู้ศึกษาค้นคว้า	นายสุริยง ทองมีค่า
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภรณ์ ลิ้มอารีย์
ปริญญา	กศ.ม. สาขาวิชา หลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีที่พิมพ์ 2557

บทคัดย่อ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนศึกษาในเรื่องที่สนใจอย่างเป็นระบบ เป็นขั้นเป็นตอน มีการสำรวจ วิเคราะห์ข้อมูลในเรื่องที่จะศึกษา มีการวางแผน ดำเนินการศึกษาค้นคว้า เก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล สรุปผล เขียนรายงาน นำเสนอผลงาน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เกิดการคิดวิเคราะห์ เกิดทักษะในการทำงาน เป็นการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ และพัฒนานักเรียนให้มีคุณสมบัติตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบบ SQ4R เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบบ SQ4R เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบบ SQ4R เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย เครื่องมือที่ใช้ ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มี 3 ชนิด ประกอบด้วย 1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 12 แผน ใช้เวลาสอน 12 ชั่วโมง ผลการประเมินแผน มีค่าเฉลี่ยรายแผนตั้งแต่ 4.37 ถึง 4.77 มีค่าเฉลี่ยรวม 4.51 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ มากที่สุด 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 1 ฉบับ เป็นแบบทดสอบปรนัยแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 0.47 ถึง 0.72 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.91 3) แบบวัดความพึงพอใจ เป็นชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 0.50 ถึง 0.65 มีค่า ความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.85 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาค้นคว้าปรากฏ ดังนี้

1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.98/80.17 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

2. ดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ที่ได้จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีค่าเท่ากับ 0.5296 หรือคิดเป็นร้อยละ 52.96

3. การประเมินความพึงพอใจของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านหนองแสงโสภพระ จำนวน 20 คนพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.77 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.63

โดยสรุป การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย กลุ่มสาระสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพประสิทธิผล นักเรียนได้รับความรู้ มีทักษะในการอ่านเขียน เกิดความพึงพอใจและส่งผลให้นักเรียน มีคุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตรส่งผลดีในการจัดการศึกษาเรียนรู้

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	3
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	3
	นิยามศัพท์เฉพาะ	4
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
	หลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา	
	ศาสนาและวัฒนธรรม	6
	การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R	18
	แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	27
	ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้	32
	ค่าดัชนีประสิทธิผล	35
	ความพึงพอใจในการเรียนรู้	37
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	42
	งานวิจัยในประเทศ	42
	งานวิจัยต่างประเทศ	49
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	51
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	51
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	51
	การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ	52
	การดำเนินการศึกษาและการเก็บรวบรวมข้อมูล	61
	การวิเคราะห์ข้อมูล	63
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	64
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	68
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	68
	ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	68

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	68
ตอนที่ 1 ผลการหาประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบ SQ4R เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามเกณฑ์ 80/80	68
ตอนที่ 2 ผลการหาดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบ SQ4R เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	71
ตอนที่ 3 ผลการหาค่าความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R เรื่องพลเมืองดี ตามวิถีประชาธิปไตย	72
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	75
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	75
สรุปผล	75
อภิปรายผล	76
ข้อเสนอแนะ	78
บรรณานุกรม	80
ภาคผนวก	83
ภาคผนวก ก ตัวอย่างแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R และผลการประเมินแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	84
ภาคผนวก ข แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และผลการหาคุณภาพ ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	102
ภาคผนวก ค แบบวัดความพึงพอใจ และผลการหาคุณภาพ ของแบบวัดความพึงพอใจ	119
ภาคผนวก ง ภาพประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R	126
ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์	129
ประวัติย่อของผู้ศึกษาค้นคว้า	136

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	หน่วยการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 2 ชั่วโมง/ สัปดาห์ 80 ชั่วโมง/ ปี	18
2	การจัดหน่วยการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ประจำปีการศึกษา 2555	52
3	กำหนดการสอนตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R	53
4	ความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาสาระสำคัญและผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ตามสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย	55
5	แบบแผนการทดลอง	61
6	การจัดเวลาสำหรับดำเนินการทดลองกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง และนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง	62
7	คะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละและประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) ของคะแนนการทำแบบฝึกหัด การทำแบบทดสอบท้ายแผน และคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละ และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) ของคะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนหลังเรียน และแบบวัดความพึงพอใจได้จากการจัดกิจกรรม การเรียนรู้แบบ SQ4R เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	69
8	ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	71
9	ดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ที่ได้จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	71
10	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับความพึงพอใจ ของนักเรียน ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	72
11	ผลการประเมินแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยผู้เชี่ยวชาญ	97
12	ผลการประเมินและวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับตัวชี้วัด เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยผู้เชี่ยวชาญ	107

13	ผลการวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (B) และค่าความเชื่อมั่น (r_{cc}) ของข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย	109
14	ผลการประเมินและวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบวัดความพึงพอใจ เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยผู้เชี่ยวชาญ	122
15	ผลการวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r_{xy}) และค่าความเชื่อมั่น (α) ของแบบวัดความพึงพอใจ เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	123

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1 ความพึงพอใจนำไปสู่ผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ	40
---	----

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

สาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ผู้เรียนทุกคนในระดับประถมศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลายต้องเรียน ทั้งนี้เพราะกลุ่มสาระการเรียนรู้ว่าด้วยการอยู่ร่วมกันบนโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลา การเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจซึ่งแตกต่างกันอย่างหลากหลาย การปรับตัวเองกับบริบทสภาพแวดล้อม ทำให้เป็นพลเมืองที่รับผิดชอบมีความสามารถทางสังคม มีความรู้ ทักษะ คุณธรรมและค่านิยมที่เหมาะสม สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ประกอบมาจากหลายแขนงวิชา โดยนำวิทยาการจากแขนงวิชาต่างๆ ในสาขาสังคมศาสตร์มาหลอมรวมเข้าด้วยกัน ได้แก่ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ นิติศาสตร์ จริยธรรม ประชากรศึกษา สิ่งแวดล้อมศึกษา รัฐศาสตร์ สังคมวิทยา ปรัชญาและศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จึงเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ส่งเสริมศักยภาพการเป็นพลเมืองดีให้แก่ผู้เรียน ความสำคัญของกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม นอกจากจะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมทั้งทางธรรมชาติและสังคม วัฒนธรรม มีทักษะกระบวนการต่างๆ ที่สามารถนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจ อย่างรอบคอบในการดำเนินชีวิต และมีส่วนร่วมในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ในฐานะพลเมืองดีแล้ว ยังช่วยให้นำความรู้ทางจริยธรรม หลักธรรมทางศาสนามาพัฒนาตนเอง และสังคมได้ ทำให้ผู้เรียนสามารถดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข (กรมวิชาการ. 2551 : 3-4)

จากการศึกษาสภาพการเรียนการสอน ผลทดสอบการอ่านและการเขียนของนักเรียน ในแบบ ปพ.5 ผลการประเมิน สมศ. โรงเรียนที่อยู่ในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาศูนย์ 5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 จาก 12 โรงเรียน 12 ห้องเรียน รวมนักเรียน 103 คน ในรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่านักเรียนมีความสามารถในการสื่อสารการอ่านและการเขียนต่ำ สาเหตุมาจากนักเรียนขาดทักษะในการใช้เทคนิคในการอ่านเช่น การอ่านออกเสียง การอ่านในใจ การอ่านเพื่อความเข้าใจที่จะช่วยพัฒนาความสามารถในการอ่านของนักเรียน เช่น กลวิธีการอ่าน (Strategy) ตามจุดประสงค์ของการอ่านได้แก่ การอ่านจับใจความ (Skimming) การอ่านเพื่อหาใจความสำคัญ (Main Idea) การอ่านเพื่อหาข้อมูลเฉพาะ (Scanning) การอ่านอย่างรวดเร็ว (Extensive Reading) เป็นการอ่านเพื่อความบันเทิงและจับใจความสำคัญของบทความ (Intensive Reading) เป็นการอ่านที่ทำความเข้าใจกับบทความทั้งหมดอย่างสมบูรณ์ ถ้าผู้อ่านฝึกใช้กลวิธีต่างๆ ได้อย่างเหมาะสมจะทำให้พัฒนาการอ่านได้เร็ว ซึ่งจะทำให้นักเรียนสามารถเข้าใจการเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยได้

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มุ่งหวังให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการอยู่ร่วมกับของพลเมืองอย่างสันติสุข สามารถดำรงชีวิตในสถานการณ์ต่างๆ แสวงหาความรู้ ประกอบอาชีพ และศึกษาต่อ ในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวและวัฒนธรรมอันหลากหลายของประชาคมโลก และสามารถถ่ายทอดความคิดและวัฒนธรรมไทยไปยังสังคมโลก

ได้อย่างสร้างสรรค์ ประกอบด้วยสาระสำคัญ คือ ภาษาเพื่อการสื่อสาร การใช้ภาษาในการฟัง พูด อ่าน เขียน แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร แสดงความรู้สึกและความคิดเห็น ตีความ นำเสนอข้อมูล ความคิดรวบยอดและความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างเหมาะสม ภาษาและวัฒนธรรม ความสัมพันธ์ อย่างเหมาะสม ความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น เป็นพื้นฐานในการพัฒนา แสวงหาความรู้ และเปิดโลกทัศน์กับชุมชนและโลก ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ชุมชน และสังคมโลก (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 2)

การสอนแบบ SQ4R เป็นการสอนที่ได้รับการพัฒนาโดยตั้งอยู่บนรากฐานของแนวคิดทางการเรียนการสอนภาษา คือ ทฤษฎีอภิปัญญา (Metacognitive Theory) ซึ่งอภิปัญญากับการอ่าน หมายถึง วิธีการหรือขั้นตอนที่จะทำให้การอ่านบรรลุตามเป้าหมายมีองค์ประกอบสำคัญ 2 ส่วน คือ ความตระหนักรู้และการควบคุมกลไกที่ใช้ในกระบวนการอ่านรวมถึงวิธีที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายของการเรียนรู้ เน้นให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างเป็นระบบจนกว่าจะเข้าใจเรื่องที่อ่าน มีการควบคุมกระบวนการต่างๆ อย่างเป็นขั้นตอนชัดเจน นอกจากนี้การสอนด้วยวิธี SQ4R ก็ยังส่งเสริมให้นักเรียนใช้ทฤษฎีโครงสร้างความรู้ (Schema Theory) ซึ่งมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการทำความเข้าใจเรื่องที่อ่าน เพราะโครงสร้างความรู้มีหน้าที่ช่วยให้ผู้อ่านค้นหาและเลือกข้อมูลที่ต้องการในการตอบคำถามและยังช่วยตีความเรื่องราวที่อ่านอีกด้วย หากมีข้อมูลบางส่วนหายไป การใช้โครงสร้างความรู้จะช่วยทบทวนข้อมูลจากความทรงจำของตนเองเพื่อทำให้เรื่องราวที่ขาดหายไปสมบูรณ์ขึ้น นอกจากนี้การใช้ความรู้เดิมมาทำความเข้าใจเรื่องที่อ่านนี้จะทำให้การเก็บข้อมูลในสมองมีความคงทนและมีการเรียบเรียงอย่างเป็นระบบในการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมซึ่งมีความจำเป็นที่จะต้องให้ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน เขียน หากมีความรู้เดิมเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านก็จะทำให้มีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในการเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยอีกด้วย

เมื่อพิจารณาถึงกลวิธีที่ใช้ในการสอนแบบ SQ4R จะเห็นได้ว่ากลวิธีนี้ช่วยส่งเสริมความเข้าใจในการอ่าน โดยการตั้งคำถาม จดบันทึก และเล่าเกี่ยวกับเรื่องที่ตนได้อ่านออกมาเป็นคำพูดของตนเองได้แสดงว่าผู้อ่านสามารถเข้าใจเรื่องที่อ่าน เมื่ออ่านเข้าใจ นักเรียนก็น่าจะเขียนได้ด้วย ดังเช่นงานวิจัยของ Medver (2005 : unpagged) ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์การอ่านกับการเขียน ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า การอ่านมีความสัมพันธ์กับการเขียน และงานศึกษาค้นคว้าที่ศึกษาถึงผลการสอนที่ให้นักเรียนตั้งคำถามเองพบว่ากลุ่มทดลองที่ได้รับการฝึกให้ตั้งคำถามเองมีผลสัมฤทธิ์ความเข้าใจในการอ่านสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการฝึกให้ตั้งคำถามเอง ผลของการฝึกให้นักเรียนตั้งคำถามเองยังสามารถส่งผลต่อการเขียนด้วย จากผลการวิจัยของ Weiner (2000 : unpagged) ที่พบว่าการฝึกตั้งคำถามเอง การจดบันทึก การสรุป นอกจากจะส่งผลดีต่อความเข้าใจในการอ่านแล้วยังส่งผลดีต่อการเขียนเรียงความ ซึ่งในการสอนแบบ SQ4R มีขั้นตอนให้นักเรียนตั้งคำถามเอง การหาใจความหลักและใจความสนับสนุนสำคัญและการบันทึก ก็น่าจะส่งผลดีต่อทักษะการเขียนย่อความได้เช่นกัน (Nolte and Singer. 1999 : unpagged ; Davey and McBride. 2000 : unpagged ; Wong and Jones. 2001 : unpagged)

ดังนั้น ผู้ศึกษาค้นคว้ามีความเห็นว่าการสอนแบบ SQ4R น่าจะเป็นวิธีการสอนอ่านที่จะช่วยปรับปรุงและพัฒนาความสามารถในการอ่าน เขียนของผู้เรียนในวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น เป็นวิธีที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการตั้งคำถาม การจดบันทึก การเล่าถึงเรื่องที่อ่าน ซึ่งเป็นปัจจัยเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการเขียนสรุปใจความ

ในเรื่องการเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย นอกจากนั้นการทบทวนในสิ่งที่อ่านก็ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่รู้จักคิดอย่างมีวิจารณญาณ ดังนั้นผู้ศึกษาค้นคว้าจึงสนใจที่จะศึกษาการใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านและการเขียนสรุปใจความเรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และเพื่อต้องการทราบว่าวิธีการนี้จะช่วยส่งเสริมให้มีความพยายามและพัฒนาความสามารถในการอ่านและการเขียนสรุปใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนที่อยู่ในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาศูนย์ 5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ขอนแก่นเขต 3 จาก 12 โรงเรียน 12 ห้องเรียน รวมนักเรียน 103 คน เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ได้มากน้อยเพียงใด

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบบ SQ4R เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย กลุ่มสาระสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบบ SQ4R เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบบ SQ4R เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ได้พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบบ SQ4R เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนที่อยู่ในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาศูนย์ 5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ขอนแก่นเขต 3 จาก 12 โรงเรียน 12 ห้องเรียน รวมนักเรียน 103 คน เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ
2. ได้แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาอื่น ๆ สอดคล้องกับแนวคิดและการพัฒนาผู้เรียนเต็มตามศักยภาพและวิถีชีวิตของผู้เรียน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนที่อยู่ในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาศูนย์ 5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ขอนแก่นเขต 3 จาก 12 โรงเรียน 12 ห้องเรียน รวมนักเรียน 103 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนบ้านหนองแขวงโสภณพร อำเภอฟล จังหวัดขอนแก่น จำนวน 1 ห้องเรียน นักเรียน 20 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง

2. เนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ใช้เนื้อหาของสาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555

3. ระยะเวลาในการศึกษาค้นคว้า

ดำเนินการศึกษาค้นคว้าระหว่างภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R หมายถึง กิจกรรมการสอนอ่านตำราวิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมที่มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1.1 ขั้นสำรวจ (Survey)

ผู้สอนให้นักเรียนสำรวจ เรื่องราวที่ได้อ่านอย่างคร่าวๆ ได้แก่ การอ่านหัวเรื่อง หัวข้อย่อย บทคัดย่อ บทสรุป รวมถึงคำถามในเรื่อง เพื่อเป็นการมองภาพรวมของเรื่อง โดยวิธีการอ่านแบบกวาดสายตารวดเร็ว (Skimming)

1.2 ขั้นตั้งคำถาม (Question)

หลังจากที่ได้สำรวจบทอ่านแล้ว ผู้สอนถามคำถามที่เกี่ยวกับบทอ่านกับนักเรียน เพื่อฝึกการตอบคำถาม และให้นักเรียนลองเปลี่ยนหัวเรื่อง หรือหัวข้อย่อยให้เป็นคำถามเพื่อที่จะได้หาคำตอบในขั้นต่อไป

1.3 ขั้นอ่าน (Read)

ในขั้นนี้ นักเรียนจะได้อ่านรายละเอียดของบทอ่านเพื่อทำความเข้าใจ และตอบคำถามที่ตั้งไว้เนื่องจากนักเรียนได้ทำความเข้าใจกับบทอ่านแล้ว ผู้สอนสามารถแทรกการตั้งคำถามเข้าไปได้ แล้วให้นักเรียนช่วยกันตอบคำถามของครู ช่วยให้ได้ข้อมูลหรือรายละเอียดที่สำคัญครบถ้วนขึ้น นอกจากนั้นการตั้งคำถามเพื่อหาคำตอบยังเป็นการช่วยฝึกนักเรียนในการตอบคำถาม เนื่องจากเราจะทดสอบเขาด้วยแบบทดสอบ

1.4 ขั้นบอกคำตอบอีกครั้ง (Recite)

เมื่อได้คำตอบแล้วนักเรียนต้องบอกคำตอบนั้นออกมาโดยใช้ภาษาของตนเอง เพื่อให้เข้าใจได้ง่ายขึ้นและสามารถจำคำตอบนั้นได้ โดยคำตอบนั้นต้องคงความหมายเดิมของเรื่องเอาไว้

1.5 ขั้นเขียนสรุปใจความ (Write)

เมื่อบอกคำตอบแล้ว ให้นำมาเขียนสรุปใจความซึ่งประกอบด้วยใจความหลัก และใจความรอง ซึ่งครอบคลุมความหมายเดิมของบทอ่านไว้ หลีกเลี่ยงการกล่าวซ้ำๆ และใช้ประโยคที่แต่งขึ้นเองโดยมีความถูกต้องตามหลักภาษาและเครื่องหมายวรรคตอนอย่างถูกต้อง การเขียนสรุปใจความสามารถอยู่ในขั้นผลิตชิ้นงาน ของการดำเนินการสอนด้วยวิธี SQ4R เพราะเป็นผลมาจากการทำความเข้าใจในการอ่าน

1.6 ขั้นทบทวน (Review)

เมื่อเสร็จสิ้นทั้งห้าขั้นตอนแล้ว นักเรียนจึงทบทวนเรื่องที้อ่านทั้งหมด โดยเล่าคำถามที่ตั้งไว้และคำตอบของแต่ละข้อให้ครูหรือเพื่อนฟัง ในขั้นตอนนี้จะเป็นการตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน ว่าสามารถจดจำหรือเข้าใจเรื่องราวทั้งหมดได้มากหรือน้อยแค่ไหนหากมีส่วนไหนที่ยังจำไม่ได้ก็ให้อ่านกลับไปอ่านซ้ำและทบทวนจนกว่าจะจำได้ ซึ่งการอ่านซ้ำๆ นี้จะช่วยให้นักเรียนเข้าใจแนวความคิดได้ชัดเจนและมีความคงทนในการจำอีกด้วย

2. ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง คุณภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนรู้แบบ SQ4R เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้นมีระดับประสิทธิภาพที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามเกณฑ์ 80/80 ดังนี้

80 ตัวแรก หมายถึง ร้อยละ 80 ของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคนที่ได้จากคะแนนแบบวัดพฤติกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ระหว่างเรียน แบบประเมินผลงานนักเรียน และแบบทดสอบย่อยระหว่างเรียน

80 ตัวหลัง หมายถึง ร้อยละ 80 ของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคนที่ได้จากคะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน

3. ดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index) หมายถึง ค่าที่แสดงความก้าวหน้าทางการเรียนรู้ของนักเรียน โดยการเทียบคะแนนที่เปลี่ยนแปลงจากการทดสอบก่อนเรียนกับคะแนนทดสอบหลังเรียน เมื่อเรียนด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

4. ความพึงพอใจในการเรียนรู้ หมายถึง ความรู้สึกชอบพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนรู้ ตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งวัดจากแบบวัดความพึงพอใจในการเรียนรู้ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้า ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ที่ส่งผลต่อการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ครั้งนี้ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
2. การเรียนรู้แบบ SQ4R
3. แผนการจัดการเรียนรู้
4. ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
5. ดัชนีประสิทธิผล
6. ความพึงพอใจในการเรียนรู้
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 7.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

หลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ผู้เรียนทุกคนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาต้องเรียน เพราะกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมนี้ว่าด้วยการอยู่ร่วมกันบนโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลาโดยให้ผู้เรียนเกิดความเจริญงอกงามในด้านความรู้ ด้านทักษะและกระบวนการ ด้านเจตคติและค่านิยม และด้านการจัดการและการปฏิบัติ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ดังนี้

1. ความสำคัญ ธรรมชาติ และลักษณะเฉพาะ

ผลจากความเจริญทางวิทยาการและเทคโนโลยีของโลกปัจจุบัน ทำให้ประชากรในส่วนต่างๆ ของโลก มีการเลื่อนไหลหล่อหลอมให้เป็นประชากรโลก และรวมเป็นสังคมเดียวกัน การทำสังคมโลกจะดำรงอยู่ได้อย่างสันติสุข ประชากรจะต้องเป็นพลเมืองดีทั้งในระดับโลกและระดับประเทศย่อมลงมาถึงสังคมเล็กที่สุด สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีความสำคัญในด้านพัฒนาคุณลักษณะต่างๆ ของผู้เรียนให้เป็นพลเมืองดี มีเหตุผลด้วยกุศลจิต คิดสร้างสรรค์ มั่นในคุณธรรม นำความรู้เพื่อการดำเนินชีวิตที่มีความสุขโดยใช้เทคนิค วิทยาการจากวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มาปรับใช้ในการดำรงชีวิตให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ทั้งทางธรรมชาติและสังคมได้อย่างมีความสุขสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ต้องเรียนตลอด 12 ปี การศึกษา ตั้งแต่ระดับประถมศึกษา จนถึงระดับมัธยมศึกษา

ตอนปลาย เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ประกอบมาจากหลายแขนงวิชา จึงมีลักษณะเป็นสหวิทยาการ โดยนำวิทยาการจากแขนงวิชาต่างๆ ในสาขาสังคมศาสตร์มาหลอมรวมเข้าด้วยกัน ได้แก่ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ นิติศาสตร์ จริยธรรม ประชากรศึกษา สิ่งแวดล้อมศึกษา รัฐศาสตร์ สังคมวิทยา ปรัชญาและศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จึงเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ออกแบบมาเพื่อส่งเสริมศักยภาพการเป็นพลเมืองดีให้แก่ผู้เรียน โดยมีเป้าหมายของการพัฒนาความเป็นพลเมืองดีซึ่งถือเป็นความรับผิดชอบของทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

ดังนั้นกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความเจริญงอกงามในด้านต่างๆ คือ

1. ด้านความรู้ จะให้ความรู้แก่ผู้เรียนในเนื้อหาสาระ ความคิดรวบยอด และหลักการสำคัญของวิชาต่างๆ ในสาขาสังคมศาสตร์ ได้แก่ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ รัฐศาสตร์ จริยธรรม สังคมวิทยา เศรษฐศาสตร์ กฎหมาย ประชากรศึกษา สิ่งแวดล้อมศึกษา ปรัชญา และศาสนา ตามขอบเขตที่กำหนดไว้ในแต่ละระดับชั้น ในลักษณะบูรณาการ

2. ด้านทักษะกระบวนการ ผู้เรียนจะได้รับการพัฒนาให้เกิดทักษะและกระบวนการต่างๆ เช่น ทักษะทางวิชาการ ทักษะทางสังคม ทักษะทางการสืบสวนสอบสวน ทักษะการสื่อสาร ทักษะการแสวงหาความรู้ การสืบค้น เป็นต้น

3. ด้านเจตคติและค่านิยม กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จะช่วยพัฒนาเจตคติ และค่านิยมที่เกี่ยวกับประชาธิปไตยและความเป็นมนุษย์ เช่น รู้จักตนเอง พึ่งตนเอง มีความซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย มีความกตัญญู รักเกียรติภูมิแห่งตน มีนิสัยในการเป็นผู้ผลิตที่ดี มีความพอดีในการบริโภค เห็นคุณค่าของการทำงาน รู้จักคิดวิเคราะห์ รู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม เคารพสิทธิของผู้อื่นและเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มีความผูกพันกับกลุ่ม รักท้องถิ่น รักประเทศชาติ เห็นคุณค่า อนุรักษ์และพัฒนาศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ศรัทธาในหลักธรรมของศาสนา และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

กิจกรรมการเรียนการสอน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการทำงานเป็นกลุ่ม สามารถนำความรู้ ทักษะ ค่านิยม และเจตคติที่ได้รับการอบรมบ่มนิสัยมาใช้ในการแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของผู้เรียนได้ ดังนั้น กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จึงต้องเชื่อมโยงสิ่งต่างๆ ในหลักสูตรเข้าด้วยกัน เป็นศาสตร์บูรณาการวิชาความรู้จากที่ต่างๆ ได้แก่

1. กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เชื่อมโยงได้ดีกับการเรียนภาษา ต้องใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ใช้ภาษาในการแก้เหตุผลและปัญหา ปกป้องรักษา วัฒนธรรมให้คงไว้ช่วยเปิดโลกทัศน์ให้ผู้เรียนได้เข้าใจโลกด้วยการศึกษาวรรณกรรมเหล่านี้ ในเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม วรรณกรรมจากสิ่งพิมพ์ที่ปรากฏอยู่ในชีวิตประจำวันของผู้เรียน เพื่อขยายประสบการณ์ทางสังคมให้กว้างขวางขึ้น สื่อเทคโนโลยีต่างๆ และคอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือที่ทำให้พัฒนาภาษาเพื่อการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เชื่อมโยงได้ดีกับการเรียนศิลปะ ช่วยให้ผู้เรียนได้เข้าใจมุมต่างๆ เกี่ยวกับโลก สะท้อนให้เห็นความจริงของสังคม การเมืองเศรษฐกิจในยุคสมัยต่างๆ ได้ ศิลปะสะท้อนความคิด จิตวิญญาณ ความหวังของมนุษยชาติ ทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาความคิดสร้างสรรค์อีกด้วย

3. กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เชื่อมโยงได้ดีกับการเรียนคณิตศาสตร์ ช่วยในการจัดระบบ วิเคราะห์ นำเสนอข้อมูลต่างๆ ที่สัมพันธ์กับเหตุการณ์หรือประเด็นปัญหาในสังคมได้ และสามารถนำวิธีการแก้ปัญหามาใช้เพื่อประเมินความสัมพันธ์ของเหตุการณ์ในอดีตกับเงื่อนไขในปัจจุบันและผลที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

4. กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เชื่อมโยงได้ดีกับการเรียนวิทยาศาสตร์ เกี่ยวกับการศึกษาโลกทั้งทางกายภาพและทางสังคม การตรวจสอบผลของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทำให้ผู้เรียนเห็นปัญหาที่เกิดขึ้นจริงสามารถมองเห็นการปฏิบัติเพื่อกิจกรรมทางสังคมได้

5. กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เชื่อมโยงได้ดีกับการเรียนสุขศึกษาพลศึกษา ช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาเจตคติ ค่านิยม จริยธรรม และวิธีการต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการแก้ปัญหา ส่งเสริมการดำเนินชีวิตที่ดีต่อสุขภาพ

6. กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เชื่อมโยงได้ดีกับการเรียนการงานอาชีพและเทคโนโลยี ช่วยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์พื้นฐานวิชาอาชีพ มีทักษะในการทำงาน มีเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ มีจริยธรรม คุณธรรมในการทำงาน สามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต

2. วิสัยทัศน์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กำหนดวิสัยทัศน์ของกลุ่มดังนี้

2.1 เป็นศาสตร์แบบบูรณาการที่มุ่งให้เยาวชนเป็นผู้มีการศึกษาพร้อมที่จะเป็นผู้นำเป็นผู้มีส่วนร่วมและเป็นพลเมืองที่ดี มีความรับผิดชอบ โดย

2.1.1 นำความรู้จากอดีตมาสร้างความเข้าใจในมรดกทางวัฒนธรรมของประเทศเพื่อการตัดสินใจในการเป็นพลเมืองดี

2.1.2 นำความรู้เกี่ยวกับโลกของเรามาสร้างความเข้าใจในกระบวนการก่อให้เกิดสภาพแวดล้อมของมนุษย์ เพื่อการตัดสินใจในการดำรงชีวิตในสังคม

2.1.3 ความรู้เรื่องการเมืองการปกครองมาตัดสินใจเกี่ยวกับการปกครองชุมชนท้องถิ่น และประเทศชาติของตน

2.1.4 นำความรู้เรื่องการผลิต การแจกจ่าย การบริโภคสินค้าและการบริหารมาตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัด เพื่อการดำรงชีวิต เพื่อการประกอบอาชีพ และการอยู่ในสังคม

2.1.5 นำความรู้เกี่ยวกับคุณค่าของจริยธรรม ศาสนา มาตัดสินใจในการประพฤติปฏิบัติตนและการอยู่ร่วมกับผู้อื่น

2.1.6 นำวิธีการทางสังคมศาสตร์มาค้นหาคำตอบเกี่ยวกับประเด็นปัญหาในสังคมและกำหนดแนวทางประพฤติปฏิบัติที่สร้างสรรค์ต่อส่วนรวมตั้งนั้นตลอดระยะเวลาของการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรแสดงให้เห็นให้ผู้เรียนกลุ่มสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ได้ใช้ความรู้อย่างมีความหมายเพื่อการตัดสินใจ การสำรวจสอบสวน การสืบค้น การสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ และการนำพาตนเองและผู้อื่นเชื่อมโยงความรู้ที่เรียนรู้โลกแห่งความเป็นจริงในชีวิตได้

2.2 ได้บูรณาการสรรพความรู้ กระบวนการและปัจจัยต่างๆ เพื่อการเรียนรู้ตามเป้าหมายของท้องถิ่นและประเทศชาติการเรียนการสอนที่ใช้ข้อมูลความรู้ทั้งในระดับท้องถิ่น ประเทศชาติ และระดับโลกเชื่อมโยงเข้าด้วยกัน

2.3 ผู้เรียนอภิปรายประเด็นปัญหาพร้อมสมัยร่วมกับเพื่อนและผู้ใหญ่ สามารถแสดงจุดยืนในค่านิยม จริยธรรมของตนอย่างเปิดเผยและจริงใจ ขณะเดียวกันก็รับฟังเหตุผลของผู้อื่นที่แตกต่างจากตนอย่างตั้งใจ

2.4 การเรียนการสอนเป็นบรรยากาศของการส่งเสริมการคิดขั้นสูงในประเด็นหัวข้อที่ลึกซึ้งท้าทายผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความหมาย ได้รับการประเมินที่เน้นการนำความรู้มาประยุกต์ใช้ทุกมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีการจัดเตรียมโครงการที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมเป็นจริงของสังคมที่ให้ผู้เรียนได้นำสิ่งที่เรียนไปใช้ได้จริงในการดำเนินชีวิต

3 คุณภาพผู้เรียน

เป้าหมาย/ ความคาดหวัง

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีเป้าหมาย/ ความคาดหวังที่สำคัญ คือ ให้ผู้เรียนเป็นพลเมืองดี ในวิถีชีวิตประชาธิปไตยภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข การที่จะบรรลุตามเป้าหมายดังกล่าวนี้ จำเป็นต้องมียุทธศาสตร์ประกอบสำคัญ 3 ประการ คือ ความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม

3.1 ความรู้ ในกลุ่มสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีความหมายกว้างขวางมาก ไม่มีใครสามารถเรียนทุกสิ่งทุกอย่างได้ทั้งหมด และเป็นปัญหารุนแรงมากของการเรียนกลุ่มสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ที่พยายามจะให้เกิดการเรียนรู้ทุกสิ่งทุกอย่างในศาสตร์ที่ประกอบกันอยู่ในกลุ่มนี้ครูสังคมศึกษาก็คือ ความสามารถที่จะคัดสรรสาระที่จะเรียนได้อย่างเหมาะสมและมีคุณค่า เกณฑ์ในการพิจารณาก็คือ สิ่งที่จะนำมาเรียนมีนัยสำคัญต่อการพัฒนาความเป็นพลเมืองดีหรือไม่ หมายความว่า การคัดเลือกสาระเนื้อหา มีใช้อยู่บนพื้นฐานของการที่จะให้ผู้เรียนเป็นนักประวัติศาสตร์ นักสังคมศาสตร์หรือ เป็นนักวิชาการที่เชี่ยวชาญในความรู้ แต่เป้าหมายต้องเป็นไปเพื่อสร้างจิตสำนึกของการเป็นคนดีของสังคม เป็นประชาชนที่มีการศึกษาเข้าใจปัญหาสังคม เชื่อมโยงกับการดำเนินชีวิต ส่งเสริมความเข้าใจโลก ปฏิสัมพันธ์ที่มนุษย์มีต่อกันความหลากหลายในวัฒนธรรมและมรดกทางวัฒนธรรมและให้เป็นเครื่องมือแก่ผู้เรียนในการทำความเข้าใจอดีต เพื่อเป็นสาระในการเผชิญและตัดสินใจใดๆ ในปัจจุบันโดยตระหนักถึงผลที่จะเกิดขึ้นและวางแผนสู่อนาคตดังนั้น ความรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมจึงมีการผสมผสานการศึกษาศาสตร์ต่างๆ เช่น มานุษยวิทยา เศรษฐศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์รัฐศาสตร์ นิติศาสตร์ ปรัชญาและศาสนาเข้าด้วยกัน นอกจากนี้ยังรวมถึงการศึกษาคุณลักษณะการเป็นคนดีของสังคม การเป็นพลเมืองที่มีส่วนร่วมในการศึกษา ความเป็นไปของโลก พหุวัฒนธรรมกฎหมาย ศึกษาอาชีพศึกษา และประเด็นปัญหาพร้อมสมัยต่างๆ และยังต้องบูรณาการสาระจากกลุ่มสาระอื่นๆ เช่น ภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอีกด้วย

3.2 ทักษะและกระบวนการ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ประกอบด้วย ทักษะทางวิชาการและทักษะทางสังคมที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาบุคลิกภาพของผู้เรียนให้เป็นผู้รอบรู้ มีบุคลิกภาพที่เหมาะสมและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

3.3 ทักษะทางวิชาการ ได้แก่ ทักษะฟัง อ่าน พูด เขียน และการคิด ซึ่งผู้เรียนต้องนำมาใช้ในการแสวงหาความรู้ สร้างองค์ความรู้ใหม่ให้เกิดขึ้นการแสวงหาและจัดการกับข้อมูลความรู้ต่างๆ ทักษะด้านนี้ จะต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน ศึกษา สืบค้นข้อมูล ความรู้ ใช้กระบวนการศึกษาค้นคว้าทางสังคมศาสตร์ การสืบสวนความรู้ รวมทั้งความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์การคิดและนำเสนอแนวคิดต่างๆ ทักษะด้านนี้จะต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิด การจัดระบบข้อมูล การตีความ วิเคราะห์ สรุป ประเมิน แลนำเสนอข้อมูลความคิดเห็นต่างๆ โดยสื่อสารออกมาในรูปแบบต่างๆ โดยเฉพาะการเขียน การพูดที่สื่อความหมายกับผู้อื่นบนพื้นฐานความมีเหตุผลและหลักการ เพื่อประกอบการตัดสินใจของบุคคลและสังคมได้อย่างฉลาดและมีประสิทธิภาพการสร้างองค์ความรู้ใหม่ จะต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ที่เป็นความคิดรวบยอดและหลักการได้ สามารถอธิบายความสัมพันธ์และความเป็นเหตุและผลของเรื่องราวต่างๆ ได้สามารถคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ คิดสร้างสรรค์ ศึกษาค้นคว้า เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ นำไปสู่การวางแผนและแก้ปัญหา หรือตัดสินใจในการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม

3.4 ทักษะทางสังคม ได้แก่ การร่วมมือและการมีส่วนร่วมในสังคม การดูแลรักษาการเอาใจใส่ให้บริการ การมีส่วนร่วมในสังคม ทักษะกระบวนการกลุ่ม พัฒนาความเป็นผู้นำ ผู้ตามในการทำงานกลุ่ม เห็นคุณค่า เคารพตนเองและผู้อื่น ยอมรับในความคล้ายคลึงและความแตกต่างของบุคคลเคารพในสิทธิและทรัพย์สินของผู้อื่น เคารพในกฎกติกาของสังคม เคารพในความเป็นมนุษยชาติ และสรรพสิ่งที่มีชีวิตทั้งหลาย

3.5 คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จะช่วยพัฒนาทักษะเกี่ยวกับเจตคติ จริยธรรม และค่านิยม โดยผ่านประสบการณ์การเรียนรู้และทักษะต่างๆ อย่างหลากหลาย ผู้เรียนจะได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับความเป็นสมาชิกที่ดีในสังคม เช่นการรู้จักตนเอง ฟังตนเอง ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย กตัญญู รักเกียรติภูมิของตน เคารพในเหตุผล มีความยุติธรรม ห่วงใยในสวัสดิภาพของผู้อื่น ยอมรับความแตกต่าง ขจัดข้อขัดแย้งด้วยสันติวิธี ยึดมั่นในความยุติธรรม ความเสมอภาคและเสรีภาพ มีนิสัยในการเป็นผู้ผลิตและผู้บริโภคที่ดี เห็นคุณค่าของทำงาน การทำงานเป็นกลุ่ม การเคารพสิทธิของผู้อื่นเสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มีความผูกพันกับกลุ่ม รักท้องถิ่น รักประเทศชาติ เทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ภูมิใจในความเป็นไทย เห็นคุณค่า อนุรักษ์ พัฒนาศิลปวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม และศรัทธาในหลักธรรมของศาสนา

4 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แก่ผู้เรียน

4.1 ช่วงชั้นที่ 1 (จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3)

4.1.1 ได้เรียนรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเองและผู้รอบข้าง ตลอดจนสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นที่อยู่อาศัย และเชื่อมโยงประสบการณ์ไปสู่โลกกว้าง

4.1.2 ได้รับการพัฒนาให้มีทักษะกระบวนการ และมีข้อมูลที่จำเป็นต่อการพัฒนาให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม ประพฤติปฏิบัติตามหลักคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ มีความเป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ การอยู่ร่วมกันและการทำงานกับผู้อื่น มีส่วนร่วมในกิจกรรมของห้องเรียนและได้ฝึกการตัดสินใจ

4.1.3 ได้ศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับตัวเอง ครอบครัว โรงเรียนและชุมชนในลักษณะการบูรณาการ ผู้เรียนได้เข้าใจแนวคิดเกี่ยวกับปัจจุบันและอดีต มีความรู้พื้นฐานทางเศรษฐกิจ ได้ข้อคิดเกี่ยวกับรายรับและรายจ่ายของครอบครัว เข้าใจถึงการเป็นผู้ผลิต ผู้บริโภค รู้จักการออม ขันต้นและหลักเศรษฐกิจพอเพียง

4.1.4 ได้รับการพัฒนาแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หน้าที่พลเมือง เศรษฐศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และภูมิศาสตร์ เพื่อเป็นพื้นฐานในการทำความเข้าใจความรู้ในขั้นต่อไป

4.2 ช่วงชั้นที่ 2 (จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6)

4.2.1 ได้เรียนรู้เรื่องของจังหวัด ภาค และประเทศของตนเอง ทั้งเชิงประวัติศาสตร์ ลักษณะทางกายภาพ สังคม ประเพณี และวัฒนธรรม รวมทั้งการเมือง การปกครองและสภาพเศรษฐกิจ โดยเน้นความเป็นประเทศ

4.2.2 ได้รับการพัฒนาความและความเข้าใจในเรื่องศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ปฏิบัติตนตามหลักธรรม คำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ รวมทั้งมีส่วนร่วมในศาสนพิธีและพิธีกรรมทางศาสนามากยิ่งขึ้น

4.2.3 ได้ศึกษาและปฏิบัติตนตามสภาพภาพ บทบาท สิทธิหน้าที่ในฐานะเป็นพลเมืองดีของท้องถิ่น จังหวัด ภาค และประเทศ รวมทั้งได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมตามขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมของท้องถิ่นตนเองมากยิ่งขึ้น (กรมวิชาการ. 2551 : 13-14)

4.2.4 ได้ศึกษาเปรียบเทียบเรื่องราวของจังหวัดและภาคต่างๆ ของประเทศไทย กับประเทศเพื่อนบ้าน

4.2.5 ได้รับการพัฒนาแนวความคิดทางสังคมศาสตร์เกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หน้าที่พลเมือง เศรษฐศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และภูมิศาสตร์ เพื่อขยายประสบการณ์ไปสู่การทำความเข้าใจในภูมิภาคซีกโลกตะวันออกและซีกโลกตะวันตก เกี่ยวกับศาสนา คุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมความเชื่อ ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม การดำเนินชีวิต การจัดระเบียบสังคม และการเปลี่ยนแปลงทางสังคมจากอดีตสู่ปัจจุบัน

4.3 ช่วงชั้นที่ 3 (จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3)

4.3.1 ได้เรียนรู้และศึกษาเกี่ยวกับความเป็นไปของโลก โดยการศึกษาประเทศไทยเปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาคต่างๆ ในโลก เพื่อพัฒนาแนวคิดเรื่องการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

4.3.2 ได้เรียนรู้และพัฒนาให้มีทักษะที่จำเป็นต่อการเป็นนักคิดอย่างมีวิจารณญาณ

4.3.3 ได้รับการพัฒนาแนวคิดและขยายประสบการณ์เปรียบเทียบระหว่างประเทศไทยกับประเทศในภูมิภาคต่างๆ ของโลก ได้แก่ เอเชีย ออสเตรเลีย โอเชียเนีย แอฟริกา ยุโรปอเมริกาเหนือ อเมริกาใต้ ในด้านศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ความเชื่อ

ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม การเมือง การปกครอง ประวัติศาสตร์ และภูมิศาสตร์ด้วย
วิธีการทางประวัติศาสตร์และสังคมศาสตร์

4.3.4 ได้รับการพัฒนาแนวคิด และความสามารถในการวิเคราะห์เหตุการณ์
ในอนาคต สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิต และวางแผนการดำเนินงานได้อย่างเหมาะสม

4.4 ช่วงชั้นที่ 4 (จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6)

4.4.1 ได้เรียนรู้และศึกษาความเป็นไปของโลกอย่างกว้างขวางและลึกซึ้งยิ่งขึ้น

4.4.2 ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้พัฒนาตนเองเป็นพลเมืองดี มีคุณธรรม
จริยธรรม ปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ รวมทั้งมีค่านิยมที่พึงประสงค์ สามารถอยู่
ร่วมกับผู้อื่นและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข รวมทั้งมีศักยภาพเพื่อการศึกษาต่อในชั้นสูงตาม
ความประสงค์ได้

4.4.3 ได้เรียนรู้เรื่องภูมิปัญญาไทย มีความภูมิใจในความเป็นไทย
ประวัติศาสตร์ชาติไทย ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์
ทรงเป็นประมุข

4.4.4 ได้รับการส่งเสริมให้มีส่วนร่วมในการบริโภค เลือกและตัดสินใจบริโภค
ได้อย่างเหมาะสม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมไทย และสิ่งแวดล้อม
มีความรักท้องถิ่นและประเทศชาติ มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามให้แก่สังคม

4.4.5 เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของตนเอง ชี้นำตนเอง
ได้ และสามารถแสวงหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ ในสังคมได้ตลอดชีวิต

5. สารการเรียนรู้

สาระที่เป็นองค์ความรู้ของกลุ่มสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ประกอบด้วย

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

5.1 สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

สาระหลักนี้ เป็นความคิดรวบยอดที่เกี่ยวข้องกับศาสนา ศีลธรรม
จริยธรรม ปรัชญา ประวัติศาสตร์ สังคมวิทยา มานุษยวิทยา ที่มุ่งศึกษามาตรฐานความประพฤติ
ของพลเมืองและการยกระดับภาวะทางจิต ซึ่งผู้เรียนจะต้องมีความรู้ ประสบการณ์และทักษะเกี่ยวกับ
จริยธรรมคุณธรรมที่ว่าด้วยหลักความประพฤติของคนดีและอุดมคติตามแนวความเชื่อของศาสนา
ที่ตนนับถือสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จึงต้องให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้และประสบการณ์
เกี่ยวกับหลักจริยธรรม คุณธรรมในการควบคุมความประพฤติ สามารถนำความคิดความเชื่อ
และความศรัทธาทางศาสนาเป็นแนวทางให้ผู้เรียนมีอุดมคติในการดำเนินชีวิตและปฏิบัติตาม
หลักธรรมทางศาสนา เพื่อพัฒนาตนให้เป็นคนดี บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม
ให้อยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข

5.2 สารที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

การดำเนินชีวิตในสังคมเป็นขอบข่ายสาระหลักที่มีแนวความคิดรวบยอดเกี่ยวข้องกับสังคมวิทยา มานุษยวิทยา รัฐศาสตร์ และนิติศาสตร์ โดยศึกษาระบบความสัมพันธ์ของมนุษย์ในฐานะที่เป็นสมาชิกของสังคม มีวัฒนธรรม มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นเป็นกลุ่ม ศึกษาสถาบันสังคม การจัดระเบียบทางสังคม มุ่งให้เกิดความเข้าใจต่อระบบการเมืองการปกครอง โดยเฉพาะบทบาทหน้าที่ในฐานะพลเมืองของประเทศในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ศึกษาระเบียบบริหารราชการแผ่นดินของไทย และหลักกฎหมายที่สำคัญ องค์ประกอบของกระบวนการยุติธรรม ด้วยแนวความคิดรวบยอดเหล่านี้ทำให้ผู้เรียนสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จึงให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มชุมชน สังคม ที่มีวัฒนธรรมคล้ายคลึงและแตกต่างกัน มีการขัดเกลาทางสังคมทั้งทางตรงและทางอ้อม อันมีบรรทัดฐานทางสังคม มีระบบค่านิยม ความเชื่อประเพณีทางสังคม สถาบันต่างๆ ซึ่งมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางสังคมให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน

นอกจากนี้ผู้เรียนยังต้องแสวงหาประสบการณ์ทางด้านระบบการเมืองการปกครองของประเทศต่างๆ ในโลกโดยเฉพาะระบบการเมืองการปกครองของไทยภายใต้รัฐธรรมนูญอันเป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ ระบบการปกครองท้องถิ่น และกฎหมายสำคัญที่เกี่ยวข้องในชีวิตของคนไทย เพื่อจะได้ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีในวิถีทางประชาธิปไตย และมีส่วนร่วมต่อสังคมอย่างมีเหตุผล

5.3 สารที่ 3 เศรษฐศาสตร์

สาระนั้น เป็นแนวความคิดรวบยอดที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ สังคมวิทยา และสิ่งแวดล้อมศึกษา ที่มุ่งให้ความเข้าใจว่ามนุษย์มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม เพื่อตอบสนองความต้องการและความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตอยู่ ทั้งนี้เพราะมนุษย์มีความต้องการและความจำเป็นไม่จำกัด ในขณะที่ต้องดำรงชีวิตอยู่ในสังคมท่ามกลางทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จึงต้องให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการผลิต การแจกจ่าย และการบริโภคสินค้าและบริการอย่างมีประสิทธิภาพทั้งในระดับประเทศ และระดับโลก ตลอดจนบทบาทของเทคโนโลยีที่มีต่อการตัดสินใจทางเศรษฐกิจมีความสามารถที่จะฉลาดเลือก ประเมิน คิดพิจารณาผลที่เกิดจากทางเลือกตัดสินใจอย่างมีวิจารณญาณ

5.4 สารที่ 4 ประวัติศาสตร์

สาระนั้นเป็นแนวความคิดรวบยอดที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ ปรัชญา มานุษยวิทยา สังคมวิทยา และโบราณคดี ที่มุ่งให้ความเข้าใจว่าวิวัฒนาการ การดำเนินชีวิตของมนุษย์ชาตินั้น มีการสั่งสมมาตามกาลเวลาอย่างต่อเนื่อง และเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยการศึกษาเรื่องราวในอดีต ทำให้เกิดการเรียนรู้ว่า มนุษย์ในอดีตเผชิญปัญหาต่างๆ ในขณะที่ดำรงชีวิตอยู่อย่างไร มีวิธีการจัดการกับปัญหาต่างๆ ทั้งที่ประสบความสำเร็จและผิดพลาดอย่างไร เหตุการณ์และการกระทำในอดีตมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ในเวลาต่อมาอย่างไร อันจะเป็นการสร้างประสบการณ์และทางเลือกในการดำรงชีวิตแก่คนรุ่นหลังต่อไปสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จึงต้องให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับความเป็นมาของตนเอง ของสังคม และของประเทศชาติว่ามีวิวัฒนาการมาอย่างต่อเนื่อง และเปลี่ยนแปลงมาสู่ปัจจุบันอย่างไร มีความสามารถในการตีความ

และอธิบายนัยสำคัญของเหตุการณ์ ปัญหา และแบบแผนการเปลี่ยนแปลงต่างๆ เชิงประวัติศาสตร์ของประเทศและสังคมอื่นจากอดีตมาทำความเข้าใจปัจจุบัน และที่จะเปลี่ยนแปลงในอนาคต

5.5 สารที่ 5 ภูมิศาสตร์

สาระหลักนี้เป็นความคิดรวบยอดที่เกี่ยวข้องกับภูมิศาสตร์ สิ่งแวดล้อม ศึกษาประวัติศาสตร์ มานุษยวิทยา ที่มุ่งให้ความเข้าใจในเรื่องมิติสัมพันธ์ทางภูมิศาสตร์กับสภาพแวดล้อมต่างๆ ที่ปรากฏอยู่ในโลก ความสัมพันธ์ต่อกันและกันและการดำรงชีวิตของมนุษย์ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จึงต้องให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้และประสบการณ์ในการศึกษา ความสัมพันธ์ของมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมในเชิงมิติสัมพันธ์ ทั้งในส่วนของประเทศไทยกับโลกที่เราอาศัยอยู่ มีความสามารถที่จะอธิบายลักษณะตำแหน่งแหล่งที่ แบบแผนและกระบวนการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปรากฏการณ์ของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและวัฒนธรรมคิดวิเคราะห์ และตัดสินใจ ในปัญหาต่างๆ ที่มีผลต่อสังคม คุณภาพชีวิต และสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของชาติ และผลกระทบที่มีต่อโลก องค์ความรู้ทั้ง 5 สารนี้ จะต้องจัดให้ผู้เรียนรู้ครบทุกสาระในทุกปี ตลอด 12 ปีของการศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดลำดับประสบการณ์การเรียนรู้ในสาระการเรียนรู้ควรเป็นดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3

เรื่องราวของตัวผู้เรียน ครอบครัว โรงเรียนเพื่อนบ้านและชุมชน ที่อยู่อาศัยเชื่อมโยงกับสังคมอื่นทั้งในประเทศและในโลก

ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

เรื่องราวของจังหวัด และภาค ที่ผู้เรียนอาศัยอยู่ในประเทศไทย และภูมิภาคใกล้เคียงในโลก

ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3

เรื่องราวของประเทศไทย และภูมิภาคต่างๆ ในโลกตะวันออก และโลกตะวันตก ได้แก่ เอเชีย โอเชียเนีย แอฟริกา ยุโรป อเมริกาเหนือ และอเมริกาใต้

ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6

เรื่องราวของประวัติศาสตร์ไทย ประวัติศาสตร์โลก ภูมิศาสตร์ประเทศไทย ภูมิศาสตร์โลกการเมืองการปกครองของไทย เศรษฐกิจประเทศไทย ศาสนา และจริยธรรม โดยเชื่อมโยงกับความรู้และประสบการณ์ในสังคมโลก

6. มาตรฐานการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

6.1 มาตรฐานการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ทั้ง 5 สาร ของกลุ่มสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เป็น 5 สาร 12 มาตรฐาน ดังนี้

สารที่ 1 : ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส 1.1 : เข้าใจประวัติ ความสำคัญ หลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ และสามารถนำหลักธรรมของศาสนามาเป็นหลักปฏิบัติในการอยู่ร่วมกัน

มาตรฐาน ส 1.2 : ยึดมั่นในศีลธรรม การทำความดี มีค่านิยมที่ดีงาม และศรัทธาใน พระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ

มาตรฐาน ส 1.3 : ประพฤติ ปฏิบัติตนตามหลักธรรมและศาสนา พิธีของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ค่านิยมที่ดีงาม และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตน บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม สิ่งแวดล้อม เพื่อการอยู่ร่วมกันได้ อย่างสันติสุข

สาระที่ 2 : หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส 2.1 : ปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี ตามกฎหมาย ประเพณีและ วัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลก อย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส 2.2 : เข้าใจระบบการเมือง การปกครอง ในสังคม ปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข(กรมวิชาการ. 2551 : 23-24)

สาระที่ 3 : เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส 3.1 : เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิต และการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเศรษฐกิจ อย่างพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

มาตรฐาน ส 3.2 : เข้าใจระบบ และสถาบันทางเศรษฐกิจต่างๆ ความสัมพันธ์ของระบบเศรษฐกิจ และความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

สาระที่ 4 : ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส 4.1 : เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลา และยุคสมัย ของประวัติศาสตร์สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์บนพื้นฐานของความเป็นเหตุเป็นผลมาวิเคราะห์ เหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบ

มาตรฐาน ส 4.2 : เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในแง่ความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและ สามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

มาตรฐาน ส 4.3 : เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความภาคภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

สาระที่ 5 : ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส 5.1 : เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ ตระหนักถึง ความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งที่ปรากฏในระวางที่ ซึ่งมีผลต่อกันและกันในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่ และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหาข้อมูลภูมิศาสตร์สารสนเทศ อันจะนำไปสู่การใช้และ การจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ส 5.2 : เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อม ทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรควัฒนธรรม และมีจิตสำนึก อนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

6.2 มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นคือ ความคาดหวังในตัวผู้เรียนว่าผู้เรียนควรรู้ และสามารถทำอะไรได้ตามมาตรฐาน เมื่อเรียนจบในแต่ละช่วงชั้น ได้แก่ ช่วงชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ประถมศึกษาปีที่ 4-6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 และมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 การไม่ระบุมาตรฐาน

การเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้นปี เพื่อให้สถานศึกษามีอิสระในการกำหนดและลำดับสิ่งที่เรียนสามารถยืดหยุ่นการจัดประสบการณ์เรียนรู้จากชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 และ 4-6 และจากชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 และ 4-6 ให้เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่นและผู้เรียนได้เอง

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่กำหนดไว้ นอกเหนือจากใช้เป็นกรอบทิศทางในการจัดประสบการณ์หรือสิ่งที่ให้ผู้เรียนเรียนแล้ว ยังคาดหวังว่าในกิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผลการเรียนรู้ครั้งหนึ่ง ๆ สามารถสนองมาตรฐานการเรียนรู้ต่างๆ ได้หลายข้อ การแยกเขียนมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นของแต่ละมาตรฐานของแต่ละสาระหลักออกเป็นข้อๆ นั้น มิได้หมายความว่าผู้เรียนต้องมีภาพความสำเร็จในการบรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นข้อนั้นๆ ต่อการเรียนเพียงครั้งเดียว

ทั้งมาตรฐานและมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น เป็นความคาดหวังที่ครอบคลุมสาระความรู้ ความสามารถ ค่านิยม ศิลธรรม คุณธรรม และจริยธรรม โดยเขียนไว้บนพื้นฐานของการเรียนรู้ของผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้ที่ระบุไว้ในแต่ละช่วงชั้น มิได้หมายความว่าให้ผู้เรียนเรียนรู้สิ้นสุดเฉพาะในช่วงชั้นเท่านั้น มาตรฐานการเรียนรู้เหล่านี้ถ้าจำเป็นยังสามารถเรียนรู้ซ้ำได้อีกในช่วงชั้นต่อไปด้วย มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นบางอย่างต้องส่งสมต่อไปในช่วงชั้นที่สูงขึ้นด้วย สิ่งที่คาดหวังให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนที่ปรากฏอยู่ในมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นอยู่บนพื้นฐานที่ผู้เรียนจะต้องศึกษาตามวัย ระดับพัฒนาการและตามชั้นปีของผู้เรียน

ทั้งมาตรฐาน และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น จากสาระต่างๆ มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันและกันที่จะต้องนำมาผสมผสานกันในการเรียนการสอน ครั้งหนึ่งๆ ตลอดปี ในมาตรฐานและมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นแต่ละข้อ มิได้เป็นการรวบรวมรายการ ความรู้ทักษะ ค่านิยม และจริยธรรม ที่ครูผู้สอนจะหยิบยกมาสอนเพียงครั้งเดียว ประเมินครั้งเดียวแล้วจะบันทึกว่า ผู้เรียนบรรลุตามมาตรฐานนั้นแล้ว แต่เป็นสิ่งที่ครูผู้สอนจะต้องนำมาใช้สอนซ้ำๆ บ่อยๆ ในหน่วยการเรียนรู้ต่างๆ ตลอดทั้งปี การจำแนกมาตรฐานและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นข้อๆ ก็มิได้หมายถึงการเรียงลำดับก่อนหลัง หรือลำดับความสำคัญแต่ประการใด มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นเป็นเสมือนตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการเรียนของผู้เรียนจบช่วงชั้นนั้น ซึ่งอาจประเมินหรือไม่ประเมินด้วยแบบทดสอบข้อเขียนและประเมินแบบอื่นๆ ก็ได้

การจะนำสาระหลัก มาตรฐาน และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น มาจัดไว้ในหลักสูตรอย่างไร แล้วจะนำไปสู่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างไร ใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้อะไร ใช้เวลาเรียนเท่าไร จะสอนในชั้นปีใด และประเมินผลอย่างไร ให้เป็นไปตามมาตรฐานและมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่วางไว้ ถือเป็นความรับผิดชอบและการตัดสินใจของสถานศึกษาเอง อย่างไรก็ตาม การนำมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นมาจัดทำมาตรฐานการเรียนรู้แต่ละปีหรือผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (Learning Outcome) และกำหนดสาระการเรียนรู้ (Topic of Content) ทำให้สถานศึกษากำหนดแนวทางการจัดทำหลักสูตรตามมาตรฐานกลุ่มสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมได้อย่างชัดเจน

7. คำอธิบายรายวิชา

คำอธิบายรายวิชา ส 14101 สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน เวลา 80 ชั่วโมง

ศึกษา อธิบายความสำคัญของพระพุทธศาสนา ศาสนาที่ตนนับถือ ในฐานะเป็น ศูนย์รวมจิตใจของศาสนิกชน พุทธประวัติตั้งแต่บรรลุนิพพานถึงประกาศธรรม ประวัติของศาสนา ที่ตนนับถือเห็นคุณค่าการปฏิบัติตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก/ ศาสนิกชนตัวอย่าง พระรัตนตรัย การปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท 3

ในพระพุทธศาสนา หลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ การทำความดีของตนเอง บุคคลในครอบครัว โรงเรียนและชุมชนตามหลักศาสนา เห็นคุณค่าของการสวดมนต์ แผ่เมตตา การมีสติที่เป็นพื้นฐาน ของสมาธิในพระพุทธศาสนา และการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ การปฏิบัติตาม หลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ การอยู่ร่วมกันเป็นชาติได้อย่างสมานฉันท์ ประวัติศาสดาของศาสนา อื่นๆ การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาศาสนสถานของศาสนาที่ตนนับถือ มรรยาทของความเป็น ศาสนิกชนที่ดี การปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรมและวันสำคัญทางศาสนา

การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยในฐานะสมาชิกที่ดีของชุมชน การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี สิทธิพื้นฐานเด็ก ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในท้องถิ่น วิธีการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในชีวิตประจำวัน อำนาจอธิปไตยและความสำคัญของระบอบ ประชาธิปไตย บทบาทหน้าที่ของพลเมืองในกระบวนการเลือกตั้ง ความสำคัญของสถาบัน พระมหากษัตริย์ตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

การนับช่วง เวลา เป็นทศวรรษ ศตวรรษ และสหัสวรรษ ยุคสมัยในการศึกษา ประวัติของมนุษยชาติ หลักฐานที่ใช้ในการศึกษาความเป็นมาของท้องถิ่น การตั้งหลักแหล่ง และพัฒนาการของมนุษย์ยุคก่อนประวัติศาสตร์และยุคประวัติศาสตร์ หลักฐานทางประวัติศาสตร์ ที่พบในท้องถิ่นที่แสดงพัฒนาการของมนุษยชาติ คือ พระแก้วบุษย์รัตน สิ่งหินวัดธาตุบ้านสิงห์ ธาตุกองข้าวน้อย อาณาจักรสุโขทัย ประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญสมัยสุโขทัย ภูมิปัญญาไทย ที่สำคัญสมัยสุโขทัยที่น่าภาคภูมิใจ และควรค่าแก่การอนุรักษ์การใช้แผนที่ ภาพถ่าย ระบุลักษณะ สำคัญทางกายภาพของจังหวัดตนเอง ระบุแหล่งทรัพยากรและสิ่งต่างๆ ในจังหวัดของตนเองด้วยแผนที่ ใช้แผนที่อธิบายความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ ที่มีอยู่ในจังหวัด สภาพ แวดล้อมทางกายภาพของ ชุมชนที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัด การเปลี่ยนแปลงสภาพ แวดล้อม และผลที่เกิดจาก การเปลี่ยนแปลง การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยใช้กระบวนการคิด วิเคราะห์ กระบวนการกลุ่ม กระบวนการสืบค้น กระบวนการทางประวัติศาสตร์ กระบวนการทางภูมิศาสตร์ กระบวนการทาง จริยธรรม กระบวนการประชาธิปไตยเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถในการสื่อสาร และเห็นคุณค่าของการนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินชีวิตประจำวัน มีความซื่อสัตย์ สุจริตรักความเป็นไทยและมีจิตสาธารณะ (กรมวิชาการ. 2551 : 3-4)

8. การจัดหน่วยการเรียนรู้รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน หน่วยการเรียนรู้ 15 หน่วย 2 ชั่วโมง/ สัปดาห์ เวลา 80 ชั่วโมง/ ปี

ตาราง 1 หน่วยการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
จำนวน 2 ชั่วโมง/ สัปดาห์ 80 ชั่วโมง/ ปี

หน่วยการเรียนรู้ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้ที่	จำนวนชั่วโมง
6	พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย - พลเมืองดีของชุมชน 1 - พลเมืองดีของชุมชน 2 - สิทธิพื้นฐานของเด็ก - การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี - การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข 1 - การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข 2 - การปกครองระบอบประชาธิปไตย 1 - การปกครองระบอบประชาธิปไตย 2 - การเลือกตั้ง - สถาบันพระมหากษัตริย์ - วัฒนธรรมไทยในภูมิภาคต่างๆ 1 - วัฒนธรรมไทยในภูมิภาคต่างๆ 2	12

ผู้ศึกษาได้ใช้หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 ชื่อหน่วย พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย จำนวน 12 ชั่วโมงเพื่อใช้ในการศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้

การเรียนรู้แบบ SQ4R

1. ประวัติและความเป็นมาของ SQ4R

เทคนิคการอ่านเพื่อศึกษาเล่าเรียน เป็นการอ่านเพื่อศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมและเขียนรายงานในขณะที่ศึกษาเล่าเรียนและในขณะเดียวกันนักเรียนนักศึกษาจะต้องอ่านเพื่อเตรียมสอบอีกด้วย ในการอ่านเพื่อศึกษาเล่าเรียนนั้นนักศึกษาส่วนมากมักจะมีวิธีอ่านที่ไม่ถูกต้อง ทำให้ไม่เข้าใจบทเรียนและจำรายละเอียดที่สำคัญไม่ได้ ไม่รู้จักเทคนิคที่ทำให้อ่านได้รวดเร็ว เข้าใจ และจดจำได้โดยไม่ต้องท่องจำ จึงทำให้ล้มเหลวในการศึกษาเล่าเรียนเทคนิคในการอ่านเพื่อศึกษาเล่าเรียนมีหลายวิธีแต่วิธีที่มีผู้นิยมใช้กันมาก และเป็น วิธีการอ่านที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด คือ วิธีอ่านแบบ SQ3R : ซิงคิสและดิส (Deese and Deese 1979 : 42) กล่าวว่า "วิธีอ่านแบบนี้เริ่มโดยฟรานซิส พี โรบินสัน (Francis P. Robinson) ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่านอยู่ที่มหาวิทยาลัยโอไฮโอได้ศึกษาเทคนิคในการอ่านและได้แนะนำวิธีการอ่านให้กับนักศึกษา จนประสบผลสำเร็จ"

วิธีการอ่านแบบ SQ3R นี้ แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอนคือ

S (Survey) คือ การอ่านแบบสำรวจเป็นการอ่านผ่านๆ อย่างรวดเร็วตั้งแต่ดูชื่อหนังสือ ชื่อ ผู้แต่ง หน้าปกใน หน้าคำ ดูจุดมุ่งหมายของผู้แต่งซึ่งเป็นส่วนหน้าของหนังสือและสำรวจ

ส่วนหลังของหนังสือได้แก่ ดัชนี อภิธานศัพท์ บทสรุป แบบฝึกหัด ภาควรรณ และบรรณานุกรม เป็นต้นนอกจากนั้นสำรวจเนื้อแต่ละบทอย่างรวดเร็ว Q (Question) คือ การตั้งคำถามถามตนเองไว้ในใจ จากเนื้อเรื่องที่อ่าน เช่น ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ฯลฯ เพื่อความเข้าใจเนื้อเรื่องดียิ่งขึ้น R1 (Read) อ่านเพื่อตอบคำถามที่ตนเองอยากรู้ ที่ได้ตั้งคำถามไว้ในใจแล้ว จึงสมควรจะต้องอ่านให้ละเอียดโดยใช้สารบัญและดัชนีช่วยค้นคำหรือเรื่องที่ต้องการด้วยหรือใช้อภิธานศัพท์ด้วย นอกจากนั้นอาจจะทำเครื่องหมาย ระบายสีหรือขีดเส้นใต้ หรือบันทึกไว้ ช่างๆ หน้ากระดาษ (ถ้าเป็นหนังสือ/ ตำราของตนเอง) เมื่ออ่านเข้าใจแล้วลองทำแบบฝึกหัดท้ายบท (ถ้ามี) R2 (Recite) คือ การจดจำเมื่อเข้าใจได้คำตอบจากหนังสือแล้วควรพยายามจดจำเนื้อหา ข้อความที่สำคัญไว้ ซึ่งเป็นหัวใจของการเรียนรู้โดยการทำบันทึกย่อใส่สมุดไว้หรือขีดเส้นใต้ หรือจด(List)หัวข้อทั้งหมดไว้ ท่องจำจากความเข้าใจโดยมีเทคนิคในการจำที่ทำให้จำง่ายอาจเขียนเป็นเพลงเป็นบทกลอนเป็นแผนภูมิ ฯลฯ R3 (Review, Reconstruct) ทบทวนจากการอ่านบันทึกย่อที่บันทึกไว้หรือจากเครื่องหมายต่างๆ ที่ทำไว้ในหนังสือ จากข้อความที่เขียนไว้ข้างหน้ากระดาษและจากหัวข้อที่จดไว้ การทบทวนเป็นครั้งคราวและทบทวนก่อนสอบ

แต่ในปัจจุบันนี้ได้มีนักการศึกษาค้นคว้าในการอ่านแบบ SQ4R และ การอ่านแบบ SQ5R และมีการอ่านแบบหลาย ๆ วิธีอีกมาย การสอนแบบ SQ4R เป็นกลวิธีการสอนอ่านอีกวิธี ซึ่งได้รับการพัฒนาและปรับปรุงมาจากการสอนแบบ SQ3R โดย Huitt W. (1997 : unpagged) ได้เป็นผู้ที่พัฒนาขึ้นมีจุดประสงค์เพื่อใช้วิธีการสอนอ่านอย่างเป็นระบบ และเพื่อปรับปรุงพัฒนาการอ่านและนิสัยการอ่านของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังเป็นการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนรู้จักเตรียมการอ่านโดยกลวิธีต่างๆ และเรียนรู้จากสิ่งที่อ่านได้ด้วยตนเอง ซึ่ง Huitt ได้เพิ่มขั้นตอนของการอ่านอีกหนึ่งในการอ่านแบบ SQ4R เป็นการสอนอ่านแบบ 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นสำรวจ (Survey) ผู้สอนให้นักเรียนสำรวจ เรื่องราวที่ได้อ่านอย่างคร่าวๆ ได้แก่ การอ่านหัวเรื่อง หัวข้อย่อย บทคัดย่อ บทสรุป รวมถึงคำถามในเรื่อง เพื่อเป็นการมองภาพรวมของเรื่อง โดยวิธีการอ่านแบบกวาดสายตารวดเร็ว (Skimming)
2. ขั้นตั้งคำถาม (Question) หลังจากที่ได้สำรวจบทอ่านแล้ว ผู้สอนถามคำถามที่เกี่ยวกับบทอ่านกับนักเรียนเพื่อฝึกการตอบคำถาม และให้นักเรียนลองเปลี่ยนหัวเรื่อง หรือหัวข้อย่อยให้เป็นคำถามเพื่อที่จะได้หาคำตอบในขั้นต่อไป
3. ขั้นอ่าน (Read) ในขั้นนี้ นักเรียนจะได้อ่านรายละเอียดของบทอ่าน เพื่อทำความเข้าใจ และตอบคำถามที่ตั้งไว้เนื่องจากนักเรียนได้ทำความเข้าใจกับบทอ่านแล้ว ผู้สอนสามารถแทรกการตั้งคำถามเข้าไปได้ แล้วให้นักเรียนช่วยกันตอบคำถามของครู ช่วยให้ข้อมูลหรือรายละเอียดที่สำคัญครบถ้วนขึ้นนอกจากนั้นการตั้งคำถามเพื่อหาคำตอบยังเป็นการช่วยฝึกนักเรียนในการตอบคำถาม เนื่องจากเราจะทดสอบเขาด้วยแบบทดสอบ
4. ขั้นบอกคำตอบอีกครั้ง (Recite) เมื่อได้คำตอบแล้วนักเรียนต้องบอกคำตอบนั้นออกมาโดยใช้ภาษาของตนเอง เพื่อให้เข้าใจได้ง่ายขึ้นและสามารถจำคำตอบนั้นได้ โดยคำตอบนั้นต้องคงความหมายเดิมของเรื่องเอาไว้
5. ขั้นเขียนสรุปใจความ (Write) เมื่อบอกคำตอบแล้ว ให้นำมาเขียนสรุปใจความซึ่งประกอบด้วยใจความหลักและใจความรอง ซึ่งครอบคลุมความหมายเดิมของบทอ่านไว้ หลีกเลี่ยงการกล่าวซ้ำๆ และใช้ประโยคที่แต่งขึ้นเองโดยมีความถูกต้องตามหลักภาษาและเครื่องหมาย

วรรคตอนอย่างถูกต้อง การเขียนสรุปใจความสามารถอยู่ในขั้นผลิตชิ้นงาน ของการดำเนินการสอน ด้วยวิธี SQ4R เพราะเป็นผลมาจากการทำความเข้าใจในการอ่าน

6. ขั้นทบทวน (Review) เมื่อเสร็จสิ้นทั้งห้าขั้นตอนแล้ว นักเรียนจึงทบทวน เรื่องที่อ่านทั้งหมด โดยเล่าคำถามที่ตั้งไว้และคำตอบของแต่ละข้อให้ครูหรือเพื่อนฟัง ในขั้นตอนนี้ จะเป็นการตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน ว่าสามารถจดจำหรือเข้าใจเรื่องราวทั้งหมดได้มาก หรือน้อยแค่ไหนหากมีส่วนไหนที่ยังจำไม่ได้ ก็ให้ย้อนกลับไปอ่านซ้ำและทบทวนจนกว่าจะจำได้ ซึ่งการอ่านซ้ำๆ นี้จะช่วยให้นักเรียนเข้าใจแนวความคิดได้ชัดเจนและมีความคงทนในการจำอีกด้วย

ดังนั้นเพื่อปรับปรุงพัฒนาการอ่านและนิสัยการอ่านของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ จะเห็นได้ว่า Huitt W., ได้พัฒนาขั้นของการอ่านเพิ่มขึ้นหนึ่งวิธีนั่นก็คือ ขั้นเขียนสรุปใจความ (Write) จึงกลายมาเป็นวิธีการอ่านแบบ SQ4R จนถึงปัจจุบันนี้

2. ความหมายของ SQ4R

ชาฟเนสซี (Shaughnessy. 1994 : 4) กล่าวถึงเทคนิค SQ4R ไว้ว่าเป็นเทคนิค ในการช่วยส่งเสริม ให้ผู้เรียนพัฒนาความเข้าใจในการอ่านบทความต่างๆ และเกิดประสิทธิภาพมากขึ้น

คอลลินและชีค (Collins and Cheek. 1980 : 4) ได้นิยามความหมายของ การอ่าน ไว้ว่า การอ่าน คือ การกำหนดขอบเขตกระบวนการเพื่อให้เชื่อมโยงความหมาย และสัญลักษณ์ เพื่อให้เข้าใจถึงความคิดที่ผู้เขียนถ่ายทอด ซึ่งเป็นกระบวนการที่ต้องใช้วิธีการ ทางความคิดที่ซับซ้อน เพื่อตีความสัญลักษณ์ ให้มีความหมายและรวมถึงความคิดต่างๆ เพื่อที่จะเข้าใจในข้อความ

ยัง (Young. 2007 : 8) ได้นิยามความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่านเป็น กระบวนการคิด และกระบวนการทางภาษาศาสตร์ที่มีความซับซ้อน การอ่าน รวมถึง การถอดรหัสสัญลักษณ์ของอักษรพยัญชนะ ซึ่งมาจาก ประสบการณ์และภาษาและการใช้กลวิธี ในการสร้างความหมายอย่างได้ผล การที่จะประสบผลสำเร็จในการอ่านนั้นขึ้นอยู่กับการมี องค์ความรู้ ในทักษะต่างๆ และกลวิธี การอ่านยังขึ้น อยู่กับความรอบรู้จากประสบการณ์ และภาษาของผู้เรียนทั้งที่มาจากผู้คนในรอบข้างและมาจากหนังสือ

เฮลแมน แบลร์และรัฟเลย์ (Heilman, Blair and Rupley. 1994 : 3) ได้นิยาม ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่านเป็นทักษะในการสื่อสารขั้นพื้นฐานและเป็นขั้นปฐมนุฏี ของการเรียนรู้ในสังคม เป็นไปได้ว่าผู้อ่านจะเป็นคนที่มีความสามารถโดยผู้ที่ให้ความคิดเล็กๆ น้อยๆ เกี่ยวกับวิธีการอ่านและเข้าใจความหมายของสิ่งที่อ่าน นอกจากนี้แล้วการ อ่านยังเป็น กระบวนการที่ซับซ้อนโดยการอ่านขึ้นอยู่กับปัจจัยที่หลากหลาย เช่น ประสบการณ์ พื้นฐานทาง ความคิด วิธีการจำแนกคำศัพท์ ความสามารถในการให้เหตุผล จุดมุ่งหมายในการอ่าน สิ่งแวดล้อม สิ่งกระตุ้นและความซับซ้อนของเนื้อหา ปัจจัยต่างๆ เหล่านี้มีอิทธิพลต่อการอ่าน ซึ่งต้องพยายามที่จะเชื่อมโยงความหมายจากเนื้อหาที่อ่าน

2.1 ลักษณะสำคัญของการสอนแบบ SQ4R

การสอนแบบ SQ4R เป็นเทคนิคการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้จาก บทอ่านโดยจะเห็นได้ว่าผู้เรียนได้มีโอกาสได้ฝึกกลวิธีการเรียนรู้ต่างๆ เช่น การอ่านและการสำรวจ เนื้อหาในบทอ่านเพื่อหาความหมายโดยรวมและประเด็นสำคัญๆ ของการอ่าน การถามคำถามจาก หัวข้อต่างๆ ที่พบในขั้นตอนที่สำรวจในเนื้อหา การอ่านเนื้อหาในบทอ่าน การตอบคำถามต่างๆ

ในตอนท้ายของแต่ละข้อความเพื่อให้จำเนื้อหาที่อ่านได้ การทบทวนอ่านในประเด็นสำคัญต่างๆ และเข้าใจความหมายของบทอ่าน นอกจากนี้การอ่านเพื่อการเรียนรู้ยังส่งเสริมให้ผู้อ่านได้ฝึกการคิดที่ซับซ้อน ผู้อ่านจะต้องอ่านอย่างพินิจพิเคราะห์เพื่อให้เข้าใจความคิดของผู้แต่ง การอ้างอิงสื่อต่างๆ และการเชื่อมโยงความคิดจากสื่อหนึ่งไปยังสื่อหนึ่ง เป็นต้น

2.2 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ทฤษฎีอภิปัญญา (Meta cognition)

ความหมายของอภิปัญญา

Cross และ Paris (1988 : 131) กล่าวว่า อภิปัญญา หมายถึง การที่บุคคลมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความคิดของตนเอง สามารถควบคุมความคิด ตลอดจนประเมิน วางแผน และจัดระบบความคิดของตนเองได้

Flavell (1979 : 906) กล่าวว่า อภิปัญญา หมายถึง การเรียนรู้วิธีที่จะเรียน มีองค์ประกอบดังต่อไปนี้ คือ

1. ความรู้ทางอภิปัญญา (Metacognitive Knowledge) เป็นการรับรู้เกี่ยวกับสิ่งที่เรียนและรู้จักตนเอง เช่น “ฉันรู้ว่าการเรียนไวยากรณ์ที่เป็นเรื่องที่ยากสำหรับฉัน”
2. ประสบการณ์ทางอภิปัญญา (Metacognitive Experience) เป็นการใช้ความคิดอย่างมีสติและรู้สึกตัว เช่น รู้สึกและเข้าใจว่าตัวเองเข้าใจหรือไม่เข้าใจในสิ่งนั้นๆ
3. เป้าหมายหรืองาน (Goals or Task) เป็นการกำหนดจุดประสงค์หรืองานที่จะทำไว้ให้แน่นอน
4. การกระทำและกลวิธี (Action and Strategies) เป็นวิธีที่บุคคลใช้เพื่อไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย

3. รูปแบบการสอนแบบ SQ4R

นำทิพย์ ยอดเพชร (2552 : 17) เทคนิคการสอนอ่านแบบ SQ4R เป็นการสอนเพื่อการสื่อสารประกอบด้วยทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน เพราะในชีวิตประจำวันการอ่านสิ่งใดก็จะอ่านอย่างมีจุดประสงค์ การสอนแบบ SQ4R มี 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. (S) Survey เป็นการอ่านอย่างคร่าวๆ เพื่อหาจุดสำคัญของเรื่อง
2. (Q) Question เป็นการตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่าน
3. (R) Read เป็นการอ่านเพื่อจับใจความและจับประเด็นสำคัญๆ
4. (R) Record เป็นการจดบันทึกข้อมูลต่างๆ ที่อ่าน โดยใช้ข้อความอย่างย่อๆ ตามความเข้าใจของผู้เรียน
5. (R) Recite เป็นการเขียนสรุปใจความสำคัญ โดยใช้ภาษาของตนเอง
6. (R) Reflect เป็นการวิเคราะห์ วิวิจารณ์ บทอ่านที่ผู้เรียนได้อ่านแล้วแสดงความคิดเห็นใน ประเด็นที่ผู้เรียนมีความคิดเห็นสอดคล้อง

Francis P. Robinson เทคนิคการสอนอ่านแบบ SQ4R ผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่าน แห่งมหาวิทยาลัยโอไฮโอ

จุดประสงค์การเรียนรู้ (Objectives)

จุดประสงค์ปลายทาง (Final Objectives) อ่านข้อความแล้วตอบคำถามได้

จุดประสงค์นำทาง (Leading Objectives)

1. อ่านข้อความที่กำหนดให้ได้ถูกต้องตามหลักการออกเสียง
2. อ่านเรื่องและตอบคำถามได้ถูกต้อง
3. ออกแบบชิ้นงาน Riddles ได้

วิธีดำเนินการ(การนำเทคนิค SQ4R สู่กระบวนการเรียนการสอน)

1. ขั้น Warm up

- 1.1 ครูสนทนากับนักเรียนเรื่องเกี่ยวกับปริศนาคำทาย

2. ขั้น Presentation

- 2.1 ครูยกตัวอย่างปริศนา Riddles 1 ข้อความ อ่านออกเสียงให้นักเรียนฟัง

ให้นักเรียนช่วยกันแปลความหมายพร้อมกับวิเคราะห์คำตอบ เช่น

I am a type of fruit. I am big and round.

My skin is green but my flesh is red. I am sweet. What

am I ?

นักเรียนตอบ watermelon

3. ขั้น Practice

3.1 (S) Survey นักเรียนแบ่งกลุ่มกลุ่มละ 2-3 คน ครูแจกข้อความ Riddles for Reading ให้แต่ละกลุ่มอ่านข้อความคร่าวๆ เพื่อหาจุดสำคัญของข้อความที่อ่าน

3.2 (Q) Question นักเรียนแต่ละกลุ่มตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านกลุ่มละ 1-2 คำถาม

3.3 (R) Read นักเรียนอ่านข้อความ Riddle for Reading อีกครั้ง เพื่อจับใจความและประเด็นสำคัญๆ

3.4 (R) Record นักเรียนจดบันทึกคำสำคัญ (Keyword) จากข้อความ ที่อ่าน

3.5 (R) Recite นักเรียนเขียนสรุปหาคำตอบของ Riddle ที่อ่าน

3.6 (R) Reflect นักเรียนแต่ละกลุ่มวิเคราะห์ วิพากษ์ คำตอบของกลุ่มตนเอง แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอหน้าชั้นครูให้นักเรียนเลือกข้อความ Riddles for Reading กลุ่มละ 1 ข้อความ

4. ขั้น Production

4.1. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันแต่งประโยค Riddle for Reading กลุ่มละ 2-3 ข้อ

4.2. ออกแบบชิ้นงานของตนเองและนำเสนอหน้าชั้นเรียน

4.3. นักเรียนกลุ่มอื่นๆ ตอบคำถามเพื่อชิงรางวัล

5. ขั้น Wrap up

นักเรียนช่วยกันสรุปคำศัพท์ที่ได้ฟังจากข้อความที่ตัวแทนออกมานำเสนอ ผลที่เกิดขึ้น

1. ผู้เรียนเรียนรู้อย่างสนุกสนาน
2. ผู้เรียนใช้ทักษะการสื่อสารครบทั้ง 4 ทักษะ

3. ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ การสังเกต การคิดสร้างสรรค์
การนำความรู้ไปใช้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. กิจกรรมการเรียนการสอนดังกล่าวครูสามารถสอดแทรกคุณลักษณะอันพึงประสงค์ขณะที่ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมดังนี้

1.1 มีวินัย

1.2 ใฝ่เรียนรู้

1.3 มุ่งมั่นในการทำงาน

2. ครูสามารถวัดสมรรถนะของผู้เรียนด้าน

2.1 ความสามารถในการสื่อสาร

2.2 ความสามารถในการคิด

2.3 ความสามารถในการแก้ปัญหา

กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : ไม่มีเลขหน้า) Meyer and other (1980 : 73) และ Harris and Sipay (1990 : unpagged) การอ่าน มี 2 ลักษณะ คือ การอ่านออกเสียง (Reading aloud) และ การอ่านในใจ (Silent Reading) การอ่านออกเสียงเป็นการอ่านเพื่อฝึกความถูกต้อง (Accuracy) และความคล่องแคล่ว (Fluency) ในการออกเสียง ส่วนการอ่านในใจเป็นการอ่านเพื่อรับรู้และทำความเข้าใจในสิ่งที่อ่านซึ่งเป็นการอ่านอย่างมีจุดมุ่งหมาย เช่นเดียวกับการฟัง ต่างกันที่ การฟังใช้การรับรู้จากเสียงที่ได้ยิน ในขณะที่การอ่านจะใช้การรับรู้จากตัวอักษรที่ผ่านสายตา สามารถฝึกฝนให้ผู้เรียนเกิดความชำนาญและมีความสามารถเพิ่มพูนขึ้นได้ด้วยเทคนิควิธีการโดยเฉพาะ ครูผู้สอนจึงควรมีความรู้และเทคนิคในการสอนทักษะการอ่านให้แก่ผู้เรียนเพื่อให้การอ่านแต่ละลักษณะประสบผลสำเร็จ ความสำคัญของการอ่านในโลกปัจจุบันซึ่งมีเทคโนโลยีทันสมัยนั้น ความสามารถในการอ่านยิ่งมีความสำคัญมากขึ้น เนื่องจากอาชีพต่างๆ ต้องการผู้ที่มีการศึกษาหรือการฝึกฝนเชี่ยวชาญเฉพาะทางในระดับสูงขึ้น ผู้ที่มีความสามารถในการอ่านสูงก็จะได้เปรียบ เพราะได้ใช้ทักษะนี้แสวงหาความรู้อยู่ตลอดเวลา เทคนิคการสอนอ่านแบบ SQ4R เป็นการสอนเพื่อการสื่อสารประกอบด้วยทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน เพราะในชีวิตประจำวัน การอ่านสิ่งใดก็จะอ่านอย่างมีจุดประสงค์ และการสอนแบบ SQ4R มี 6 ขั้นตอน คือ

1. (S) Survey เป็นการอ่านอย่างคร่าวๆ เพื่อหาจุดสำคัญของเรื่อง

2. (Q) Question เป็นการตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่าน

3. (R) Read เป็นการอ่านเพื่อจับใจความและจับประเด็นสำคัญ ๆ

4. (R) Record เป็นการจดบันทึกข้อมูลต่างๆ ที่อ่าน โดยใช้ข้อความอย่างย่อๆ ตามความเข้าใจของผู้เรียน

5. (R) Recite เป็นการเขียนสรุปใจความสำคัญ โดยใช้ภาษาของตนเอง

6. (R) Reflect เป็นการวิเคราะห์ วิเคราะห์ บทอ่านที่ผู้เรียนได้อ่านแล้ว แสดงความคิดเห็นในประเด็นที่ผู้เรียนมีความคิดเห็นสอดคล้อง

ธารทิพย์ แก้วเหลี่ยม (2551 : 6) ได้สร้างขึ้นโดยใช้พื้นฐานทักษะการอ่าน ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญในการส่งเสริมให้ผู้อ่านรู้จักการคิดวิเคราะห์ โดยใช้รูปแบบดังนี้

1. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน เป็นขั้นที่จัดทำบรรยากาศให้ผู้รู้สึกสบาย ไม่เคร่งเครียด เสนอสิ่งเร้าเพื่อให้ผู้เรียนพร้อมที่จะเรียนบทเรียนใหม่ การเสนอเนื้อหาใหม่สำหรับการอ่าน ผู้สอนอาจกำหนดให้ผู้เรียนเตรียมมาเองหรือผู้สอนจะเป็นผู้สอนจะเป็นผู้จัดเตรียมก็ได้ เพราะการสอนมีวัตถุประสงค์ให้ผู้อ่านได้นำไปใช้จริงในชีวิตประจำวัน เพราะฉะนั้นสื่อที่นำมาใช้เป็นของจริง (Authentic Materials)

2. ขั้นสอน ซึ่งกระทำการสอนตามระบบของวิธีการสอนแบบ SQ4R มี 6 ขั้นตอน คือ

2.1 Survey (S) อ่านอย่างคร่าวๆ เพื่อหาจุดสำคัญของเรื่อง การอ่านในขั้นนี้ไม่ควรใช้เวลานานเกินไป การอ่านคร่าวๆ จะช่วยให้ผู้อ่านเรียบเรียงแนวคิดต่าง ได้ ตัวอย่างเช่น ครูให้นักเรียนอ่านเนื้อหา เรื่อง “สิทธิขั้นพื้นฐานของเด็ก” อย่างคร่าวๆ แล้วตอบคำถามต่อไปนี้ โดยเขียนคำตอบในช่องว่าง

ชื่อเรื่อง

แหล่งข้อมูล.....

ความหมาย.....

สาระสำคัญ.....

2.2 Question (Q) การตั้งคำถาม จะทำให้ผู้อ่านมีความอยากรู้ อยากเห็น ดังนั้นจึงเพิ่มความเข้าใจในการอ่านมากยิ่งขึ้น คำถามจะช่วยให้ผู้อ่านระลึกถึงความรู้เดิม ที่มีอยู่เกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน คำถามจะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องได้เร็ว และที่สำคัญก็คือ คำถามจะต้องสัมพันธ์กับเรื่องที่กำลังอ่านในเวลาเดียวกันก็ควรจะต้องถามตัวเองดูว่าใจความสำคัญที่ผู้เขียนกำลังพูดถึงอยู่นั้นคืออะไร ทำไมจึงสำคัญ สำคัญอย่างไร และเกี่ยวข้องกับอะไรหรือใครบ้าง ตอนไหน และเมื่อไร อย่างไรก็ตามควรพยายามตั้งคำถามให้ได้เพราะจะช่วยให้การอ่านในขั้นต่อไปเป็นไปอย่างมีจุดหมายและสามารถจับประเด็นสำคัญได้ถูกต้องไม่ผิดพลาด

ตัวอย่างเช่น ให้นักเรียนตั้งคำถามในสิ่งที่ต้องการจากเนื้อหา เรื่อง “สิทธิขั้นพื้นฐานของเด็ก” ในขอบเขตหัวข้อต่อไปนี้

- ก. สารที่สำคัญ
- ข. ประโยชน์ที่ได้รับ
- ค. เจตนาผู้เขียน

แล้วเขียนคำถามอย่างน้อยคนละ 3 ข้อ

- 1.....
- 2.....
- 3.....

2.3 Read (R) การอ่านข้อความในบทหรือตอนนั้นๆ ซ้ำอย่างละเอียด และในขณะเดียวกัน ก็ค้นหาคำตอบสำหรับคำถามที่ได้ตั้งไว้ ในขั้นนี้จะเป็นการอ่านเพื่อจับใจความ และจับประเด็นสำคัญๆ โดยแท้จริง ขณะที่กำลังอ่านอยู่ถ้าคำถามได้อีกก็อาจใช้วิธีจดบันทึกไว้ในที่ว่างริมหน้าหนังสือก่อนแล้วตั้งใจอ่านต่อไปจนกว่าจะได้รับคำตอบที่ต้องการ

ตัวอย่างเช่น ให้นักเรียนอ่านเนื้อหา เรื่อง “สิทธิขั้นพื้นฐานของเด็ก” อย่างละเอียดรอบคอบ เพื่อจับใจความสำคัญ หรือประโยชน์จากเนื้อเรื่องและตอบคำถามที่บันทึกไว้ในขั้นที่ 2

- 1.....
- 2.....
- 3.....

ขณะที่อ่านอย่างละเอียดรอบคอบ หากพบข้อความใดไม่เข้าใจ ให้นักบันทึกไว้ในตารางข้างล่างนี้เพื่อถามครูผู้สอน

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....

2.4 Record (R) ให้ผู้เรียนจดบันทึกข้อมูลต่างๆ ที่ได้อ่านจากขั้นตอนที่ 3 โดยมุ่งจดบันทึกในส่วนที่สำคัญและสิ่งที่จำเป็น โดยใช้ข้อความอย่างรัดกุมหรือย่อๆ ตามความเข้าใจของผู้เรียน

ตัวอย่างเช่น ให้นักเรียนจดจำข้อความที่สำคัญแล้วสรุปความจากเนื้อหา เรื่อง “สิทธิขั้นพื้นฐานของเด็ก” ด้วยสำนวนของตัวเองโดยใช้ความคิดเสริมที่เกิดขึ้นหลังจากอ่านจบและพิจารณาว่าตอบคำถามได้ครบถ้วนหรือไม่

-
-
-
-

2.5 Recite (R) ให้ผู้เรียนเขียนสรุปใจความสำคัญ โดยพยายามใช้ภาษาของตนเองถ้ายังไม่แน่ใจในบทใดหรือตอนใดให้กลับไปอ่านซ้ำใหม่

ตัวอย่างเช่น ให้เขียนสิทธิขั้นพื้นฐานของเด็กมาทั้งหมด

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....

2.6 Reflect (R) ให้ผู้เรียนวิเคราะห์ วิพากษ์ บทอ่านที่ผู้เรียนได้อ่านแล้วแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่ผู้เรียนมีความคิดเห็นสอดคล้องหรือความคิดเห็นไม่สอดคล้อง บางครั้งอาจขยายความสิ่งที่ได้อ่านโดยการเชื่อมโยงความคิดจากบทอ่านกับความรู้เดิมโดยใช้ภาษาอย่าง

ตัวอย่างเช่น ให้นักเรียนอ่านบททวนเนื้อหาและตอบคำถามตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ความหมาย

.....

.....

2. ที่มา

.....

.....

.....

3. ข้อคิดที่ได้รับ

3.1

3.2

3.3

3. ขั้นสรุปและประเมินผล

เมื่อจบขั้นตอนการสอนแบบ SQ4R แล้วถ้าผู้สอนจะต้องมีการวัดผลและประเมินผลว่าผู้เรียนได้ความรู้ตามจุดประสงค์หรือไม่ เป็นการประเมินความสามารถเพื่อนำผลมาพัฒนาผู้เรียนและช่วยผู้ที่เรียนอ่อน โดยอธิบายเพิ่มเติม ให้แบบฝึกมากขึ้น หรือสำหรับผู้เรียนดีก็อาจจะให้แบบฝึกเสริมให้มีทักษะเพิ่มขึ้นอีกก็ได้

4. ประโยชน์และข้อจำกัดของวิธีสอนแบบ SQ4R

4.1 ประโยชน์ของวิธีสอนแบบ SQ4R

การจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R นี้ทำให้ผู้เรียนมีประสิทธิภาพในการอ่านดีกว่าการอ่านโดยไม่ได้ตั้งคำถามเอาไว้ล่วงหน้า จะทำให้การอ่านไม่มีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนว่าต้องการอะไรหลังการอ่าน อ่านแล้วอาจจะจับจุดสำคัญหรืออ่านไปแล้วใช้จุดมุ่งหมายเหมือนกับการเหวี่ยงแห ไม่รู้ว่าจะจับอะไร ได้อะไรหรือไม่ แต่ถ้ามีการใช้คำถามจะช่วยให้ผู้เรียนได้แนวคิดจากคำถามและพยายามหาคำตอบเมื่อผู้สอนถาม ดังนั้นการใช้คำถามจึงเป็นแนวทางที่จะทำให้ผู้เรียนอ่านอยู่ในขอบเขตที่ตั้งไว้ แล้วจะทำให้เข้าใจดีขึ้น

4.2 ข้อจำกัดของวิธีการสอนแบบ SQ4R

1. ผู้สอนจะต้องมีความคล่องทางด้านภาษาพอสมควรที่จะช่วยเหลือชี้แนะผู้เรียน

2. ผู้สอนจะต้องจัดเตรียมเนื้อหา หรือกำหนดเนื้อหาให้เหมาะสมกับวัย น่าสนใจ ทันสมัยและต้องคำนึงถึงความสามารถ ความรู้ดั้งเดิมของผู้เรียนเป็นสำคัญ

3. วิธีสอนชนิดนี้ไม่มีขั้นตอนสำหรับสอนโครงสร้างภาษาและศัพท์ใหม่ ดังนั้นครูผู้สอนจึงต้องสอดแทรกขั้นตอนนี้ในจังหวะที่เหมาะสม เพราะในผู้เรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้สอนจำเป็นต้องทบทวนหรือสอนโครงสร้างและคำศัพท์ให้

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1. ความหมายของแผนการสอน

กรมวิชาการ (2545 : 3) แผนการสอน คือ การนำวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์ที่ต้องทำการสอน ตลอดภาคเรียนมาสร้างเป็นแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อ อุปกรณ์การสอน การวัดและการประเมินผล สำหรับเนื้อหาสาระและจุดประสงค์การเรียนการสอน ย่อยๆ ให้สอดคล้องกับวัตถุ

ประสงค์หรือจุดเน้นของหลักสูตร สภาพผู้เรียน ความพร้อมของโรงเรียนในด้านวัสดุอุปกรณ์ และตรงกับชีวิตจริงในท้องถิ่น ซึ่งถ้ากล่าวอีกนัยหนึ่ง แผนการสอนคือ การเตรียมการสอนเป็น ลายลักษณ์อักษรไว้ล่วงหน้า หรือ คือการบันทึกการสอนตามปกตินั่นเอง

นิคม ชมภูหอง (2545 : 180) ให้ความหมายของแผนการสอนว่า แผนการสอน หมายถึง แผนการหรือโครงการที่จัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อใช้ในการปฏิบัติการสอนในรายวิชาใด วิชาหนึ่ง เป็นการเตรียมการสอนอย่างมีระบบและเป็นเครื่องมือช่วยให้ครูพัฒนาการจัดการเรียน การสอนไปสู่จุดประสงค์และจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ภพ เลหาพิทุรย์ (2540 : 357) ให้ความหมายของแผนการสอนว่าแผนการสอน หมายถึงลำดับขั้นตอนและกิจกรรมทั้งหมดของผู้สอนและผู้เรียน ที่ผู้สอนกำหนดไว้เป็นแนวทาง ในการจัดสถานการณ์ให้ผู้เรียนเปลี่ยนพฤติกรรมไปตามวัตถุประสงค์

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542 : 1) ให้ความหมายของแผนการสอนว่าแผนการสอน หมายถึง แผนการหรือโครงการที่จัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อใช้ในการปฏิบัติการสอนในรายวิชาใด วิชาหนึ่ง เป็นการเตรียมการสอนอย่างมีระบบและเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ครูพัฒนาการจัดการเรียน การสอนไปสู่จุดประสงค์การเรียนรู้ และจุดหมายของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543 : 133) ให้ความหมายของแผน การสอนว่า หมายถึง การวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเป็นแนวดำเนินการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนแต่ละครั้งโดยกำหนดสาระสำคัญ จุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอนสื่อ ตลอดจนการวัดผลและการประเมินผล

สถาบันพัฒนาความก้าวหน้า (2545 : 69) ได้ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ ว่าเป็นแผนงานหรือโครงการที่ครูผู้สอนได้เตรียมการจัดการเรียนรู้ไว้ล่วงหน้าเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อใช้ปฏิบัติการเรียนรู้ในรายวิชาใดวิชาหนึ่งอย่างเป็นระบบระเบียบ โดยใช้เป็นเครื่องมือสำหรับ จัดการเรียนรู้เพื่อนำผู้เรียนไปสู่จุดประสงค์การเรียนรู้และจุดหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

กรมวิชาการ (2545 : 73) ได้ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ คือ ผลของ การเตรียมการวางแผนการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบโดยนำสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ คำอธิบายรายวิชา และกระบวนการเรียนรู้ โดยเขียนเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ให้เป็นไปตามศักยภาพ ของผู้เรียน

สรุปว่า แผนการสอนคือ การวางแผนการจัดกิจกรรมเป็นลายลักษณ์อักษรไว้ล่วงหน้า อย่างละเอียด เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งมีเนื้อหา กิจกรรมการเรียน การสอน สื่อการสอน และวิธีวัดผลประเมินผลที่ชัดเจน

2. ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้

สุพล วังสินธ์ (2536 : 5-6) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้เป็นกุญแจดอกสำคัญที่ทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้นซึ่งสรุปความไว้ ดังนี้

1. ทำให้เกิดการวางแผนวิธีเรียนที่ดี ผสมผสานความรู้และจิตวิทยาการศึกษา
2. ช่วยให้ครูมีคู่มือการสอนที่ทำด้วยตนเองล่วงหน้ามีความมั่นใจในการสอน
3. ส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในด้านของหลักสูตร วิธีสอนการวัดผลและ

ประเมินผล

4. เป็นคู่มือสำหรับผู้มาสอนแทน
5. เป็นหลักฐานแสดงข้อมูลที่ถูกต้องเที่ยงตรง เป็นประโยชน์ต่อวงการศึกษ
6. เป็นผลงานทางวิชาการแสดงความชำนาญความเชี่ยวชาญของผู้ทำ

3. ลักษณะที่ดีของแผนการจัดการเรียนรู้

สมนึก ภัททิยธนี (2546 : 5) ได้กล่าวถึงลักษณะที่ดีของแผนต้องมีขั้นตอน ดังนี้

1. เนื้อหาต้องเขียนเป็นรายคาบ หรือรายชั่วโมงตารางสอน โดยเขียนให้สอดคล้องกับชื่อเรื่องให้อยู่ในโครงการสอน และเขียนเฉพาะเนื้อหาสาระสำคัญพอสังเขป (ไม่ควรบันทึกแผนการสอนอย่างละเอียดมาก ๆ เพราะจะทำให้เกิดความเบื่อหน่าย)

2. ความคิดรวบยอด (Concept) หรือหลักการสำคัญ ต้องเขียนให้ตรงกับเนื้อหาที่จะสอนส่วนนี้ถือว่าเป็นหัวใจของเรื่องครูต้องทำความเข้าใจในเนื้อหาที่จะสอนจนสามารถเขียนความคิดรวบยอดได้อย่างมีคุณภาพ

3. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ต้องเขียนให้สอดคล้อง กลมกลืนกับความคิดรวบยอด มิใช่เขียนตามอำเภอใจมิใช่เขียนสอดคล้องเฉพาะเนื้อหาที่จะสอนเท่านั้นเพราะจะได้เฉพาะพฤติกรรมที่เกี่ยวกับความรู้ความจำ สมองหรือการพัฒนาของนักเรียนจะไม่ได้การพัฒนาเท่าที่ควร

4. กิจกรรมการเรียนการสอน โดยยึดเทคนิคการสอนต่างๆ ที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้

5. สื่อที่ใช้ควรเลือกให้สอดคล้องกับเนื้อหา สื่อดังกล่าวต้องช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในหลักการได้ง่าย

6. วัดผลโดยคำนึงถึงเนื้อหา ความคิดรวบยอด จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและช่วงที่ทำการวัด (ก่อนเรียน ระหว่างเรียน หลังเรียน) เพื่อตรวจสอบว่าการสอนของครูบรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้หรือไม่

4. ประโยชน์ของแผนการจัดการเรียนรู้

ถ้าครูได้ทำแผนการสอนและใช้แผนการสอนที่จัดทำขึ้น เพื่อนำไปใช้สอนในคราวต่อไป แผนการสอนดังกล่าวจะเกิดประโยชน์ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.

2544 : 134)

1. ครูรู้วัตถุประสงค์ของการสอน
2. ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยความมั่นใจ
3. ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน
4. ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ

5. ถ้าครูประจำชั้นไม่ได้สอน ครูที่มาทำการสอนแทนสามารถสอนแทนได้ตามจุดประสงค์ที่กำหนด

5. การวางแผนการจัดการเรียนรู้

การวางแผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การตีความหมายของหลักสูตร และการกำหนดรายละเอียดของหลักสูตรที่จะต้องนำมาจัดการเรียนการสอน ให้แก่ผู้เรียน ผลจากการวางแผนจะได้คู่มือที่ใช้เป็นแนวทาง เรียกว่ากำหนดการสอน ประกอบด้วยกิจกรรม ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2544 : 2-7)

1. ศึกษาวิเคราะห์หลักสูตร ได้แก่ หลักการ จุดหมาย โครงสร้าง เวลาเรียนแนวดำเนินการในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ตอบสนองจุดประสงค์การเรียนรู้ และจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การวัดและการประเมินการเรียนรู้ คำอธิบายในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ ซึ่งระบุเนื้อหาที่ต้องให้นักเรียนได้เรียน ตามลำดับขั้นตอนกระบวนการที่ต้องให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติ และจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดการเรียนรู้

2. ศึกษาความสอดคล้องสัมพันธ์กันกับองค์ประกอบแต่ละส่วนของหลักสูตร

3. ลำดับความคิดรวบยอดที่จัดให้นักเรียนแต่ละระดับชั้นได้เรียนรู้ก่อนหลัง

โดยพิจารณาขอบข่ายเนื้อหา และกิจกรรมที่กำหนดไว้ในคำอธิบายรายวิชา

4. กำหนดผลที่ต้องการให้เกิดกับนักเรียน เมื่อได้เรียนรู้ความคิดรวบยอดแต่ละเรื่องแล้ว

5. กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนตามลำดับขั้นตอนที่กำหนดไว้ในคำอธิบาย

รายวิชา หรืออาจพิจารณาจากกิจกรรมที่เหมาะสมกับเนื้อหาสาระ

6. กำหนดเวลาเรียนให้เหมาะสมกับขอบข่ายเนื้อหาสาระหรือความคิดรวบยอดจุดประสงค์การเรียนรู้และกิจกรรมที่กำหนดไว้

7. รวบรวมรายละเอียดตามกิจกรรมข้อ 1-6 จัดทำเป็นเอกสารที่เรียกว่ากำหนดการสอนหรือแนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ใช้เป็นแนวทางในการเตรียมแผนการสอนต่อไป การเตรียมการสอนและการปฏิบัติการสอน

การเตรียมการสอนเริ่มด้วยการจัดทำแผนการสอน ซึ่งเป็นผลมาจากการวางแผนมาสร้างเป็นแผนการสอนย่อยๆ องค์ประกอบที่สำคัญของแผนการสอน ครม.นี้ (สำลี รักสุทธี และคณะ. 2541 : 7)

1. สาระสำคัญ

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

3. เนื้อหา

4. กิจกรรมการเรียนการสอน

5. สื่อการเรียนการสอน

6. การวัดและประเมินผลการเรียน

6. องค์ประกอบของแผนการเรียนรู้

แผนการเรียนรู้ (Lesson Plan) ประกอบด้วย 9 หัวข้อ โดยการบูรณาการของหน่วยศึกษานิเทศก์ (สำลี รักสุทธี และคณะ. 2541 : 136-137)

1. สาระสำคัญ (Concept) เป็นความคิดรวบยอดหรือหลักการของเรื่องหนึ่งที่ต้องการให้เกิดกับนักเรียน เมื่อเรียนตามแผนการสอนแล้ว

2. จุดประสงค์การเรียนรู้ (Learning Objective) เป็นการกำหนดจุดประสงค์ที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อเรียนจบตามแผนการสอนแล้ว

3. เนื้อหา (Content) เป็นเนื้อหาที่จัดกิจกรรมและต้องการให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้

4. กิจกรรมการเรียนการสอน (Instructional Activities) เป็นการสอนขั้นตอนหรือกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งนำไปสู่จุดประสงค์ที่กำหนด

5. สื่อและอุปกรณ์ (Instructional Media) เป็นสื่อ และอุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน ที่กำหนดไว้ในแผนการสอน

6. การวัดผลและประเมินผล (Measurement and Evaluation) เป็นการกำหนดขั้นตอนหรือวิธีการวัดและประเมินผล ว่านักเรียนบรรลุจุดประสงค์ตามที่ระบุไว้ในกิจกรรมการเรียนการสอน แยกเป็นก่อนสอน ระหว่างสอน และหลังสอน

7. กิจกรรมเสนอแนะ เป็นกิจกรรมที่บันทึกการตรวจแผนการสอน

8. ข้อเสนอแนะของผู้บังคับบัญชา เป็นการบันทึกการตรวจแผนการสอนเพื่อเสนอแนะหลังจากได้ตรวจสอบความถูกต้อง การกำหนดรายละเอียดในหัวข้อต่างๆ ในแผนการสอน

9. บันทึกการสอน เป็นการบันทึกของผู้สอน หลังจากนำแผนการสอนไปใช้แล้วเพื่อเป็นการปรับปรุงและใช้ในคราวต่อไป มี 3 หัวข้อ คือ

9.1 ผลการเรียนรู้ เป็นการบันทึกผลการเรียนด้านสุขภาพและปริมาณทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย ซึ่งกำหนดในขั้นกิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมิน

9.2 ปัญหาและอุปสรรค เป็นการบันทึก ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในขณะสอน ก่อนสอน และหลังทำการสอน

9.3 ข้อเสนอแนะ/ แนวทางแก้ไข เป็นการบันทึกข้อเสนอนแนะเพื่อแก้ไขปรับปรุงการเรียนการสอน ให้เกิดการเรียนรู้ บรรลุจุดประสงค์ของบทเรียนที่หลักสูตรกำหนด

7. ขั้นตอนการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้คือ การวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนล่วงหน้า คล้ายกับบันทึกการสอนที่ฝึกทำในวิชาครู โดยมีวัตถุประสงค์ให้ครูผู้สอนได้ออกแบบและเตรียมการสอนล่วงหน้าให้เห็นรายละเอียดของกิจกรรมการเรียนการสอนของแต่ละหัวข้อย่อยของเนื้อหาวิชา หรือสำหรับการสอนแต่ละครั้ง ซึ่งจะต่างจากเอกสารแนวการสอนตรงที่แผนการเรียนรู้มีกิจกรรมที่เป็นรูปธรรมเฉพาะเจาะจงว่า แบ่งย่อยตามเนื้อหาย่อยๆ หรือจุดประสงค์ย่อยๆ ได้มากกว่าลักษณะแสดงลักษณะการสอนที่จัดสรรแล้วให้ตรงกับสภาพแวดล้อม ปัญหาความต้องการและปัจจัยอำนวยความสะดวกของโรงเรียน ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนทั้งนี้เพื่อเป็นการจัดเตรียมการสอน โครงการเขียนเป็นลายลักษณ์อักษรตามโครงสร้างของรูปแบบแผนการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วยสาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล

การเขียนแผนการสอนหรือแผนการเรียนรู้ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้เสนอแนะไว้ว่า ควรให้เป็นระบบ ซึ่งเริ่มจากศึกษาหลักสูตร เอกสารที่เกี่ยวข้อง สภาพแวดล้อม และตัวผู้เรียนจึงดำเนินการเขียนแผนการเรียนรู้ไปใช้ประกอบการสอน เมื่อเสร็จจากการนำแผนการเรียนรู้ไปใช้ประกอบการสอนแล้ว ควรสรุปผลการใช้และนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาแผนการเรียนรู้ต่อไป ตามแผนการเรียนรู้เชิงระบบ (รุจิรี ภูสาระ. 2545 : 147) แผนการจัดการเรียนรู้แบบบรรยาย เขียนโดยใช้หัวข้อเรื่องตามที่กำหนดมากำกับแต่ละลำดับกิจกรรมการเรียนการสอนจะเขียนเป็นเชิงบรรยายกิจกรรมที่ครูจัดเตรียมไว้ โดยไม่ระบุชัดเจนนักเรียนทำอะไร มีองค์ประกอบหลัก ดังตัวอย่าง

แผนการจัดการเรียนรู้แบบ		
กลุ่มสาระการเรียนรู้	ชั้น	
หน่วยการเรียนรู้ที่	เวลา	ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่	เวลา	ชั่วโมง
สาระและมาตรฐานการเรียนรู้		
สาระที่.....		
มาตรฐานที่.....		
1. สาระสำคัญ		
2. จุดประสงค์การเรียนรู้		
2.1		
3. สาระการเรียนรู้		
3.1		
4. กระบวนการจัดการเรียนรู้		
5. สื่อและแหล่งเรียนรู้		
5.1		
5.2		
6. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้		
6.1 วิธีวัดและประเมินผล		
6.1.1		
6.2 เครื่องมือวัดและประเมินผล		
6.2.1		
6.3 เกณฑ์การวัดและประเมินผล		
6.3.1		

7. บันทึกผลหลังการสอน

- 7.1 ผลการสอน
- 7.2 ปัญหา และอุปสรรค
- 7.3 ข้อเสนอแนะ/ แนวทางแก้ไข

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)

8. ข้อเสนอแนะผู้บริหาร/ผู้อำนวยการ

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้อำนวยการ
(.....)

ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้

1. ความหมายของประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้

เผชญิ กิจระการ (2544 : 46-51) กล่าวถึง การคำนวณประสิทธิภาพสื่อและเทคโนโลยีการเรียนการสอนว่า หลักจากผ่านกระบวนการและขั้นตอนการสร้างสื่อทั้งหลายตามหลักวิชาแล้ว ขั้นตอนต่อไปที่สำคัญคือการหาประสิทธิภาพสื่อที่สร้างขึ้น กล่าวคือ ในการหาประสิทธิภาพของสื่อการเรียนการสอนใดๆ มีกระบวนการสำคัญอยู่ 2 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนของการหาค่าประสิทธิภาพตามวิธีการหาประสิทธิภาพเชิงเหตุผล (Rational Approach) และขั้นตอนของการหาประสิทธิภาพตามวิธีการหาประสิทธิภาพเชิงประจักษ์ (Empirical Approach) ทั้งสองวิธีนี้ควรทำความเข้าใจไว้ จึงจะมั่นใจได้ว่าสื่อหรือเทคโนโลยีการเรียนการสอนที่ผ่านกระบวนการหาประสิทธิภาพจะเป็นที่ยอมรับได้ มีรายละเอียด ดังนี้

1. วิธีการหาประสิทธิภาพเชิงเหตุผล (Rational Approach)

กระบวนการนี้เป็นการหาประสิทธิภาพโดยใช้หลักของความรู้และเหตุผล ในการตัดสินคุณค่าของสื่อการเรียนการสอน โดยผู้เชี่ยวชาญ (Panel of Experts) เป็นผู้พิจารณาตัดสินคุณค่า ซึ่งเป็นการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสม ในด้านความถูกต้องของการนำไปใช้ (Usability) จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนจะนำมาหาประสิทธิภาพโดยใช้สูตรดังนี้

เมื่อ CVR แทน ประสิทธิภาพเชิงเหตุผล (Rational Approach)

Ne แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญที่ยอมรับ (Number of Panclists

Whohad Agrcement)

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

ผู้เชี่ยวชาญจะประเมินสื่อการเรียนการสอนตามแบบประเมินที่สร้างขึ้นในลักษณะของแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) (นิยมใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ) นำมาเฉลี่ยที่ได้จากแบบประเมินของผู้เชี่ยวชาญที่ยอมรับจะต้องอยู่ในระดับมากขึ้นไปคือ ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50-5.00) ตามจำนวนของผู้เชี่ยวชาญจึงจะยอมรับสื่อมีประสิทธิภาพ ถ้าได้ค่าไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนดจะต้องแก้ไขปรับปรุงแผนและนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาใหม่

2. วิธีการหาประสิทธิภาพเชิงประจักษ์ (Empirical Approach)

วิธีการนี้จะนำสื่อไปทดลองใช้กลุ่มนักเรียนเป้าหมาย การหาประสิทธิภาพของสื่อ เช่น บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) บทเรียนโปรแกรม ชุดการสอน แผนการสอน แบบฝึกทักษะ เป็นต้น ส่วนมากใช้วิธีการหาประสิทธิภาพด้วยวิธี ประสิทธิภาพที่วัดส่วนใหญ่จะพิจารณาจากเปอร์เซ็นต์การทำแบบฝึกหัดหรือกระบวนการเรียนหรือแบบทดสอบย่อย โดยแสดงค่าเป็น 2 ตัวเลข เช่น $E1/E2 = 80/80$, $E1/E2 = 85/85$, $E1/E2 = 95/95$ เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป เกณฑ์การหาประสิทธิภาพของสื่อการเรียนการสอนจะนิยมตั้งตัวเลข 3 ลักษณะ คือ 80/80 85/85 และ 95/95 ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับธรรมชาติของวิชาและเนื้อหาที่นำมาสร้างสื่อ นั้น ถ้าเป็นวิชาที่ค่อนข้างยากก็อาจตั้งเกณฑ์ไว้ 80/80 หรือ 85/85 สำหรับวิชาที่มีเนื้อหาง่ายอาจตั้งเกณฑ์ไว้ 95/95 เป็นต้น นอกจากนี้ยังตั้งเกณฑ์ไว้เป็นค่าความคลาดเคลื่อนไว้เท่ากับร้อยละ 2.5 นั่นคือ ถ้าตั้งเกณฑ์ไว้ที่ 90/90 เมื่อคำนวณแล้วค่าที่ถือว่าใช้ได้คือ 87.5/87.5 หรือ 87.5/90 เป็นต้น

เกณฑ์ประสิทธิภาพ $E1/E2$ มีความหมายแตกต่างกันหลายลักษณะ ในที่นี้จะยกตัวอย่าง $E1/E2$ เท่ากับ 80/80 ดังนี้

1. เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 1 ตัวเลข 80 ตัวแรก (E1) คือ นักเรียนทั้งหมดทำแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบย่อยได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ถือเป็นประสิทธิภาพของกระบวนการ ส่วน 80 ตัวหลัง (E2) คือ นักเรียนทั้งหมดที่ทำแบบทดสอบหลังเรียน (Post-test) ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ส่วนการหาค่า E1 และ E2 ใช้สูตรดังนี้ $E1 = \frac{\sum X}{N} \times 100$

$$E_1 = \frac{\sum X}{N} \times 100$$

เมื่อ	E1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการ
	$\sum X$	แทน	คะแนนของแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบย่อยทุกชุดรวมกัน
	A	แทน	คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดทุกชุดรวมกัน
	N	แทน	จำนวนนักเรียนทั้งหมด

$$E_2 = \frac{\sum X}{\frac{N}{B}} \times 100$$

เมื่อ E2	แทน ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
$\sum X$	แทน คะแนนรวมของแบบทดสอบหลังเรียน
B	แทน คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียน
N	แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

2. เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 2 ตัวเลข 80 ตัวแรก (E1) คือ จำนวนนักเรียนร้อยละ 80 ทำแบบทดสอบหลังเรียน ให้คะแนนร้อยละ 80 ทุกคน ส่วนตัวเลขตัวหลัง (E2) คือ นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนครั้งนี้ ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80

3. เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 3 ตัวเลข 80 ตัวแรก (E1) คือ จำนวนนักเรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบหลังเรียนได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ส่วนตัวเลขตัวหลัง (E2) คือ คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ที่นักเรียนทำเพิ่มขึ้นจากแบบทดสอบหลังเรียนโดยเทียบคะแนนที่ทำได้ก่อนการเรียน

4. เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 4 ตัวเลข 80 ตัวแรก (E1) คือ นักเรียนร้อยละ 80 ทำแบบทดสอบหลังเรียน ให้คะแนนร้อยละ 80 ทุกคน ส่วนตัวเลขตัวหลัง (E2) คือนักเรียนทั้งหมด ทำแบบทดสอบหลังเรียนแต่ละข้อถูกมีจำนวนร้อยละ 80

สรุปว่าเกณฑ์ในการหาประสิทธิภาพของสื่อการเรียนการสอนจะนิยมตั้งเป็นตัวเลข 3 ลักษณะ คือ 80/80 85/85 และ 90/90 ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับธรรมชาติของวิชาและเนื้อหาที่นำมาสร้างสื่อ นั้น ถ้าเป็นวิชาที่ค่อนข้างยากก็อาจตั้งเกณฑ์ 80/80 หรือ 85/85 สำหรับวิชาที่มีเนื้อหาง่ายก็อาจตั้งเกณฑ์ไว้ 90/90

ประสิทธิภาพของสื่อและเทคโนโลยีการเรียนการสอน จะมาจากผลลัพธ์ของการคำนวณ E1 และ E2 เป็นตัวเลข ตัวแรกและตัวหลังตามลำดับ ถ้าตัวเลขเข้าใกล้ 100 มากเท่าไรยิ่งถือว่ามีประสิทธิภาพมากขึ้น เป็นเกณฑ์ที่ใช้พิจารณาการรับรองประสิทธิภาพของสื่อการเรียนการสอนแนวความคิดในการหาประสิทธิภาพสื่อที่ควรคำนึง มีดังนี้

1. สื่อการเรียนการสอน ที่สร้างขึ้นต้องมีจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เพื่อการเรียนการสอนอย่างชัดเจน และสามารถวัดได้

2. เนื้อหาของบทเรียนที่สร้างขึ้นต้องผ่านกระบวนการวิเคราะห์เนื้อหาตามจุดประสงค์ของการเรียนการสอน

3. แบบฝึกหัดและแบบทดสอบต้องมีการประเมินความเที่ยงตรงของเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการสอนที่ได้วิเคราะห์ไว้ ส่วนความยากง่ายและอำนาจจำแนกของแบบฝึกหัดและแบบทดสอบควรมีการวิเคราะห์เพื่อนำไปใช้กำหนดค่าน้ำหนักของคะแนนในแต่ละข้อคำถาม

4. จำนวนแบบฝึกหัดต้องสอดคล้องกับจำนวนวัตถุประสงค์ และต้องมีแบบฝึกหัดและข้อคำถามในแบบทดสอบครอบคลุมทุกจุดประสงค์ของการสอน

บุญชม ศรีสะอาด (2546 : 153-154) ได้กล่าวถึงการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของสื่อ เมื่อครูทำการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน หรือวิธีสอน หรือนวัตกรรม จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำการทดลองใช้ และหาประสิทธิภาพของสิ่งที่พัฒนา เพื่อที่จะมั่นใจในการที่นำไปใช้ต่อไปการหาประสิทธิภาพนิยมใช้เกณฑ์ 80/80 ซึ่งมี 2 แนวทาง คือ

1. แนวทางที่ 1 พิจารณาจากผู้เรียนจำนวนมาก (ร้อยละ 80) สามารถบรรลุผลในระดับสูง (ร้อยละ 80)

กรณีนี้เป็นนวัตกรรมสั้นๆ ใช้เวลาน้อย เนื้อหาที่สอนมีเรื่องเดียว เช่น ชุดการสอน 1 บท ใช้สอน 1 ชั่วโมง เป็นต้น เกณฑ์ 80/80 หมายถึง มีไม่ต่ำกว่า 80% ของผู้เรียน ที่ทำได้ไม่ต่ำกว่า 80% ของคะแนนเต็ม

2. แนวที่ 2 พิจารณาจากผลระหว่างดำเนินการและผลเมื่อสิ้นสุดการดำเนินการ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง (เช่น ร้อยละ 80) กรณีใช้สอนหลายครั้ง มีเนื้อหาสาระมาก (เช่น 3 บทขึ้นไป) มีการวัดผลระหว่างเรียน (Formative) หลายครั้ง เกณฑ์ 80/80 มีความหมายดังนี้

80 ตัวแรก เป็นประสิทธิภาพของกระบวนการ (E1)

80 ตัวหลัง เป็นประสิทธิภาพของผลโดยรวม (E2)

การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพ สามารถกำหนดได้หลากหลายขึ้นอยู่กับครูผู้วิจัยจะกำหนด ถ้าต้องการประสิทธิภาพสูง ก็กำหนดค่าไว้สูง เช่น 90/90 แต่การกำหนดเกณฑ์ไว้สูง อาจพบปัญหาว่าไม่สามารถบรรลุเกณฑ์ที่กำหนดไว้ได้ การที่จะทำให้ผู้เรียนส่วนมากทำคะแนนได้ จำนวนเต็มมีค่าเฉลี่ยจนเต็ม คือ ร้อยละ 90 ขึ้นไปไม่ใช่เรื่องง่าย ดังนั้นจึงพบว่าไม่มีการตั้งเกณฑ์ 90/90 ในงานวิจัยบางเรื่องตั้งเกณฑ์ไว้ไม่ต่ำกว่า 80 ทั้งด้านกระบวนการและผลโดยรวม

การทดลองหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ มีขั้นตอน ดังนี้

1. ทดลองกับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างทั้งกับเด็กก่อน ปานกลาง และเก่ง นำผลที่ได้คำนวณหาประสิทธิภาพ เสร็จแล้วปรับปรุงให้ดีขึ้น ปกติคะแนนที่ได้จากการทดลองแบบนี้จะมีค่าต่ำกว่าเกณฑ์มาก

2. ทดลองภาคสนาม คือ ทดลองกับผู้เรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างนักเรียน 40-100 คน นำผลทดลองที่ได้คำนวณหาประสิทธิภาพ ผลลัพธ์ที่ได้ควรใกล้เคียงกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ หากต่ำกว่าเกณฑ์ไม่เกินร้อยละ 2.5 ก็ยอมรับ แต่ถ้าหากต่างกันมากต้องปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ จนให้ได้ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ต่อไป

ดัชนีประสิทธิผล

ความหมายของดัชนีประสิทธิผลมีผู้ให้ความหมายไว้หลายทฤษฎี ซึ่งสรุปได้ดังนี้

เผชิญ กิจระการ (2546 : 44-45) สรุปได้ว่า ดัชนีประสิทธิผล คือ ค่าที่แสดงถึงความก้าวหน้าของผู้เรียนที่ได้จากคะแนนการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน หรือการทดสอบความแตกต่างเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม ดัชนีประสิทธิผลคำนวณได้จากการหาความแตกต่างของการทดสอบก่อนการทดลอง และการทดสอบหลัง

การทดลองด้วยคะแนนพื้นฐาน (คะแนนการทดสอบก่อนเรียน) และคะแนนที่สามารถทำได้สูงสุด ดัชนีประสิทธิผลจะเป็นตัวบ่งชี้ถึงขอบเขตและประสิทธิภาพสูงสุดของสื่อ

ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2545 : 67) ได้สรุปดัชนีประสิทธิผล หมายถึง หลังจากให้นักเรียนเรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น นักเรียนมีคะแนนเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละเท่าใด โดยวัดด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ แล้วนำคะแนนทดสอบก่อนทำการทดลองและหลังทำการทดลองไปแทนค่าในการหาดัชนีประสิทธิผล

สรุปได้ว่า ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้ คือ ค่าที่แสดงถึงความก้าวหน้าของผู้เรียนที่ได้จากคะแนนการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนหลังจากเรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ทราบว่านักเรียนมีคะแนนเพิ่มขึ้นร้อยละเท่าใด

บุญชม ศรีสะอาด (2546 : 30-33) ได้สรุปการหาประสิทธิภาพของสื่อ เมื่อทราบว่า สื่อการเรียนการสอน หรือวิธีสอน หรือ นวัตกรรม ที่ครูวิจัยพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ (Effectiveness) เพียงใดก็จะนำสื่อที่พัฒนาขึ้นนั้นไปทดลองใช้กับผู้เรียนที่อยู่ในระดับที่เหมาะสมกับที่ได้ออกแบบมาแล้ว นำผลจากการทดลองมาวิเคราะห์หาประสิทธิภาพ หมายถึง ความสามารถในการให้ผลอย่างชัดเจนแน่นอน ซึ่งนิยมวิเคราะห์และแปลผล 2 วิธี ดังนี้

1. วิธีที่ 1 จากการพิจารณาผลของการพัฒนา

เป็นการเปรียบเทียบระหว่างจุดเริ่มต้นกับจุดท้าย เช่น ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน เพื่อเห็นพัฒนาการหรือความงอกงาม ครูผู้วิจัยจะต้องสร้างเครื่องมือวัดในตัวแปรที่สนใจศึกษา เช่น แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นเครื่องมือที่สร้างเพื่อวัดผลการเรียนรู้หลังจากเรียนเรื่องนั้น หรือหลังการทดลองเรื่องนั้น ซึ่งจะต้องสร้างให้ครอบคลุมจุดประสงค์ เนื้อหาสาระที่เรียน หรือคุณลักษณะที่มุ่งวัด สร้างไว้ล่วงหน้าเมื่อก่อนจะเริ่มสอนหรือเริ่มทดลอง ก็จะนำแบบทดสอบหรือเครื่องมือดังกล่าวมาวัดสำหรับผู้เรียน เรียกว่าการทดสอบก่อนเรียนหรือก่อนทดลองและหลังจากเรียนเรื่องนั้นจบ ก็นำแบบทดสอบเดิมมาทดสอบกับผู้เรียนกลุ่มเดิม นำผลทั้งสองครั้งมาเปรียบเทียบกับโดยเขียนคะแนนหลังเรียนไว้ก่อนเรียน จำแนกเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) การพิจารณารายบุคคล 2) การพิจารณารายกลุ่ม

2. วิธีที่ 2 การหาดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index) กรณีรายบุคคล ตามแนวคิดของ Hofland จะให้สารสนเทศที่ชัดเจนโดยใช้สูตรดังนี้

$$\text{ดัชนีประสิทธิผล} = \frac{\text{คะแนนหลังเรียน} - \text{คะแนนก่อนเรียน}}{\text{คะแนนเต็ม} - \text{คะแนนก่อนเรียน}}$$

โดยทั่วไปการหาค่าดัชนีประสิทธิผลมักหาโดยใช้คะแนนของกลุ่ม ซึ่งมีสูตร ดังนี้ (เผชัญ กิจระการ. 2546 : 46-48)

$$\text{ดัชนีประสิทธิผล} = \frac{\text{ผลรวมของคะแนนหลังเรียนทุกคน} - \text{ผลรวมของคะแนนก่อนเรียนทุกคน}}{(\text{จำนวนนักเรียน} \times \text{คะแนนเต็ม}) - \text{ผลรวมของคะแนนก่อนเรียนทุกคน}}$$

การหาดัชนีประสิทธิผล เป็นการหาความแตกต่างของการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อศึกษาความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักเรียนหลังจากที่ได้ศึกษาตามกระบวนการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในสื่อเทคโนโลยี หรือนวัตกรรมที่พัฒนาขึ้น ซึ่งเกณฑ์ที่ยอมรับได้ว่าสื่อหรือนวัตกรรมมีประสิทธิภาพ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์การเรียนรู้ได้จริง คือ มีค่าตั้งแต่ .05 ขึ้นไป

ความพึงพอใจในการเรียนรู้

1. ความหมายของความพึงพอใจ

ความหมายของความพึงพอใจจากเอกสารที่นักวิชาการได้รวบรวมและให้ความหมายดังนี้

Morse (ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2546 : 94 ; อ้างอิงมาจาก Morse. 1965 : unpagged) ได้ให้ความหมายว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่สามารถคลายความเครียดของผู้ที่ทำงานให้ลดน้อยลง ถ้าเกิดความเครียดมากจะทำให้เกิดความไม่พอใจในการทำงาน และความเครียดนี้มีผลมาจากความต้องการของมนุษย์ เมื่อมนุษย์มีความต้องการมาก จะเกิดปฏิกิริยาเรียกร้องหาวิธีตอบสนอง ความเครียดก็จะลดน้อยลงหรือหมดไปความพึงพอใจเป็นความรู้สึกพอใจในงานที่ทำเต็มใจที่ปฏิบัตินั้นให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์

Applewhite (นงลักษณ์ วานิช. 2545 : 45 ; อ้างอิงมาจาก Applewhite. 1984 : unpagged) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกส่วนตัวของบุคคลในการปฏิบัติงานที่มีความหมายกว้างรวมไปถึงความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมทางกายภาพด้วย การมีความสุขที่ทำงานร่วมกับผู้อื่นที่เข้าใจได้มีทัศนคติที่ดีต่องานด้วย

Good (พรณี ข.เจนจิต. 2545 : 112 ; อ้างอิงมาจาก Good. 1970 : unpagged) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึงสภาพหรือระดับความพึงพอใจที่เป็นผลมาจากความสนใจและเจตคติของบุคคลที่มีต่องาน

พิน คงพูน (นงลักษณ์ วานิช. 2545 : 45 ; อ้างอิงมาจาก พิน คงพูน. 2529 : 389) ได้สรุปว่า ความหมายของพึงพอใจ ในการปฏิบัติงาน คือ ความรู้สึก ยินดี เต็มใจหรือเจตคติที่ดีของบุคคลที่มีต่องานที่เขาปฏิบัติความพึงพอใจเกิดจากการได้รับการตอบสนองความต้องการ ทั้งด้านวัตถุและจิตใจ

จากความหมายความพึงพอใจที่มีผู้ให้ความหมายข้างต้น พอสรุปได้ว่า ความพึงพอใจหมายถึง ความรู้สึกนึกคิด หรือเจตคติของบุคคลที่มีต่อการทำงานต่อสภาพแวดล้อมหรือต่อการปฏิบัติกิจกรรมในเชิงบวก ดังนั้น ความพึงพอใจในการเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรม การเรียนรู้จึงหมายถึง ความรู้สึกพอใจ ชอบใจในการร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ และต้องการเข้าร่วม กิจกรรมนั้นๆจนบรรลุผลสำเร็จ

2. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ

ในการปฏิบัติงานใดๆ ก็ตาม การที่ผู้ปฏิบัติงานจะเกิดความพึงพอใจต่อการทำงานนั้นมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับสิ่งจูงใจในงานที่มีอยู่ การสร้างสิ่งจูงใจหรือแรงกระตุ้นให้เกิดกับ ผู้ปฏิบัติจึงเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานนั้นๆ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ดังนี้

Scott (ศุภสิริ โสมาเกต. 2544 : 54 ; อ้างอิงมาจาก Scott. 1970 : 124) ได้เสนอแนวคิดในเรื่องการจูงใจให้เกิดความพึงพอใจต่อการทำงานที่จะให้ผลเชิงปฏิบัติ มีลักษณะดังนี้

1. งานควรมีส่วนสัมพันธ์กับความปรารถนาส่วนตัว งานนั้นมีความหมายสำหรับผู้ทำ

2. งานนั้นต้องมีการวางแผนและวัดความสำเร็จได้โดยใช้ระบบการทำงาน และการควบคุมที่มีประสิทธิภาพ

3. เพื่อให้ได้ผลในการสร้างสิ่งจูงใจภายในเป้าหมายของงานจะต้องมีลักษณะดังนี้

3.1 คนที่ทำงานมีส่วนในการตั้งเป้าหมาย

3.2 ผู้ที่ปฏิบัติได้รับทราบผลสำเร็จในการทำงานโดยตรง

3.3 งานนั้นสามารถทำให้สำเร็จได้

เมื่อนำแนวคิดนี้มาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนักเรียนมีส่วนในการเลือกตามความสนใจ และมีโอกาสร่วมกันตั้งจุดประสงค์หรือความมุ่งหมายในการทำกิจกรรมได้ เลือกวิธีแสวงหาความรู้ด้วยวิธีที่ผู้เรียนถนัดและสามารถค้นหาคำตอบได้

Herzberg (ศุภสิริ โสมาเกต. 2544 : 54 ; อ้างอิงมาจาก Herzberg. 1959 : 113-115) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าทฤษฎีที่เป็นมูลเหตุที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน 2 ปัจจัย คือ

1. ปัจจัยกระตุ้น (Motivation Faction) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับงานที่มีผลก่อให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน เช่นความสำเร็จของงาน การได้รับการยอมรับนับถือลักษณะของงาน ความรับผิดชอบ ความก้าวหน้าในตำแหน่งงาน

2. ปัจจัยค้ำจุน (Hygiene Faction) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในการทำงานและมีหน้าที่ให้บุคคลเกิดความพึงพอใจในการทำงาน เช่น เงินเดือนโอกาสที่เจริญก้าวหน้า ในอนาคต สถานะของอาชีพ สถานภาพการทำงาน เป็นต้น

Maslow (กาญจน์ เรืองมนตรี. 2551 : 98-100 ; อ้างอิงมาจาก Maslow. 1970 : unpagged) ได้เสนอทฤษฎีลำดับขั้นของความต้องการ (Hierarchy of Needs) นับว่าเป็นทฤษฎีหนึ่งที่ได้รับอย่างกว้างขวาง ซึ่งตั้งอยู่บนสมมติฐานที่ว่า “มนุษย์เรามีความต้องการอยู่เสมอ ไม่มีที่สิ้นสุดเมื่อความต้องการได้รับการตอบสนองหรือพึงพอใจอย่างหนึ่งแล้ว ความต้องการสิ่งอื่นๆ ก็เกิดขึ้นมาอีก ความต้องการของคนเราอาจจะซ้ำซ้อนกัน ความต้องการอย่างหนึ่งอาจยังไม่ทันหมดไปความต้องการอีกอย่างหนึ่งอาจเกิดขึ้นได้” ความต้องการของมนุษย์มีลำดับขั้นดังนี้

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ เน้นสิ่งจำเป็นในการดำรงชีวิต ได้แก่ อาหาร อากาศ ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ความต้องการพักผ่อน ความต้องการทางเพศ

2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs) ความมั่นคงในชีวิตทั้งที่เป็นที่อยู่ในปัจจุบันและอนาคต ความเจริญก้าวหน้า อบอุ่นใจ

3. ความต้องการทางสังคม (Social Needs) เป็นสิ่งจูงใจที่สำคัญต่อการเกิดพฤติกรรมความต้องการให้สังคมยอมรับตนเองเข้าเป็นสมาชิก ต้องการความเป็นมิตร ความรักจากเพื่อนร่วมงาน

4. ความต้องการมีฐานะ (Esteem Needs) มีความอยากเด่นในสังคม มีชื่อเสียงอยากให้บุคคลยกย่องสรรเสริญตนเอง อยากมีความเป็นอิสระภาพ

5. ความต้องการที่จะประสบผลสำเร็จในชีวิต (Self-Actualization Needs) เป็นความต้องการในระดับสูง อยากให้ตนเองประสบความสำเร็จทุกอย่างในชีวิต ซึ่งเป็นไปได้ยาก

3. สิ่งจูงใจที่เป็นเครื่องกระตุ้นให้เกิดความพึงพอใจ

ศุภสิริ โสมาเกต (2544 : 60) ได้สรุปถึงสิ่งจูงใจที่ใช้เป็นเครื่องกระตุ้นเพื่อให้เกิดความพึงพอใจ ดังนี้

1. สิ่งจูงใจที่เป็นวัตถุ (Material Inducement) ได้แก่ เงินทอง สิ่งของ หรือภาวะทางหน้าที่มีให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน และสิ่งจูงใจที่ไม่ใช่วัตถุ (Personal Non-material Opportunities) เช่น อำนาจ เกียรติภูมิ การใช้สิทธิพิเศษมากกว่าคนอื่น

2. สภาพทางกายภาพที่พึงปรารถนา (Desirable Physical Condition) หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมในการทำงาน ซึ่งจะเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความสุขในการทำงาน เช่น ความพร้อมของเครื่องมือ สิ่งอำนวยความสะดวกในสำนักงาน

3. ผลประโยชน์ทางด้านอุดมคติ (Ideal Benefactions) หมายถึง การสนองความต้องการในด้านความภูมิใจที่ได้แสดงฝีมือ การแสดงความจงรักภักดีต่อองค์กรของตน

4. การดึงดูดใจทางสังคม (Associations Attractiveness) หมายถึง การมีความสัมพันธ์ของบุคคลในหน่วยงาน การอยู่ร่วมกัน ความมั่นคงของสังคมจะเป็นหลักประกันในการทำงาน

5. การปรับทัศนคติและสภาพของงานให้เหมาะสมกับบุคคล (Adaption of Condition to Habitual and Attitudes) คือ การปรับปรุงตำแหน่งความเหมาะสมให้สอดคล้องกันระหว่างงานกับคน

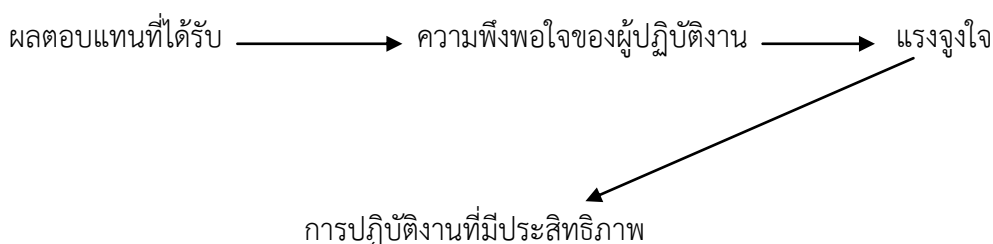
6. โอกาสในการมีส่วนร่วมในการทำงาน (Opportunities of Enlarged Participant) เปิดโอกาสให้บุคคลมีส่วนร่วมในการทำงาน จะทำให้เขาเป็นผู้มีความสำคัญในหน่วยงาน จะทำให้บุคคลมีกำลังใจในการทำงานมากขึ้น

ในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน ความพึงพอใจเป็นสิ่งสำคัญที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนที่ได้รับมอบหมายหรือต้องการปฏิบัติให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ครูผู้สอนซึ่งในสภาพปัจจุบันเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวกหรือให้คำปรึกษาจึงต้องคำนึงถึงความพึงพอใจในการเรียนรู้การทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียนรู้หรือการปฏิบัติงานมีแนวคิดพื้นฐานที่แตกต่างกัน 2 ลักษณะ คือ

3.1 ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน

การตอบสนองความต้องการผู้ปฏิบัติงานจนเกิดความพึงพอใจ จะทำให้เกิดแรงในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานที่สูงกว่าผู้ไม่ได้รับการตอบสนอง ทศนะตามแนวคิดดังกล่าวสามารถแสดงดังภาพประกอบ 1 (เอื้ออารีย์ ปานพิมพ์ใหญ่. 2543 : 41 ; อ้างอิงมาจาก สมยศ นาวิการ. 2525 : 155)

ภาพประกอบ 1 ความพึงพอใจนำไปสู่ผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ

จากแนวคิดดังกล่าวครูผู้สอนที่ต้องการใช้กิจกรรมการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง บรรลุผลสำเร็จ จึงต้องคำนึงถึงการจัดบรรยากาศและสถานการณ์รวมสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียน เพื่อตอบสนองความพึงพอใจของผู้เรียน ให้มีแรงจูงใจในการทำกิจกรรม จนบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

3.2 ผลของการปฏิบัติงานไปสู่ความพึงพอใจ

ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจและผลการปฏิบัติงานจะถูกเชื่อมโยงด้วยปัจจัยอื่นๆ ผลการปฏิบัติงานดี จะนำไปสู่ผลตอบแทนที่เหมาะสม ซึ่งในที่สุดจะนำไปสู่การตอบสนองในรูปของ รางวัลหรือผลตอบแทน ซึ่งแบ่งย่อยเป็นผลตอบแทนภายใน (Intrinsic Rewards) และผลตอบแทน ภายนอก (Extrinsic Rewards) โดยผ่านการรับรู้เกี่ยวกับความยุติธรรมของผลตอบแทน ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ปริมาณของผลตอบแทนที่ผู้ปฏิบัติงานได้รับ นั่นคือ ความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงาน จะถูกกำหนดโดย ความแตกต่างระหว่างผลตอบแทนที่เกิดขึ้นจริง และการรับรู้เรื่องราวเกี่ยวกับ ความยุติธรรมของผลตอบแทนที่รับรู้แล้ว ความพึงพอใจย่อมเกิดขึ้น 1 (เอื้ออารีย์ ปานพิมพ์ใหญ่. 2543 : 41 ; อ้างอิงมาจาก สมยศ นาวิการ. 2525 : 155)

จากแนวคิดพื้นฐานดังกล่าว เมื่อนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผลตอบแทนภายในและรางวัลภายใน เป็นผลด้านความรู้สึกของผู้เรียนที่เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนนั่นเอง เช่น ความรู้สึกต่อความสำเร็จที่เกิดขึ้นเมื่อสามารถเอาชนะความยุ่งยากต่างๆ และสามารถดำเนินงานภายใต้ ความยุ่งยากทั้งหลายได้สำเร็จ ทำให้เกิดความภาคภูมิใจ ความมั่นใจ ตลอดจนได้รับการยกย่อง จากบุคคลอื่น ส่วนผลตอบแทนภายนอก เป็นรางวัลที่ผู้จัดทำให้มากกว่าที่ตนเองให้ตนเอง เช่น การได้รับการยกย่องชมเชยจากครูผู้สอน พ่อแม่ ผู้ปกครอง หรือแม้แต่การได้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับที่น่าพอใจ

สรุป ได้ว่าความพึงพอใจในการเรียนและผลการเรียนจะมีความสัมพันธ์ในทางบวกนี้ ขึ้นอยู่กับว่า กิจกรรมที่ผู้เรียนได้ปฏิบัตินั้นทำให้ผู้เรียนได้รับการตอบสนองความต้องการทางด้าน ร่างกายและจิตใจ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญ ที่จะทำให้เกิดความสมบูรณ์ของชีวิตมากขึ้นเพียงใดนั่นคือ สิ่งที่ครูผู้สอนจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบต่างๆ ในการเสริมสร้างความพึงพอใจในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน

4. การวัดความพึงพอใจ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 14) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการวัดความพึงพอใจไว้ดังนี้

1. เพื่อให้เข้าใจถึงปัจจัยต่างๆ ทั้งด้านส่วนบุคคล ด้านงาน ด้านการจัดการ ที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ และความไม่พึงพอใจในการทำงาน
2. เพื่อให้เข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการทำงานกับการปฏิบัติงาน ว่าอะไรเป็นสาเหตุให้คนทำงานได้ดี
3. เพื่อให้เข้าใจหน่วยงานลักษณะใดที่คนพึงพอใจและไม่พอใจ รวมทั้งเกี่ยวกับการจัดการและการบริหารหน่วยงานนั้น
4. เพื่อให้เข้าใจผลจากการไม่พอใจงาน เช่น การขาดงาน ลางานและการออกจากงาน รวมทั้งเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาต่อ การจัดสวัสดิการ การบริหารต่างๆ ว่าจะสามารถสร้างความพึงพอใจให้กับการทำงานได้อย่างไร

บุญชม ศรีสะอาด (2549 : 55-60) ได้สรุปโครงสร้างของแบบวัดความพึงพอใจ ดังนี้

1. คำชี้แจงในการตอบที่ปากของแบบสอบถามจะเป็นคำชี้แจงซึ่งมีกระบวนถึงจุดประสงค์ ในการให้ตอบแบบสอบถาม หรือจุดมุ่งหมายของการทำวิจัย อธิบายลักษณะของแบบสอบถาม วิธีการตอบแบบสอบถามพร้อมตัวอย่าง
2. สถานภาพส่วนตัวผู้ตอบ ส่วนที่ 2 ของแบบสอบถามจะให้ตอบเกี่ยวกับ รายละเอียดส่วนตัว เช่น ชื่อ-สกุล เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ ฯลฯ
3. ข้อคำถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริงและความคิดเห็นเป็นส่วนสุดท้ายและเป็นส่วนที่สำคัญที่สุด ซึ่งจะช่วยให้ได้ข้อมูลละเอียดเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการศึกษา โดยยึดหลักดังนี้
 - 3.1 กำหนดจุดมุ่งหมายที่แน่นอนว่าต้องการถามอะไร
 - 3.2 สร้างคำถามให้ตรงตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้และให้ครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้และสิ่งที่ต้องการวัด
 - 3.3 เรียงข้อคำถามตามลำดับ ตามหัวข้อที่ได้วางโครงสร้างไว้
 - 3.4 ไม่ควรให้ผู้ตอบ ตอบมากเกินไป เพราะจะทำให้เบื่อไม่ให้ความร่วมมือ หรือตอบโดยไม่ตั้งใจ
 - 3.5 ให้ผู้ตอบแบบสอบถามมีความลำบากน้อยที่สุดในการตอบ ดังนั้นถ้าเป็นไปได้ ควรใช้ข้อคำถามแบบเปิด ผู้ตอบแบบสอบถามเพียงแต่การตอบในแบบสอบถาม
 - 3.6 สร้างข้อคำถามให้มีลักษณะที่ดี กล่าวคือ มีลักษณะดังนี้
 - 3.6.1 ใช้ภาษาที่ชัดเจน เข้าใจง่าย ไม่กำกวม ไม่ความซับซ้อน
 - 3.6.2 ใช้ข้อความที่สั้น กระชับ ไม่มีส่วนฟุ่มเฟือย
 - 3.6.3 เป็นข้อคำถามที่เหมาะสมกับผู้ตอบ โดยคำนึงถึงสติปัญญา ระดับการศึกษา ความสนใจของผู้ตอบ
 - 3.6.4 แต่ละข้อถามเพียงปัญหาเดียว
 - 3.6.5 หลีกเลี่ยงคำถามที่ตอบได้หลายทาง
 - 3.6.6 หลีกเลี่ยงคำถามที่จะทำให้ผู้ตอบเบื่อหน่ายไม่รู้เรื่องหรือไม่สามารถตอบได้
 - 3.6.7 หลีกเลี่ยงคำที่ผู้ตอบตีความแตกต่างกัน เช่น บ่อยๆ เสมอๆ รวย ว่าง
 - 3.6.8 ไม่ใช่คำถามที่เป็นการนำผู้ตอบให้ตามแนวหนึ่งแนวใด
 - 3.6.9 ไม่เป็นคำถามที่จะทำให้ผู้ตอบเกิดความลำบากใจ หรืออึดอัดใจที่จะตอบ

ฉลาด

3.6.10 ไม่ถามในสิ่งที่รู้แล้ว หรือสามารถวัดด้วยวิธีอื่นได้ดีกว่า

3.6.11 ไม่ถามในเรื่องที่เป็นความลับ

3.6.12 คำตอบที่ให้เลือกในข้อคำถามให้ควรมีครอบคลุม กลุ่มตัวอย่างทุกคน

สามารถเลือกตอบได้ตรงความเป็นจริงตามความคิดของเขา

สรุป ความต้องการของมนุษย์นั้นมีมากมายทั้งปริมาณและขอบเขตเพราะมนุษย์ตกอยู่ในสภาพแวดล้อมไม่เหมือนกัน การกำหนดความต้องการในปัจจุบัน พื้นฐานจึงแตกต่างกันไป แต่อย่างไรก็ตามอาจจะกล่าวได้ว่าหากความต้องการของมนุษย์ได้รับการตอบสนองแล้ว มนุษย์จะเกิดความพึงพอใจในระดับหนึ่ง สิ่งเหล่านี้จะส่งผลถึงประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและกิจกรรมต่างๆ ด้วย ดังนั้นความพึงพอใจของมนุษย์เกิดจากความปรารถนาส่วนตัว และผลสำเร็จที่เกิดขึ้นจากงาน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

อรรณวุฒิ ตรากิจธรรกุล (2552 : 67-70) ได้ศึกษาเกี่ยวกับวิธีการสอนแบบ SQ4R การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธี SQ4R ประกอบกับ TLS กับวิธีสอนตามคู่มือครู เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธี SQ4R ประกอบกับ TLS ก่อนและหลังการทดลองและเพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ก่อนและหลังการทดลอง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แผนการเรียนคณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนอัสสัมชัญสำโรง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 2 ห้องเรียน จำนวน 80 คน ซึ่งใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยการจับฉลากเพื่อกำหนดเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย แผนการสอน แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษและแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ t-test แบบ Dependent Samples และ แบบ Independent Samples ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่าความเข้าใจในการอ่านและความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธี SQ4R ประกอบกับ TLS กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ความเข้าใจในการอ่านและความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธี SQ4R ประกอบกับ TLS ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ความเข้าใจในการอ่านและความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปรารณา ปวงนิม (2554 : 77-80) รายงานผลการใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจต่อวิธีสอน ในสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ อ 33101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนปทุมธานี “นันทมนิบำรุง” การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความเข้าใจ ในการอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียน

ก่อนและหลังการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 70/70 ศึกษาความพึงพอใจในการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/8 โรงเรียนปทุมธานี “นันทมนิภารุง” สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียน จำนวน 35 คน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพของ แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R เท่ากับ 76.76 / 77.90 สูงกว่าเกณฑ์ ที่กำหนดไว้ 70/70 ซึ่งมีคะแนนสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ นักเรียน มีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และนักเรียนมีความพึงพอใจ พอใจผู้เรียนที่วิธีการสอนวิธีการสอนอ่าน แบบ SQ4R ในระดับเหมาะสมมาก

ยุวดี โปธายะ (2549 : 68-69) การใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ และความสามารถในการเขียนสรุปใจความของนักเรียน ในระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยานิพนธ์ (การอ่านภาษาอังกฤษ) เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วนิดา เพ็ญกิ่ง กาญจน์, รองศาสตราจารย์นันทยา แสงสิน, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติพร ปัญญาภิญโญ ผลการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษและความสามารถในการเขียนสรุปใจความของนักเรียนในระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพก่อนและหลังได้รับการสอนแบบ SQ4R กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนในระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ปีที่ 2 แผนกบัญชีการ ที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษ 4 (20001204) ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 วิทยาลัยสารพัดช่างลำปาง อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง จำนวน 36 คนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการสอนที่ใช้กลวิธีการสอนแบบ SQ4R จำนวน 8 แผน แบบทดสอบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ และแบบทดสอบความสามารถในการเขียนสรุปใจความ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการวิจัยพบว่า ความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษและความสามารถในการเขียนสรุปใจความของนักเรียนสูงขึ้นหลังจากได้รับการสอนแบบ SQ4R

ธราภรณ์ มีจันทร์ (2554 : 71-72) การพัฒนาทักษะการอ่านเรื่องสั้น โดยใช้เทคนิคการสอนแบบ SQ4R ในรายวิชาการอ่านภาษาอังกฤษทั่วไป ของนักศึกษา ระดับชั้น ปวส. 2/1 และ 2/6 วิทยาลัยเทคโนโลยีศรีธนาพณิชยการ เชียงใหม่ ภาคเรียนที่ 2/2554 เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเรื่องสั้นของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปีที่ 2/1, 2/6 จำนวน 36 คน ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการหาแบบฝึกทักษะการอ่านเรื่องสั้น Tonic Water, Please ตามกิจกรรมการเรียนการสอน 6 ขั้นตอน ของเทคนิคการสอนแบบ SQ5R และหาแบบฝึกหัดท้ายบทของนักศึกษาระดับชั้น ปวส. 2/1 และ ปวส. 2/6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 วิทยาลัยเทคโนโลยีศรีธนาพณิชยการ เชียงใหม่ พบว่า นักศึกษาได้ปฏิบัติกิจกรรมบรรลุจุดประสงค์ทุกขั้นตอน หาแบบฝึกหัดได้คะแนนผ่านเกณฑ์ 50% ทุกคน 2) ผลการทดสอบการอ่านเรื่องสั้น Tonic Water, Please ของนักศึกษาระดับชั้น ปวส.2/1 และ ปวส. 2/6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 วิทยาลัยเทคโนโลยีศรีธนาพณิชยการ เชียงใหม่

พบว่า มีจำนวนผู้เข้าสอบ 36 คน และหาแบบทดสอบผ่านเกณฑ์ 50% จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 100 โดยได้คะแนนสูงสุด 10 คะแนน ได้คะแนนต่ำสุด 6 คะแนน

รุ่งนภา พุทธิธรรม (2551 : 65-68) การใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษและความสามารถในการเขียนเล่าเรื่องของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ภาษาอังกฤษของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการสอนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R 1) เพื่อศึกษาผลการพัฒนาทักษะการเขียนเล่าเรื่องเป็นภาษาอังกฤษ ของนักเรียน 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R สรุปผลการวิจัย 1) ผลการศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ภาษาอังกฤษของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการสอนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R พบว่าผู้เรียนมีความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษสูงขึ้นหลังจาก การเรียนการสอนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ 2) ผลการศึกษาความสามารถในการเขียนเล่าเรื่องเป็นภาษาอังกฤษของนักเรียนพบว่าระดับความสามารถในการเขียนเล่าเรื่องของนักเรียนสูงขึ้นหลังจากการเรียนการสอนในแต่ละแผนการสอน โดยมีระดับคุณภาพของความสามารถในการเขียนเล่าเรื่องตั้งแต่แผนการสอนที่ 2 ถึงแผนการสอนที่ 6 เริ่มจากระดับพอใช้ ดี และดีมากตามลำดับ 3. ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R พบว่าค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นอยู่ระดับพึงพอใจมาก

วราวัลย์ อุดมศิลป์ (2552 : 72-74) การอ่านจับใจความสำคัญแบบ SQ4R สาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย 1) เพื่อพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญแบบ SQ4R สาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญแบบ SQ4R และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญแบบ SQ4R กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนวัดเขี้ยวโอสถ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 44 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง(Purposive Sampling) เพราะมี 1 ห้องเรียน สอนแบบคละชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญแบบ SQ4R สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญแบบ SQ4R ดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญแบบ SQ4R ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย และความพึงพอใจในการเรียน โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และร้อยละ (Percentage) ซึ่งผลการศึกษาพบว่า 1) ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญแบบ SQ4R ที่ผู้ศึกษาพัฒนาขึ้น มีค่าเท่ากับ 94.02 /85.57 ซึ่งแสดงว่ามีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด 2) ดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญแบบ SQ4R ที่ผู้ศึกษาพัฒนาขึ้น มีค่าเท่ากับ 0.6611 3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่าน จับใจความสำคัญแบบ SQ4R พบว่า คะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .05 4. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ แบบ SQ4R ที่ผู้ศึกษาพัฒนาขึ้นโดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด

พัชรินทร์ พัฒนนิติกศักดิ์ (2554 : 98-99)การพัฒนาและการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านเพื่อการสื่อสาร โดยใช้วิธี SQ4R สำหรับการสอนอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการศึกษาค้นคว้าปรากฏ ดังนี้ 1) คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านเพื่อการสื่อสาร โดยใช้วิธีสอนอ่าน SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 88.83 เป็นคะแนนที่อยู่ในระดับที่น่าพอใจ เมื่อเทียบกับระดับเป้าหมายที่ทางโรงเรียนบ้านเม็กดำกำหนดไว้ที่ร้อยละ 60 2) ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านเพื่อการสื่อสาร โดยใช้วิธีสอนอ่าน SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่พัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 85.30/85.45 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ ที่ตั้งไว้ 75/75 3) แบบฝึกทักษะการอ่านเพื่อการสื่อสาร โดยใช้วิธีสอนอ่าน SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่พัฒนาขึ้น มีค่าดัชนีประสิทธิผล เท่ากับ 0.77 4) แบบฝึกทักษะการอ่านเพื่อการสื่อสาร โดยใช้วิธีสอนอ่าน SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่พัฒนาขึ้น มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 5) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อแบบฝึกทักษะการอ่านเพื่อการสื่อสาร โดยใช้วิธีสอนอ่าน SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่พัฒนาขึ้นโดยรวมอยู่ในระดับมาก 6) ผลการประเมินคุณภาพแบบฝึกทักษะการอ่านเพื่อการสื่อสาร โดยใช้วิธีสอนอ่าน SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของผู้เชี่ยวชาญ มีคะแนนเฉลี่ย 4.90 อยู่ในระดับ “ดีมาก” ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.21 แสดงว่าผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันค่อนข้างสูง จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ทำให้ได้แบบฝึกทักษะการอ่านเพื่อการสื่อสาร โดยใช้วิธี สอนอ่าน SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคุณภาพตรงตามความสนใจและความต้องการของผู้เรียน ซึ่งหลังจากใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนมีความรู้ความสามารถสูงขึ้น ดังนั้นจึงสามารถนำนวัตกรรมดังกล่าวไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ให้ผู้เรียนมีคุณภาพยิ่งขึ้นต่อไปได้

วจิราภรณ์ สังข์แก้ว (2554 : 81-83) ผลการใช้แบบฝึกทักษะ ร่วมกับวิธีสอนแบบ SQ4R ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจร่วมกับวิธีสอนอ่านแบบ SQ4R ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการใช้แบบฝึกพัฒนาทักษะ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนภาษาอังกฤษโดยใช้แบบฝึกพัฒนาทักษะร่วมกับวิธีสอนอ่านแบบ SQ4R กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ของนักเรียนมัธยมปีที่ 371 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 24 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 6 แผน แบบฝึกพัฒนาทักษะร่วมกับ

วิธีสอนอ่านแบบ SQ4R จำนวน 6 เล่ม แบบทดสอบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ เพื่อความเข้าใจ เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ และแบบสอบถาม ความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนโดยใช้แบบฝึกพัฒนาทักษะร่วมกับวิธีสอนอ่านแบบ SQ4R ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เกณฑ์ประสิทธิภาพ (E1/E2) ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐานและการทดสอบค่า (t-test) ผลการวิจัยพบว่า 1) แบบฝึกพัฒนาทักษะร่วมกับวิธีสอนอ่าน แบบ SQ4R ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพ (E1/E2) เท่ากับ (82.18/80.69) ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 2) การอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจร่วมกับวิธีสอนอ่านแบบ SQ4R ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้แบบฝึกพัฒนาทักษะร่วมกับวิธีสอนอ่านแบบ SQ4R ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อยู่ในระดับมาก

สุนทร อุทุมหาราช (2549 : 91-92) การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน และความสนใจในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยวิธีสอน แบบ SQ4R กับการสอนตามคู่มือครูการวิจัยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้ คือ 1) เพื่อเปรียบเทียบ ความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธี SQ4R กับการสอนตาม คู่มือครู 2) เพื่อเปรียบเทียบความสนใจในการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธี SQ4R กับการสอนตามคู่มือครู กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวังตะเคียน ประชานุสรณ์ อำเภอมะนัง จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 60 คน เครื่องมือที่ใช้การเก็บรวบรวม ข้อมูลเป็นแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน และแบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียน ภาษาอังกฤษแบบมาตราส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติค่าที ผลการวิจัยพบว่า 1. นักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านด้วยวิธี SQ4R กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูมีความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2. นักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านด้วยวิธี SQ4R กับนักเรียนที่ได้รับ การสอนตามคู่มือครูมีความสนใจในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

สุจารี มีแดนไผ่ (2551 : 80-84) ได้ศึกษาเกี่ยวกับวิธีการสอนด้วยเทคนิค SQ3R ซึ่งเป็นเทคนิค แรกในการช่วยพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ การศึกษา ครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อเปรียบเทียบผลการสอนอ่านจับใจความ ภาษาอังกฤษโดยวิธีสอนแบบ SQ3R กับวิธีสอนตาม คู่มือครู แก่เด็กที่มีแรงจูงใจต่ำ สัมฤทธิ์ต่ำ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนเนินสะอาดวิทยาคม อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก สุ่มแยกเป็นกลุ่มทดลอง 20 คน กลุ่มควบคุม 20 คน ดำเนินการทดลอง โดยการใช้แบบแผนการวิจัยแบบ Randomized Control Group Pretest Posttest Design กลุ่มทดลองได้รับการสอนโดยวิธีสอนแบบ SQ3R กลุ่มควบคุมได้รับการ สอนตามคู่มือครู โดยใช้เวลา ในการทดลองกลุ่มละ 1 คาบคาบละ 50 นาที โดยใช้เนื้อหาเดียวกัน เครื่องมือที่ใช้ ในการศึกษาค้นคว้านี้ ประกอบด้วย แบบวิธีสอนแบบ SQ3R สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ t-test แบบ Independent ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยวิธีสอนแบบ SQ3R กับความสามารถในการใช้ ภาษาอังกฤษแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ดุขฎฐิ นานหาร (2553 : 88-90) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจและความคงทนในการเรียนรู้ โดยใช้วิธีสอนอ่านแบบ SQ3R การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนากิจกรรมการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้วิธีสอนอ่านแบบ SQ3R กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหันศิลางาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่นเขต 3 จังหวัดขอนแก่นที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 35 คน โดยสถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และ ค่า t-test (Dependent Samples) ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า การพัฒนากิจกรรม การอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ3R ตามกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ทำให้นักเรียนมีพัฒนาการด้านการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจสูงขึ้น

จิตตรา พิกุลทอง (2553 : 81-83) การพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยรูปแบบการอ่านวิธี SQ3R โดยการใช้แบบฝึกทักษะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 การวิจัยในครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยรูปแบบการอ่านวิธี SQ3R โดยการใช้แบบฝึกทักษะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อหาดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยรูปแบบการอ่านวิธี SQ3R 3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ระหว่างคะแนนก่อนเรียน และคะแนนหลังเรียน การอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยรูปแบบการอ่านวิธี SQ3R โดยการใช้แบบฝึกทักษะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยรูปแบบการอ่านวิธี SQ3R โดยการใช้แบบฝึกทักษะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนบรบือวิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 45 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยรูปแบบการอ่านวิธี SQ3R ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 จำนวน 7 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวม 14 ชั่วโมง 2) แบบฝึกทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยรูปแบบการอ่านวิธี SQ3R จำนวน 7 เล่ม 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยรูปแบบการอ่านวิธี SQ3R โดยการใช้แบบฝึกทักษะ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) จำนวน 20 ข้อ ผลการวิจัย ปรากฏดังนี้ 1) ประสิทธิภาพของการพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยรูปแบบการอ่านวิธี SQ3R โดยการใช้แบบฝึกทักษะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.65/ 81.28 2) ดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยรูปแบบการอ่านวิธี SQ3R มีค่าเท่ากับ 0.5489 แสดงว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความก้าวหน้าทางการเรียนรู้ ร้อยละ 54.89 3) การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยรูปแบบการอ่านวิธี SQ3R โดยการใช้ แบบฝึกทักษะ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ด้วยรูปแบบการอ่านวิธี SQ3R โดยการใช้แบบฝึกทักษะ มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.52 อยู่ในระดับมากที่สุดโดยสรุป การพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยรูปแบบการอ่านวิธี SQ3R โดยการใช้แบบฝึกทักษะ ช่วยทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้เป็นอย่างดี ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นไปตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้ จึงควรสนับสนุนให้ครูภาษาไทยนำวิธีการสอนอ่านแบบ SQ3R ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการอ่าน จะช่วยทำให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึกทักษะการอ่าน และส่งเสริมกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ ทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ปรีดา สหกิจ (2553 : 78-90) การใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านภาษาไทยแบบ SQ3R ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยการรายงานครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงทดลอง (Experimental Study) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านภาษาไทยแบบ SQ3R ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/ 80 2) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านภาษาไทยแบบ SQ3R ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย 3) เพื่อศึกษานิสรุภการอ่านของนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านภาษาไทยแบบ SQ3R ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยประชากรเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านภาษาไทยแบบ SQ3R ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน และแบบสอบถามนิสรุภการอ่าน ซึ่งผู้รายงานได้สร้างขึ้น โดยประมวลจากทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน ค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตร KR-20 ของKuder Richardson วิเคราะห์หาดัชนีความยากง่ายและอำนาจจำแนกของข้อสอบ ค่า t-test การคำนวณหาค่า IOC และการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพ (E1 /E2) ผลการศึกษา พบว่า แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านภาษาไทยแบบ SQ3R ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีประสิทธิภาพเท่ากับ 88.58/86.83 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านภาษาไทยแบบ SQ3R ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สูงกว่าก่อนการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนิสรุภการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านภาษาไทยแบบ SQ3R ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บังอร พันธุ์รัตน์ (2554 : 78-80)รายงานผลการสร้างและพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านเพื่อจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยวิธี SQ3R การศึกษาค้นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อสร้างและพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านเพื่อจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยวิธี SQ3R ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 2) เพื่อศึกษาความก้าวหน้าของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนจากแบบฝึกทักษะการอ่านเพื่อจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ด้วยวิธี SQ3R ด้วยค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.) 3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ก่อนใช้และหลังใช้

แบบฝึกทักษะการอ่านเพื่อจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยวิธี SQ3R 4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย 1) แบบฝึกทักษะการอ่านเพื่อจับใจความด้วยวิธี SQ3R จำนวน 15 แบบฝึก 2) แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เรื่อง การอ่านเพื่อจับใจความด้วยวิธี SQ3R จำนวน 17 แผน 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 4) แบบสอบถามวัดความพึงพอใจของนักเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (μ) ค่าร้อยละ (%) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และการทดสอบค่า t (Dependent t-test) ผลการศึกษาพบว่า 1) แบบฝึกทักษะการอ่านเพื่อจับใจความ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 91.09/95.63 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 80/80 2) ดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะการอ่านเพื่อจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยวิธี SQ3R มีค่าประสิทธิผลเท่ากับ 0.9154 แสดงว่านักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 91.54 3) ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านเพื่อจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยวิธี SQ3R ปรากฏว่ากลุ่มเป้าหมาย มีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 19.30 คะแนนเฉลี่ยหลังเรียน เท่ากับ 38.24 และมีค่า $t = 10.337$ แสดงว่ามีผลคะแนนหลังการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่าน เพื่อจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยวิธี SQ3R แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อแบบฝึกทักษะการอ่าน เพื่อจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยวิธี SQ3R มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.5

2. วิจัยต่างประเทศ

มาโย (Mayo. 2008 : 112) ได้ศึกษาผลกระทบของการจัดบริบทแวดล้อม ในการแนะนำที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวัยรุ่นชาย ซึ่งการวิจัยที่ผ่านมายังไม่ประสบผลสำเร็จ ในการที่จะอธิบายผลของผลการจัดกิจกรรมให้นักเรียนชายและหญิงว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยการจัดสภาพแวดล้อม และจัดการเรียนรู้ภายใต้การแนะนำของนักวิชาการเป็นแนวคิดทฤษฎีพุทธรูป ปัญหา การสร้างสรรค์ความรู้ สติลการเรียนรู้ของผู้เรียน และการใช้สมองเป็นฐานกลุ่มตัวอย่างเป็น นักเรียนชายระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 36 คน จาก 2 ห้องเรียนแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่าน ผลปรากฏว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของนักวิชาการในการแนะนำแก่ครูผู้สอน นักเรียน กับคะแนนความสามารถด้านการอ่านมีนัยสำคัญทางสถิติครูในกลุ่มได้รับคำแนะนำสามารถจัด สภาพแวดล้อมให้นักเรียนสามารถเรียนรู้และแข่งขันกับนักเรียนคนอื่นได้ รูปแบบการให้คำแนะนำ แก่ครูสามารถลดปริมาณในการเรียนซ่อมเสริมการอ่านของนักเรียนได้ ขณะเดียวกันก็สามารถเพิ่มพูน ความสามารถในการเรียนให้สำเร็จได้

เคอร์เนียนนิง เทียส (Kurnianingtyas. 2009 : 98) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการใช้เทคนิค SQ4R โดยการศึกษาในครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ทดสอบกิจกรรมของนักเรียน ในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ โดยใช้ เทคนิค SQ4R โดยการเทียบเคียงตามบริบท 2) ความสำเร็จ

ในการเรียนของผู้เรียนโดยใช้เทคนิค SQ4R โดยการเทียบเคียงตามบริบท 3) วิธีการเรียนแบบใดดีกว่ากันระหว่างการใช้เทคนิค SQ4R โดยการเทียบเคียงตามบริบทกับการศึกษาทั่วไป การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการทดลองโดยใช้วิธีการเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมของนักเรียนและผลการเรียนรู้ของนักเรียน โดยมีกลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนห้อง 8A และนักเรียนห้อง 8B สำหรับเทคนิคที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือการสังเกตจาก แบบทดสอบ ผลจากการศึกษาพบว่า 1) กิจกรรมของนักเรียนที่ใช้เทคนิค SQ4R โดยการเทียบเคียงตามบริบทมีประสิทธิภาพ 2) นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ โดยใช้เทคนิค SQ4R โดยการเทียบเคียงตามบริบท 3) การใช้เทคนิค SQ4R โดยการเทียบเคียงตามบริบทดีกว่าการศึกษาแบบทั่วไป

พาโพ เรลโล (Paporello. 1991 : 111) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความจำเป็นในการสอนวิทยาศาสตร์โดยใช้ความคิดรวบยอดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อทดสอบประสิทธิภาพของเทคนิค SQ3R ซึ่งประกอบด้วยนักเรียน 2 ห้องที่มีความแตกต่างกันทางด้านวัฒนธรรมและชุมชนในระดับประถมศึกษาปีที่ 6 โดยแบ่งออกเป็นนักเรียนกลุ่มควบคุมจำนวน 30 คนและนักเรียนกลุ่มทดลองจำนวน 19 คน เนื้อหาที่ใช้คือเรื่อง “Gateways to Science” เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ประกอบด้วย แบบทดสอบ 3 บท เพื่ออ่านก่อนนำมาทดสอบผู้เรียน โดยนักเรียนในกลุ่มทดลองใช้เทคนิค SQ3R ในการเรียนการสอนและนักเรียนกลุ่มควบคุมไม่ได้ใช้ทักษะใดเลยในการเรียนการสอน ผลจากการศึกษาพบว่าผู้เรียนในกลุ่มทดลองได้คะแนนสูงกว่าผู้เรียนในกลุ่มควบคุม

เลสทารี (Lestari. 2011 : 120) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการใช้เทคนิค SQ3R โดยการศึกษาในครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาความสามารถในทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจโดยใช้เทคนิค SQ3R ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (เกรด 8) จำนวน 40 คน ปีการศึกษา 2553 ในประเทศอินโดนีเซีย เทคนิคนี้เป็นพื้นฐานในการส่งเสริมการอ่านและทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอนเทคนิค SQ3R ประกอบด้วย การสำรวจ การตั้งคำถาม การอ่าน การท่องจำ และการทบทวน การศึกษาค้นคว้านี้มีการดำเนินการโดยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ขั้นตอนแรกคือ ขั้นตอนการอ่าน ครูผู้สอนกระตุ้นผู้เรียนโดยใช้ภาพเป็นสื่อ ขั้นที่สองคือขั้นระหว่างการอ่าน ครูผู้สอนให้ผู้เรียนสำรวจเนื้อหา ตั้งคำถาม อ่านเนื้อหาและท่องจำ ขั้นที่สามคือขั้นหลังการอ่าน ครูผู้สอนให้ผู้เรียนทบทวนเนื้อหา ผลจากการศึกษาพบว่าเทคนิค SQ3R สามารถพัฒนาความสามารถในทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจของผู้เรียนได้ นอกจากนี้ยังพบว่าผู้เรียนมีความกระตือรือร้น มีแรงจูงใจและมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอน

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องส่งผลให้ผู้ศึกษาค้นคว้าเกิดความรู้ความเข้าใจถึงกระบวนการในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามศักยภาพ มีความสามารถด้านการอ่าน และเขียนด้านเข้าใจตนเอง ซึ่งมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งความสามารถทางด้าน การอ่าน และเขียน เป็นความสามารถของบุคคลในการทำกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ศึกษาค้นคว้าจึงนำรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบ SQ4R มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างและพัฒนาความสามารถด้านต่างๆ ของนักเรียนรายวิชาสังคมศึกษาศาสนา และวัฒนธรรมให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้รายงานได้กำหนดขั้นตอนในการดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ
4. การดำเนินการศึกษาและการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนที่อยู่ในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาศูนย์ 5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 จาก 12 โรงเรียน 12 ห้องเรียน รวมนักเรียน 103 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างได้แก่นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนบ้านหนองแวงโสภพระ อำเภอฟล จังหวัดขอนแก่น จำนวน 1 ห้องเรียน นักเรียน 20 คนได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มี 3 ชนิดได้แก่

1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 12 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง รวม 12 ชั่วโมง โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

3. แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับจำนวน 15 ข้อ

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. การสร้างแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพตามขั้นตอนดังนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตรหลักการของหลักสูตรมาตรฐานการเรียนรู้มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นผลการเรียนรู้ที่คาดหวังขอบข่ายเนื้อหาสาระและเวลาของการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมเอกสารช่วงชั้นที่ 2 (ป. 4-6) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านหนองแวงโสภณพุทธศักราช 2551 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 โดยจัดหน่วยการเรียนรู้ ดังตาราง 2

ตาราง 2 การจัดหน่วยการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ประจำปีการศึกษา 2555

สาระการเรียนรู้ที่ 2	หน่วยการเรียนรู้	ชื่อหน่วยการเรียนรู้
หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการ ดำเนินชีวิต	1	พระพุทธ
	2	พระธรรม
	3	พระสงฆ์
	4	การปฏิบัติตนดี
	5	การปกครองระบอบประชาธิปไตย
	6	พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย
	7	วัฒนธรรมไทย
	8	เศรษฐศาสตร์น่ารู้
	9	เศรษฐกิจพอเพียง
	10	เวลา ยุคสมัย และหลักฐานทางประวัติศาสตร์
	11	การตั้งถิ่นฐานในดินแดนประเทศไทย
	12	อาณาจักรสุโขทัย
	13	แผนที่และภาพถ่าย
	14	จังหวัดของเรา
	15	สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 กำหนดสาระการเรียนรู้คือหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตจำนวน 15 หน่วยการเรียนรู้ ผู้ศึกษาค้นคว้าได้เลือกหน่วยการเรียนรู้ที่ 6 เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยมาสร้างเป็นแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.2 ศึกษารายละเอียดของเนื้อหาที่จะนำมาสร้างแผนการจัดการเรียนรู้จากคู่มือครู การจัดการเรียนรู้คำอธิบายรายวิชาแบบเรียนและเอกสารประกอบการเรียนสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่4และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

1.3 ศึกษาทฤษฎีหลักการและแนวคิดในการสอนโดยใช้รูปแบบการสอนแบบ SQ4R

1.4 พัฒนารูปแบบการสอนที่เน้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ไปเขียนแผน การจัดการเรียนรู้ที่ชัดเจนและสมบูรณ์จำนวน 12 แผน รวมเวลา 12 ชั่วโมงไม่รวมทดสอบ ก่อนเรียนและหลังเรียนตามเนื้อหาที่ทำการศึกษาค้นคว้าโดยให้สอดคล้องระหว่างผลการเรียนรู้ ที่คาดหวังและเนื้อหากับระยะเวลาที่กำหนดไว้ตามรายละเอียด ดังตาราง 3

ตาราง 3 กำหนดการสอนตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R

แผนการ จัดการเรียนรู้	เรื่อง	เวลา ชั่วโมง
1	พลเมืองดีของชุมชน 1	1
2	พลเมืองดีของชุมชน 2	1
3	สิทธิพื้นฐานของเด็ก	1
4	การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี	1
5	การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข 1	1
6	การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข 2	1
7	การปกครองระบอบประชาธิปไตย 1	1
8	การปกครองระบอบประชาธิปไตย 2	1
9	การเลือกตั้ง	1
10	สถาบันพระมหากษัตริย์	1
11	วัฒนธรรมไทยในภูมิภาคต่างๆ 1	1
12	วัฒนธรรมไทยในภูมิภาคต่างๆ 2	1
	ทดสอบหลังเรียน	1
	รวมเวลาที่ใช้ทดลอง	13

1.5 นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้นเสนอต่อ อาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องความเหมาะสมขององค์ประกอบของแผนพิจารณา ความสอดคล้องระหว่างมาตรฐานการเรียนรู้ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและกิจกรรมการเรียนรู้ให้ถูกต้อง ความเหมาะสมของภาษาความชัดเจนในการใช้ภาษาความครอบคลุมและความถูกต้องของเนื้อหา การวัดและประเมินผลความเหมาะสมด้านการใช้สื่อการเรียนการสอนการประเมินคุณภาพ และความเหมาะสมของแผน

1.6 นำแผนกลับมาปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาได้ให้ข้อเสนอแนะ

1.7 สร้างแบบประเมินแผนการเรียนรู้แบบ SQ4R เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สำหรับใช้ในการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญโดยแบบประเมินเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีขอ งลิเคอร์ท (Likert) ซึ่งมี 5 ระดับคือเหมาะสมมากที่สุด เหมาะสมปานกลางเหมาะสมน้อยและเหมาะสมน้อยที่สุด (บุญชมศรีสะอาด. 2545 : 103) ซึ่งมีเกณฑ์พิจารณาดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	การแปลผล
4.51-5.00	เหมาะสมมากที่สุด
3.51-4.50	เหมาะสมมาก
2.51-3.50	เหมาะสมปานกลาง
1.51-2.50	เหมาะสมน้อย
1.00-1.50	เหมาะสมน้อยที่สุด

1.8 นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R พร้อมกับแบบประเมินแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าอิสระสร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องความเหมาะสมขององค์ประกอบของแผนความสอดคล้องระหว่างมาตรฐานการเรียนรู้ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและกิจกรรมการเรียนรู้ให้ถูกต้องความเหมาะสมของภาษาความชัดเจนในการใช้ภาษาความครอบคลุมและความถูกต้องของเนื้อหาการวัดและประเมินผลความเหมาะสมด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน การประเมินคุณภาพและความเหมาะสมของแผนโดยผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

1.8.1 นางสาวยุภาพร หรเสริฐ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต3 วุฒิการศึกษา ศษ.ม หลักสูตรและการสอน ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและวัดผล

1.8.2 นางเนตรนภา กิตเถาว์ ครู ศศ.3 ชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านห้วยโจด วุฒิการศึกษา ค.บ.สังคมศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

1.8.3 ว่าที่ร้อยตรีรัชฎี นานหาร ครู ศศ.3 ชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านหันศิลางาม วุฒิการศึกษา กศ.ม. หลักสูตรและการสอน ผู้เชี่ยวชาญด้าน SQ4R

1.9 นำผลการประเมินมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยคุณภาพ และความเหมาะสมของแผน ซึ่งต้องมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51–5.00 จึงจะถือว่าใช้ได้ ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญปรากฏว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นได้ค่าเฉลี่ยรายแผนตั้งแต่ 4.37 ถึง 4.75 และค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.51 (ภาคผนวก ข)

1.10 นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลับมาปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้เชี่ยวชาญ โดยการปรับปรุงการใช้คำแนะนำเพิ่มกิจกรรมในบางแผนโดยให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติทุกคนเพื่อให้เกิด SQ4R และแก้ไขการเขียนจุดประสงค์กิจกรรมและการประเมินผลให้ถูกต้องสมบูรณ์

1.11 นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปรับปรุงให้ถูกต้องและสมบูรณ์แล้วนำไปทดลอง (try out) กับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 20 คน โรงเรียนบ้านหันใหญ่ อำเภอพหล จังหวัดขอนแก่น ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

1.12 นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ทดลองใช้แล้วมาปรับปรุงแก้ไขโดยการเขียนผลจุดประสงค์กิจกรรมการเรียนรู้และวิธีการวัดและประเมินผลให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้นแล้วจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ทดลองจัดกิจกรรมการเรียนรู้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านหนองแขวโสภพระ อำเภพล จังหวัดขอนแก่น ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อเก็บข้อมูลต่อไป

2. การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้เป็นแบบทดสอบที่ใช้ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นแบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือกจำนวน 40 ข้อ และเลือกใช้จริง 30 ข้อ ซึ่งผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้นโดยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของแบบทดสอบตามขั้นตอนดังนี้

2.1 ศึกษาหลักสูตรคู่มือครูแบบเรียนสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมคู่มือการวัดผลและประเมินผล

2.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบที่ดีและวิธีหาความเชื่อมั่นความเที่ยงตรงของข้อสอบจากหนังสือการวิจัยเบื้องต้น บุญชม ศรีสะอาด (2545 : 60) การวัดผลการศึกษาของ สมนึก ภัททิยธนี (2546 : 64-66) เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบ

2.3 ศึกษาและกำหนดเนื้อหาและผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้สอดคล้องกับเนื้อหาเพื่อประกอบการเขียนข้อสอบ

ตาราง 4 ความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาสาระสำคัญและผลการเรียนรู้ที่คาดหวังตามสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

เนื้อหา	สาระสำคัญ	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	จำนวนข้อสอบที่ออก	จำนวนที่ต้องการ
พลเมืองดีของชุมชน	การเป็นพลเมืองดีของชุมชนสามารถปฏิบัติได้ด้วยการเป็นสมาชิกที่ดีและเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมประชาธิปไตยในชุมชน	- บอกวิธีปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยในฐานะสมาชิกที่ดีของชุมชนได้ (K) - เห็นประโยชน์ของการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยในฐานะสมาชิกที่ดีของชุมชน (A) - ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยในฐานะสมาชิกที่ดีของชุมชนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม (P)	5	4

ตาราง 4 (ต่อ)

เนื้อหา	สาระสำคัญ	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	จำนวน ข้อสอบ ที่ออก	จำนวน ที่ ต้องการ
สิทธิพื้นฐาน ของเด็ก	สิทธิพื้นฐานของเด็กตามที่ กฎหมายรับรองไว้มี 4 ด้าน ได้แก่ - สิทธิที่จะมีชีวิตรอด - สิทธิที่จะได้รับการ ปกป้อง - สิทธิที่จะได้รับการ พัฒนา-สิทธิที่จะมีส่วนร่วม	- บอกสิทธิขั้นพื้นฐานที่เด็กทุก คนพึงได้รับตามกฎหมายได้ (k) - มีความสนใจที่จะศึกษาสิทธิ พื้นฐานที่ตนพึงได้รับตาม กฎหมาย (A) - ปฏิบัติตนตามสิทธิขั้นพื้นฐาน ที่ตนเองพึงได้รับได้อย่าง เหมาะสม(P)	5	3
การเป็นผู้นำ และผู้ตามที่ดี	- บทบาทและความ รับผิดชอบของผู้นำและผู้ ตาม - การทำงานกลุ่มให้มี ประสิทธิภาพ	- อธิบายความหมาย บทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบ ของผู้นำและผู้ตามได้ (K) - เห็นความสำคัญของการเป็น ผู้นำและผู้ตามที่ดี (A ; P) - ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตาม ได้อย่างเหมาะสม (P)	5	4
การอยู่ร่วมกัน อย่างสันติสุข	- ปัญหาและสาเหตุของ ปัญหาความขัดแย้ง - การแก้ปัญหาความ ขัดแย้ง	- ระบุปัญหาและสาเหตุความ ขัดแย้ง รวมทั้งบอกวิธีการ แก้ปัญหาความขัดแย้ง (K) - มีจิตสำนึกที่จะอยู่ร่วมกันใน สังคมได้อย่างสันติสุข (A) - ปฏิบัติตนเพื่ออยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างสันติสุข (P)	5	4

ตาราง 4 (ต่อ)

เนื้อหา	สาระสำคัญ	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	จำนวน ข้อสอบ ที่ออก	จำนวน ที่ ต้องการ
การปกครอง ระบอบ ประชาธิปไตย	- หลักการของระบอบประชาธิปไตย - ลักษณะของการปกครองระบอบประชาธิปไตย - ความสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตย - อำนาจอธิปไตย	- อธิบายความหมายและความสำคัญของระบอบประชาธิปไตย (k) - อธิบายความหมายและประเภทของอำนาจของอธิปไตย (k) - มีความสนใจใฝ่เรียนรู้เกี่ยวกับอำนาจอธิปไตยและระบอบประชาธิปไตย (a) - สื่อสารและอธิบายเกี่ยวกับอำนาจอธิปไตยและความสำคัญของระบอบประชาธิปไตยให้ผู้อื่นเข้าใจได้ (p)	5	4
การเลือกตั้ง	- บทบาทของพลเมืองดีในการเลือกตั้ง	- บอกบทบาทหน้าที่ของพลเมืองในกระบวนการเลือกตั้ง (k) - สนใจและเห็นความสำคัญของการเลือกตั้ง (a) - ปฏิบัติตามบทบาทของพลเมืองในกระบวนการเลือกตั้งได้ (p)	5	4

ตาราง 4 (ต่อ)

เนื้อหา	สาระสำคัญ	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	จำนวน ข้อสอบ ที่ออก	จำนวน ที่ ต้องการ
สถาบัน พระมหากษัตริย์	- อธิบายความสำคัญของ สถาบันพระมหากษัตริย์ ตามระบอบประชาธิปไตย	- อธิบายความสำคัญของ สถาบันพระมหากษัตริย์ตาม ระบอบประชาธิปไตย (k) - ชื่นชมและสนใจใฝ่เรียนรู้ เกี่ยวกับสถาบัน พระมหากษัตริย์ตามระบอบ ประชาธิปไตย (a) - แสดงความเคารพและ เทิดทูนต่อสถาบัน พระมหากษัตริย์ได้ (p)	5	3
วัฒนธรรมไทย ในภูมิภาคต่างๆ	- อธิบายความแตกต่าง ทางวัฒนธรรมของกลุ่มคน ในท้องถิ่น	- อธิบายความแตกต่างทาง วัฒนธรรมของกลุ่มคนใน ท้องถิ่นของไทยในภูมิภาคต่างๆ (k) - มีความสนใจแลเห็นคุณค่า ของวัฒนธรรมของกลุ่มคนใน ท้องถิ่นของไทยในภูมิภาคต่างๆ (a) - สื่อสารและบอกเล่าถึง วัฒนธรรมของกลุ่มคนใน ท้องถิ่นของไทยในภูมิภาคต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง (p)	5	4
รวม			40	30

2.4 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ตามสาระการเรียนรู้หน่วยพัฒนาการทางพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยสร้างเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ (Multiple Choice) 4 ตัวเลือก ให้ครอบคลุมเนื้อหาจำนวน 40 ข้อ ต้องการจริงจำนวน 30 ข้อ

2.5 นำแบบทดสอบที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังความถูกต้องและเหมาะสมของภาษาที่ใช้ แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขในด้านของข้อคำถามขอบแบบทดสอบบางข้อยังไม่ชัดเจนไม่ควรใช้คำว่า ถูกทุกข้อและแต่ละข้อต้องมีคำตอบที่ถูกต้องเพียงข้อเดียว

2.6 นำแบบทดสอบที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วพร้อมแบบประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามในแบบทดสอบกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังโดยผู้เชี่ยวชาญเป็นชุดเดิมโดยวิธีใช้สูตร IOC (สมนึก ภัททิยธนี. 2546 : 220-221) ซึ่งมีเกณฑ์การประเมินดังนี้

ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดตรงตามตามตัวชี้วัด

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดตรงตามตามตัวชี้วัด

ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นไม่วัดตรงตามตามตัวชี้วัด

2.7 วิเคราะห์ข้อมูลหาค่าเฉลี่ยความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างข้อสอบกับตัวชี้วัดได้ ค่าเฉลี่ยความสอดคล้องระหว่างซึ่งเป็นข้อสอบที่อยู่ในเกณฑ์เชิงเนื้อหาที่ใช้ได้ต้องมีค่าตั้งแต่ 0.50 ถึง 1.00 เป็นข้อสอบที่อยู่ในเกณฑ์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาที่ใช้ได้ พบว่า ข้อสอบมีค่าดัชนีความสอดคล้องผ่านเกณฑ์จำนวน 40 ข้อ มีค่าตั้งแต่ 0.67 ถึง 1.00 (ภาคผนวก ข)

2.8 นำแบบทดสอบที่ได้รับการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและแก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองแขวงโสภณพระ อำเภอลพบุรี จังหวัดขอนแก่น ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน นำแบบทดสอบมาตรวจให้คะแนนโดยใช้เกณฑ์ตอบถูกให้ข้อละ 1 คะแนน ตอบผิดหรือตอบมากกว่า 1 ตัวเลือกหรือไม่ตอบเลยให้ 0 คะแนน แล้ววิเคราะห์หาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

2.8.1 หาคุณภาพข้อสอบโดยวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (B) โดยใช้วิธีของเบรนนัน (Brennan) (ขวลิต ชูกำแพง. 2553 : 120) ได้แบบทดสอบที่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 34 ข้อ จึงคัดเลือกข้อสอบไว้ จำนวน 30 ข้อ ที่มีค่าอำนาจจำแนก (B) ตั้งแต่ 0.47 ถึง 0.72 (ภาคผนวก ข)

2.8.2 นำข้อสอบที่คัดเลือกแล้ว จำนวน 30 ข้อ มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น ทั้งฉบับโดยวิธีของโลเวท (Lovett) (ขวลิต ชูกำแพง. 2553 : 126) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (r_{cc}) เท่ากับ 0.91 (ภาคผนวก ข)

3. การสร้างและหาคุณภาพแบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้ศึกษาค้นคว้าได้สร้างขึ้นมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ระดับที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้นเพื่อให้ นักเรียน ได้วัดพฤติกรรมตนเองด้านความพึงพอใจ มีขั้นตอนในการสร้าง และหาคุณภาพ ดังนี้

3.1 ศึกษาการสร้างแบบวัดความพึงพอใจจากตำราวัดผลทางการศึกษาของ สมนึก ภัททิยธนี (2546 : 36-42)

3.2 สร้างแบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยแผนการจัด กิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยจำนวน 20 ข้อ เป็นแบบมาตรา ส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของ ลิเคิร์ต (Likert) แบ่งออกเป็นคุณลักษณะย่อยๆ ได้ 6 ด้าน คือ ด้านชั้นสำรวจ จำนวน 3 ข้อ ด้านชั้นตั้งคำถาม จำนวน 4 ข้อ ด้านชั้นอ่าน จำนวน 4 ข้อ ด้านชั้นบอกคำตอบอีกครั้ง จำนวน 3 ข้อ ด้านชั้นเขียนสรุปใจความ จำนวน 3 ข้อ และด้านชั้นทบทวน จำนวน 3 ข้อ รวม 20 ข้อ ต้องการใช้จริง จำนวน 15 ข้อ โดยจำแนก ตามเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51–5.00	หมายถึง พึงพอใจมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50	หมายถึง พึงพอใจมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50	หมายถึง พึงพอใจปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50	หมายถึง พึงพอใจน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50	หมายถึง พึงพอใจน้อยที่สุด

3.3 จัดทำแบบประเมินแบบวัดความพึงพอใจโดยจัดทำในรูปตาราง IC (Index of Congruence) เพื่อประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยาม พิจารณาให้คะแนน ดังนี้

- 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นตรงกับนิยาม
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นตรงกับนิยาม
- 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามไม่ตรงกับนิยาม

3.4 นำแบบวัดความพึงพอใจที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา การศึกษาค้นคว้าอิสระ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม และความชัดเจนของข้อคำถาม แล้วปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

3.5 นำแบบวัดความพึงพอใจในรูปตาราง IC เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญตรวจพิจารณา ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยาม ประเมินค่า IC โดยผู้เชี่ยวชาญ

3.6 นำแบบวัดความพึงพอใจมาวิเคราะห์หาค่า IC ซึ่งต้องได้ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 0.50 ถึง 1.00 ถือว่าเข้าเกณฑ์และปรับปรุงแบบวัดตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จากการตรวจสอบ โดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.67 ถึง 1.00 (ภาคผนวก ค)

3.7 นำแบบวัดไปทดลอง (Try Out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านหันใหญ่ อำเภอลพ จังหวัดขอนแก่น ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน กลุ่มเดิม

3.8 นำผลการทดลองมาหาคุณภาพรายข้อของแบบวัด โดยหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมโดยวิธี Item Total Correlation สูตรสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (ขวลิต ชูกำแพง. 2553 : 122) แล้วพิจารณา ข้อคำถามที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พบว่า แบบวัดความพึงพอใจ 6 ด้าน 15 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 0.50 ถึง 0.65 (ภาคผนวก ค)

3.9 นำแบบวัดที่คิดไว้มาหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (ขวลิต ชูกำแหง. 2553 : 128) ผลการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (α) เท่ากับ 0.85 (ภาคผนวก ค)

3.10 จัดพิมพ์แบบวัดความพึงพอใจที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพเป็นฉบับจริง 15 ข้อ เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การดำเนินการศึกษาและการเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการศึกษาด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีรายละเอียดดังนี้

1. รูปแบบการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้ศึกษาค้นคว้าดำเนินการตามแบบแผนการทดลองชนิด

One Group Pretest–Posttest Design (ขวลิต ชูกำแหง. 2553 : 66) ดังตาราง 5

ตาราง 5 แบบแผนการทดลอง

O_1	X	O_2
สอบก่อน	ให้ตัวแปรทดลอง	สอบหลัง

X แทน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R

O_1 แทน การทดสอบก่อนเรียน

O_2 แทน การทดสอบหลังเรียน

2. ระยะเวลาในการทดลอง

ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 ทำการทดลองตามตาราง 6

ตาราง 6 การจัดเวลาสำหรับดำเนินการทดลองกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างและนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

วัน/เดือน/ปี (Try out)	วัน/เดือน/ปี (ทดลองจริง)	เวลา	แผนที่/เรื่อง	เวลา (ชั่วโมง)
19 ก.ย. 56	4 ธ.ค. 56	09.00-10.00	แบบทดสอบก่อนเรียน	60 นาที
25 ก.ย. 56	6 ธ.ค. 56	10.30-11.30	แผนที่ 1 เรื่อง พลเมืองดีของชุมชน 1	1
1 ต.ค. 56	11 ธ.ค. 56	10.30-11.30	แผนที่ 2 พลเมืองดีของชุมชน 2	1
6 ต.ค. 56	13 ธ.ค. 56	10.30-11.30	แผนที่ 3 เรื่อง สิทธิพื้นฐานของเด็ก	1
8 ต.ค. 56	18 ธ.ค. 56	10.30-11.30	แผนที่ 4 เรื่อง การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี	1
15 ต.ค. 56	20 ธ.ค. 56	10.30-11.30	แผนที่ 5 เรื่อง การอยู่ร่วมกันอย่างสันติ สุข 1	1
18 ต.ค. 56	25 ธ.ค. 56	10.30-11.30	แผนที่ 6 เรื่อง การอยู่ร่วมกันอย่างสันติ สุข 2	1
25 ต.ค. 56	27 ธ.ค. 56	10.30-11.30	แผนที่ 7 เรื่อง การปกครองระบอบ ประชาธิปไตย 1	1
1 พ.ย. 56	7 ม.ค. 57	10.30-11.30	แผนที่ 8 เรื่อง การปกครองระบอบ ประชาธิปไตย 2	1
8 พ.ย. 56	8 ม.ค. 57	10.30-11.30	แผนที่ 9 เรื่อง การเลือกตั้ง	1
15 พ.ย. 56	9 ม.ค. 57	10.30-11.30	แผนที่ 10 เรื่อง สถาบันพระมหากษัตริย์	1
22 พ.ย. 56	14 ม.ค. 57	10.30-11.30	แผนที่ 11 เรื่อง วัฒนธรรมไทยใน ภูมิภาคต่างๆ 1	1
29 พ.ย. 56	16 ม.ค. 57	10.30-11.30	แผนที่ 12 เรื่อง วัฒนธรรมไทยใน ภูมิภาคต่างๆ 2	1
1 ธ.ค. 56	18 ม.ค. 57	09.00-10.00	ทดสอบหลังเรียน นักเรียนประเมินความพึงพอใจ	40 นาที 20 นาที
			รวม	14

3. ดำเนินการทดลอง

3.1 หาคุณภาพของเครื่องมือโดยนำไปทดลอง (Try Out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจนได้เครื่องมือที่มีคุณภาพแล้วนำไปทดลองกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

3.2 ทดสอบนักเรียนก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้นเป็นแบบชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

3.3 ดำเนินการทดลองสอนนักเรียนตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ใช้เวลาสอนในชั้นเรียนตามตารางสอนปกติ สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง ตามขั้นตอนที่กำหนดในแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 12 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง

3.4 ทดสอบหลังเรียนหลังจากทำการสอนครบตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทุกแผนแล้วให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับเดียวกับที่ใช้ทดสอบก่อนเรียน จำนวน 30 ข้อ

3.5 หาค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

3.6 นักเรียนวัดความพึงพอใจของตนเองหลังจากได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้แบบวัดที่ใช้วัดหลังเรียนจำนวน 15 ข้อ

3.7 นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติเพื่อสรุปผลการทดลองตามความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้าต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการนำข้อมูลที่ได้จากการทดสอบมาวิเคราะห์ดังนี้

1. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามเกณฑ์ 80/80 ได้จากการนำคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคนที่ได้จากการการสังเกตพฤติกรรมระหว่างเรียน การประเมินผลงาน และการทำแบบทดสอบระหว่างเรียนของนักเรียนทุกคน หาค่าเฉลี่ย และร้อยละตามสูตร E_1 ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบวัดความพึงพอใจมาหาค่าเฉลี่ยและร้อยละตามสูตร E_2 โดยใช้สูตร E_1/E_2 (เผชญิ กิจระการ. 2544 : 49-50)

2. หาค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้จากการนำคะแนนจากการทดสอบก่อนเรียนและนำคะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังเรียนมาหาค่าความก้าวหน้าเป็นร้อยละ โดยใช้สูตร (E.I.) (สมนึก ภัททิยธนี. 2553 : 117-118)

3. วิเคราะห์หาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มาทดสอบหลังการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน โดยใช้สูตร t-test (Dependent Samples) (ชวลิต ชูกำแหง. 2553 : 135)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

1.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.1.1 การหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) โดยใช้สูตรดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index Item of Objective Congruence) คำนวณหาค่าเฉลี่ยรายข้อ ดังนี้ (สมนึก ภัททิยธนี. 2549 : 220)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับเนื้อหาหรือระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์
 $\frac{\sum R}{N}$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

1.1.2 หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) โดยใช้ดัชนี (B-Index) ตามวิธีของ Brennan โดยใช้สูตร ดังนี้ (ขวลิต ชูกำแหง. 2553 : 120)

$$B = \frac{U}{N_1} - \frac{L}{N_2}$$

เมื่อ B แทน ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ
 U แทน จำนวนคนสอบผ่านเกณฑ์ทั้งฉบับที่ตอบถูกในข้อนั้น
 N_1 แทน จำนวนคนผ่านเกณฑ์
 L แทน จำนวนคนสอบไม่ผ่านเกณฑ์ทั้งฉบับที่ตอบถูกในข้อนั้น
 N_2 แทน จำนวนคนไม่ผ่านเกณฑ์

1.1.3 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีของโลเวท (Lovett Method) โดยใช้สูตร ดังนี้ (ขวลิต ชูกำแหง. 2553 : 126)

$$r_{cc} = 1 - \frac{K \sum X_i - \sum X_i^2}{(K-1) \sum (X_i - C)^2}$$

เมื่อ r_{cc} แทน ค่าความเชื่อมั่น
 K แทน จำนวนข้อ
 X_i แทน คะแนนสอบของนักเรียนแต่ละคน
 C แทน คะแนนเกณฑ์

1.2 แบบวัดความพึงพอใจ

1.2.1 การหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบวัดความพึงพอใจโดยใช้สูตรดัชนีความสอดคล้อง IC (Index of Congruence) คำนวณหาค่าเฉลี่ยรายข้อ ดังนี้ (ประสาธน์ เนืองเฉลิม. 2554 : 98)

$$IC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IC	แทน	ค่าดัชนีความสอดคล้อง
$\sum R$	แทน	ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.2.2 หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของแบบวัดความพึงพอใจโดยใช้สูตรสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน โดยใช้สูตรดังนี้ (ขวลิต ชูกำแพง. 2553 : 122)

$$r_{xy} = \frac{N\sum XY - \sum X\sum Y}{\sqrt{[N\sum X^2 - (\sum X)^2][N\sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ r_{xy}	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันโปรดักโมเมนต์
N	แทน	จำนวนคู่ของประชากรหรือกลุ่มตัวอย่างตามลำดับ
X	แทน	ค่าของตัวแปรชุดที่ 1 (คะแนนรายข้อของนักเรียนทุกคน)
Y	แทน	ค่าของตัวแปรชุดที่ 2 (คะแนนรวมที่ไม่มีคะแนนในข้อนั้น)

1.2.3 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบวัดความพึงพอใจทั้งฉบับโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ดังนี้ (ขวลิต ชูกำแพง. 2553 : 128)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right)$$

เมื่อ $\sum S^2$	แทน	ผลรวมของความแปรปรวนรายข้อ
S_i^2	แทน	ความแปรปรวน
n	แทน	จำนวนข้อ

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 ร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตร ดังนี้ (ขวลิท ชูกำแพง. 2553 : 130)

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{ตัวเลขที่ต้องการเปรียบเทียบ}}{\text{จำนวนเต็ม}} \times 100$$

2.2 ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) โดยใช้สูตร ดังนี้ (ขวลิท ชูกำแพง. 2553 : 130)

$$\bar{X} = \frac{\sum fX}{n}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum fX$ แทน ผลรวมของข้อมูลทั้งหมด
 n แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

2.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร ดังนี้ (ขวลิท ชูกำแพง. 2553 : 130)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum fX^2 - (\sum fX)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 f แทน ความถี่ของข้อมูลแต่ละชั้น
 X แทน คะแนนแต่ละตัว
 n แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

3. การหาประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

การหาค่าประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้สูตร E_1/E_2 ดังนี้ (เผชิญ กิจระการ. 2544 : 49 -50)

$$E_1 = \frac{\frac{\sum X}{N}}{A} \times 100$$

เมื่อ E_1 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการ
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทุกส่วน (สังเกตพฤติกรรม วัดทักษะ
 ปฏิบัติผลงานกลุ่ม ทดสอบย่อยท้ายแผน)

A แทน คะแนนเต็มของทั้งหมด (สังเกตพฤติกรรม วัดทักษะปฏิบัติ
ผลงานกลุ่ม ทดสอบย่อยท้ายแผน)

N แทน จำนวนผู้เรียนทั้งหมด

$$E_1 = \frac{\sum Y}{\frac{N}{B}} \times 100$$

เมื่อ E_2 แทน ประสิทธิภาพของผลลัพธ์

$\sum Y$ แทน คะแนนรวมของแบบวัดความพึงพอใจ

B แทน คะแนนเต็มของแบบวัดความพึงพอใจ

N แทน จำนวนผู้เรียนทั้งหมด

4. การหาค่าดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index)

การหาค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R เรื่อง พลเมืองดี
ตามวิถีประชาธิปไตย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ใช้สูตร ดังนี้ (เผชญ์ กิจระการ. 2545 : 30-36)

$$\text{ดัชนีประสิทธิผล} = \frac{\text{ผลรวมของคะแนนทดสอบหลังเรียน} - \text{ผลรวมของคะแนนทดสอบก่อนเรียน}}{(\text{จำนวนนักเรียน} \times \text{คะแนนเต็ม}) - \text{ผลรวมของคะแนนทดสอบก่อนเรียน}}$$

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาค้นคว้าได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

- N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด
 $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย
S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 E_1 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการ
 E_2 แทน ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
E.I. แทน ดัชนีประสิทธิผล

ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้น ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการหาประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R
เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามเกณฑ์ 80/80

ตอนที่ 2 ผลการหาดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R
เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามเกณฑ์ 80/80

ตอนที่ 3 ผลการหาค่าความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัด
กิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการหาประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R
เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามเกณฑ์ 80/80 ปรากฏผล
ดังตาราง 7-8

ตาราง 7 คะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละและประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) ของคะแนน การทำแบบทดสอบท้ายแผน และคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละ และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) ของคะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ การเรียนหลังเรียนและแบบวัดความพึงพอใจที่ได้จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย กลุ่มสาระสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เลขที่	วัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน	แผนที่ 1		แผนที่ 2		แผนที่ 3		แผนที่ 4		แผนที่ 5		แผนที่ 6		แผนที่ 7		แผนที่ 8		แผนที่ 9		แผนที่ 10		แผนที่ 11		แผนที่ 12		รวมคะแนนระหว่างเรียน	รวมคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน
		ผลงาน	ทดสอบท้ายแผน	ผลงาน	ทดสอบท้ายแผน	ผลงาน	ทดสอบท้ายแผน	ผลงาน	ทดสอบท้ายแผน	ผลงาน	ทดสอบท้ายแผน	ผลงาน	ทดสอบท้ายแผน	ผลงาน	ทดสอบท้ายแผน	ผลงาน	ทดสอบท้ายแผน	ผลงาน	ทดสอบท้ายแผน	ผลงาน	ทดสอบท้ายแผน	ผลงาน	ทดสอบท้ายแผน	ผลงาน	ทดสอบท้ายแผน		
	30	60	40	60	40	60	40	60	40	60	40	60	40	60	40	60	40	60	40	60	40	60	40	60	40	1200	30
1	18	55	32	56	32	58	36	56	36	55	36	51	36	54	28	50	28	56	36	52	36	55	36	55	32	1057	24
2	19	54	32	55	36	57	32	56	32	54	32	54	32	54	32	54	32	50	32	55	32	54	32	54	32	1039	25
3	16	52	28	54	32	54	28	57	36	56	28	50	28	56	36	53	36	55	28	54	28	52	28	52	28	1009	25
4	20	58	32	57	28	55	36	56	32	56	32	55	32	56	40	50	40	56	36	57	36	58	32	56	32	1078	24
5	16	54	36	52	28	59	32	55	28	56	36	54	36	53	32	51	32	55	32	52	32	54	36	53	36	1044	25
6	15	55	36	54	32	58	36	55	32	57	32	53	32	52	36	52	36	55	36	54	36	55	32	49	36	1061	20
7	20	52	32	50	36	57	40	55	36	58	36	53	36	54	32	54	32	50	40	50	40	52	36	56	32	1069	26
8	21	53	40	51	40	54	28	57	32	55	32	55	32	53	28	55	28	52	28	51	28	53	32	55	40	1032	26
9	15	49	36	53	32	56	32	58	36	54	28	54	28	53	32	56	32	54	32	53	32	49	28	50	36	1023	24
10	16	55	36	58	36	57	32	54	32	53	32	52	28	55	36	50	36	54	32	55	32	55	28	48	36	1042	22
11	17	54	32	56	32	58	36	54	28	54	36	51	32	54	32	56	32	54	36	56	36	54	32	54	32	1051	23
12	14	53	36	54	28	58	32	56	28	53	32	53	36	53	32	54	28	56	36	50	32	53	36	53	36	1038	24
13	18	52	32	54	32	59	32	58	32	52	28	52	32	52	32	53	32	50	32	54	32	52	32	52	32	1020	23
14	17	56	28	57	36	58	32	53	36	55	28	54	36	51	36	51	28	53	36	57	32	56	36	55	28	1048	24
15	19	53	32	54	32	57	28	52	40	54	32	54	32	50	32	52	32	52	32	50	28	53	32	54	32	1019	25
16	22	50	36	51	28	59	28	57	32	56	36	54	28	55	32	52	36	50	28	51	28	50	28	52	36	1013	27

ตาราง 7 (ต่อ)

เลขที่	วัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน	แผนที่ 1		แผนที่ 2		แผนที่ 3		แผนที่ 4		แผนที่ 5		แผนที่ 6		แผนที่ 7		แผนที่ 8		แผนที่ 9		แผนที่ 10		แผนที่ 11		แผนที่ 12		รวมคะแนนระหว่างเรียน	รวมคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน
		ผลงาน	ทดสอบท้ายแผน	ผลงาน	ทดสอบท้ายแผน	ผลงาน	ทดสอบท้ายแผน	ผลงาน	ทดสอบท้ายแผน	ผลงาน	ทดสอบท้ายแผน	ผลงาน	ทดสอบท้ายแผน	ผลงาน	ทดสอบท้ายแผน	ผลงาน	ทดสอบท้ายแผน	ผลงาน	ทดสอบท้ายแผน	ผลงาน	ทดสอบท้ายแผน	ผลงาน	ทดสอบท้ายแผน				
		30	60	40	60	40	60	40	60	40	60	40	60	40	60	40	60	40	60	40	60	40	60	40	60		
17	15	57	32	56	36	56	32	55	32	54	32	54	36	56	28	53	32	54	36	54	36	57	28	52	32	1050	25
18	20	58	36	57	32	55	32	54	36	53	28	52	32	53	36	57	32	54	36	56	32	55	36	54	32	1058	27
19	16	59	40	55	36	54	36	53	32	54	32	55	40	55	32	58	36	53	32	58	36	51	32	49	36	1074	24
20	13	55	28	53	32	53	36	52	28	53	36	54	36	54	36	55	32	56	40	51	32	50	36	53	36	1047	18
รวม	347	1084	672	1087	656	1132	656	1103	656	1092	644	1064	660	1073	660	1069	652	1069	676	1070	656	1068	648	1056	672	20875	481
$\bar{X}$	17.35	54.2	33.6	54.35	32.8	56.6	32.8	55.15	32.80	54.60	32.2	53.20	33.00	53.65	33.0	53.45	32.60	53.45	33.80	53.50	32.80	53.40	32.40	52.80	33.60	1043.00	24.05
S.D.	2.59	2.06	1.29	2.12	1.17	2.17	0.98	2.19	2.13	1.98	1.02	1.94	0.92	1.99	0.79	1.99	0.98	1.98	1.06	1.97	0.95	1.96	1.13	1.95	1.18	2.15	2.16
ร้อยละ	57.83	90.33	84.00	90.58	82.00	94.33	82.00	91.92	82.0	91.00	80.50	88.67	82.50	89.42	82.50	89.08	64.00	9.08	67.00	89.17	61.00	89.00	64.50	88.00	67.00	86.98	80.17
ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (E ₁ /E ₂) เท่ากับ 86.98/80.17																											

จากตาราง 7 พบว่า คะแนนการสังเกตพฤติกรรม การประเมินผลงาน การทำแบบทดสอบท้ายแผน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1058.00 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 86.98 แสดงว่า ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) เท่ากับ 86.98 และคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.05 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 80.17 แสดงว่า ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) เท่ากับ 80.17

ตาราง 8 ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ผลการเรียน	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละ
ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1)	1200	1043.00	2.15	86.98
ประสิทธิผลของผลลัพธ์ (E_2)	30	24.05	2.16	80.17
ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (E_1/E_2) เท่ากับ 86.98/80.17				

จากตาราง 8 พบว่า ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) เท่ากับ 86.98 และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) เท่ากับ 80.17 ดังนั้น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จึงมีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 86.98/80.17 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

ตอนที่ 2 ผลการหาดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปรากฏผลดังตาราง 9

ตาราง 9 ดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ที่ได้จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	คะแนน		ร้อยละ		ดัชนีประสิทธิผล (E.I.)
		ก่อนเรียน	หลังเรียน	ก่อนเรียน	หลังเรียน	
20	30	347	481	57.83	80.17	0.5296

จากตาราง 9 พบว่า ดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ที่ได้จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีค่าเท่ากับ 0.5296 หรือคิดเป็นร้อยละ 52.96

ตอนที่ 3 ผลการหาค่าความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ทั้งนี้ เกณฑ์การแบ่งข้อมูลความพึงพอใจ ได้ใช้เกณฑ์ 5 ระดับ คือ

4.50–5.00	มากที่สุด
3.50–4.49	มาก
2.50–3.49	ปานกลาง
1.50–2.49	น้อย
1.00–1.49	น้อยที่สุด

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับความพึงพอใจของนักเรียน ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ					คะแนนรวม	($\bar{X}$)	S.D	ความพึงพอใจ
	5	4	3	2	1				
1. ด้านขั้นสำรวจ (Survey)									
1.1 นักเรียนพึงพอใจกับการได้อ่านสำรวจหัวเรื่อง หัวข้อย่อย บทคัดย่อ บทสรุป	18	1	1			20	4.85	0.75	มากที่สุด
1.2 การอ่านสำรวจช่วยฝึกวิธีการอ่านแบบกวาดสายตารวดเร็ว	16	1	3			20	4.65	0.96	มากที่สุด
รวม	34	2	4			40	4.75	0.85	มากที่สุด
2. ด้านขั้นตั้งคำถาม (Question)									
2.1 นักเรียนพึงพอใจกับคำถามที่ครูได้ถามในบทที่อ่าน	18	2				20	4.90	0.99	มากที่สุด
2.2 ครูถามคำถามที่เข้าใจง่ายเหมาะสมกับความสามารถของนักเรียน	19	1				20	4.95	0.62	มากที่สุด
รวม	37	3				40	4.92	0.48	มากที่สุด
3. ด้านขั้นอ่าน (Read)									
3.1 นักเรียนมีความพึงพอใจที่ได้อ่านรายละเอียดของบทอ่าน	19	1				20	4.95	0.62	มากที่สุด
3.2 การอ่านทำให้นักเรียนได้ข้อมูลหรือรายละเอียดที่สำคัญครบถ้วน	19		1			20	4.90	0.70	มากที่สุด

ตาราง 10 (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ					คะแนนรวม	$(\bar{X})$	S.D	ความพึงพอใจ
	5	4	3	2	1				
3.3 การอ่านเป็นการช่วยฝึกนักเรียนในการตอบคำถามได้ดี	17	2	1			20	4.80	0.80	มากที่สุด
รวม	55	3	2			60	4.88	0.70	มากที่สุด
4. ด้านชั้นบอกคำตอบอีกครั้ง (Recite)									
4.1 นักเรียนพึงพอใจกับการได้ใช้ภาษาของตนในการตอบคำถาม	15	3	1	1		20	4.60	0.91	มากที่สุด
4.2 นักเรียนสามารถบอกคำตอบอีกครั้งได้	16	3	1			20	4.75	0.84	มากที่สุด
4.3 การบอกคำตอบอีกครั้งช่วยให้นักเรียนจดจำความหมายของคำตอบได้ดี	14	4	1	1		20	4.55	0.95	มากที่สุด
รวม	45	10	3	2		60	4.63	0.89	มากที่สุด
5. ด้านชั้นเขียนสรุปใจความ (Write)									
5.1 นักเรียนมีความพึงพอใจกับการได้เขียนสรุปใจความในบทอ่าน	13	3	3	1		20	4.40	1.09	มาก
5.2 นักเรียนสรุปใจความครอบคลุมกับความหมายเดิมของบทอ่าน	18	1	1			20	4.85	0.75	มากที่สุด
รวม	31	4	4	1		40	4.57	0.98	มากที่สุด
6. ด้านชั้นทบทวน (Review)									
6.1 นักเรียนมีความพึงพอใจกับการได้ทบทวนเรื่องราวทั้งหมด	17	3	1			20	4.85	0.75	มากที่สุด
6.2 นักเรียนเล่าคำถามที่ตั้งไว้และตอบคำตอบของแต่ละข้อให้ครูหรือเพื่อนฟังได้	16	3				20	4.75	0.82	มากที่สุด

ตาราง 10 (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ					คะแนน รวม	$(\bar{X})$	S.D	ความพึง พอใจ
	5	4	3	2	1				
6.3 นักเรียนจดจำหรือเข้าใจ เรื่องราวทั้งหมดได้มากหรือน้อย แค่ไหน	18	2				20	4.90	0.68	มากที่สุด
รวม	51	8	1			60	4.83	0.53	มากที่สุด
โดยรวม	253	30	14	3		300	4.77	0.63	มากที่สุด

จากตาราง 10 แสดงว่า ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านหนองแขวงโสภพระ จำนวน 20 คน มีความพึงพอใจต่อการเรียนแบบ SQ4R เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ย $(\bar{X})$ เท่ากับ 4.77 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.63 ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ และเมื่อพิจารณาในแต่ละรายการปรากฏว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในรายการที่ 2.2 ครูถามคำถามที่เข้าใจง่ายเหมาะสมกับความสามารถของนักเรียน 3.1 นักเรียนมีความพึงพอใจที่ได้อ่านรายละเอียดของบทอ่าน ซึ่งมีค่าเฉลี่ย $(\bar{X})$ เท่ากับ 4.95 ความพึงพอใจมากที่สุด รองลงมาได้แก่รายการที่ 2.1 นักเรียนพึงพอใจกับคำถามที่ครูได้ถามในบทที่อ่าน 3.2 การอ่านทำให้นักเรียนได้ข้อมูลหรือรายละเอียดที่สำคัญครบถ้วน 6.3 นักเรียนจดจำหรือเข้าใจเรื่องราวทั้งหมดได้มากหรือน้อยแค่ไหน ซึ่งมีค่าเฉลี่ย $(\bar{X})$ เท่ากับ 4.90 และรายการที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจน้อยที่สุดคือรายการที่ 5.1 นักเรียนมีความพึงพอใจกับการได้เขียนสรุปใจความในบทอ่าน มีค่าเฉลี่ย $(\bar{X})$ เท่ากับ 4.40 พึงพอใจมาก สรุปผลโดยรวมของการวัดความพึงพอใจทั้งหมดอยู่ในระดับมากที่สุด

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการศึกษาค้นคว้าสรุปได้ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบบ SQ4R เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบบ SQ4R เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบบ SQ4R เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

สรุปผล

1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบบ SQ4R เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.89/80.17
2. ดัชนีประสิทธิผลของกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบบ SQ4R เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีค่าเท่ากับ 0.5296 หรือคิดเป็นร้อยละ 52.96
3. ความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบบ SQ4R เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.77 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.63

อภิปรายผล

ผลการศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบบ SQ4R เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย กลุ่มสาระสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบบ SQ4R เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย กลุ่มสาระสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.89/80.17 แสดงว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับการศึกษาค้นคว้าของ วจิราภรณ์ สังข์แก้ว (2554 : 81-83) พบว่าแบบฝึกพัฒนาทักษะร่วมกับวิธีสอนอ่านแบบ SQ4R ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพ (E1/E2) เท่ากับ (82.18/80.69) สอดคล้องกับ จิตตรา พิกุลทอง (2553 : 81-83) การพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยรูปแบบการอ่านวิธี SQ3R โดยการใช้แบบฝึกทักษะของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า แผนการจัดกิจกรรมการพัฒนารูปแบบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณมีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.65/81.28 สอดคล้องกับ วลาวัลย์ อุดมศิลป์ (2552 : 72-74) การอ่านจับใจความสำคัญแบบ SQ4R สาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญแบบ SQ4R ที่ผู้ศึกษาพัฒนาขึ้น มีค่าเท่ากับ 94.02/85.57 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก

1.1 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ได้ผ่านกระบวนการสร้างอย่างเป็นระบบ เป็นขั้นเป็นตอนตั้งแต่การวิเคราะห์หลักสูตร เนื้อหา สาระสำคัญ ตัวชี้วัด และเวลาเรียน ศึกษาทฤษฎีหลักการและแนวคิดเกี่ยวกับเทคนิควิธีการในการจัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R จากเอกสารของ ดีสและดีส (Deese and Deese. 1979 : 42) ลงมือสร้างแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สัมพันธ์กับเนื้อหาแล้วนำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระและผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆ เพื่อพิจารณาตรวจสอบแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในด้านสาระสำคัญ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ ภาระงาน/ ผลงาน การวัดและประเมินผล กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สื่อและแหล่งเรียนรู้ และได้ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ ผลจากการประเมินแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.51 แสดงว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อยู่ในเกณฑ์เหมาะสมมากที่สุด ซึ่งตรงกับ สุวิทย์ มูลคำ และคณะ (2549 : 59) ได้ให้ความเห็นว่าแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีต้องกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ไว้ชัดเจน กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนที่นำไปสู่การเรียนรู้ตามจุดประสงค์ได้จริง กำหนดสื่ออุปกรณ์หรือแหล่งเรียนรู้วิธีการวัดและประเมินผลไว้ชัดเจน ยึดหยุ่น มีความทันสมัย สื่อความหมายได้ตรงกัน เขียนให้อ่านเข้าใจง่าย กรณีมีการสอนแทนหรือเผยแพร่ ผู้นำไปใช้สามารถเข้าใจ และใช้ได้ตรงตามจุดประสงค์ของผู้เขียนแผน มีการบูรณาการแบบองค์รวมของเนื้อหาสาระความรู้ และวิธีการจัดการเรียนรู้เข้าด้วยกัน และสอดคล้องกับ สมนึก ภัททิยธนี (2549 : 5) ที่ระบุว่าแผนการสอนที่ดีเนื้อหาต้องเขียนเป็นรายคาบ สอดคล้องกับชื่อเรื่องที่อยู่ในโครงการสอน และเขียนเฉพาะเนื้อหาสาระสำคัญพอสังเขป ความคิดรวบยอด (Concept) หรือหลักการสำคัญต้องเขียนให้ตรงกับเนื้อหาที่จะสอนซึ่งถือเป็นหัวใจของเรื่อง จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมมีความสอดคล้อง กลมกลืนกับความคิดรวบยอด

กิจกรรมการเรียนการสอนมีการลำดับขั้นตอนที่คาดว่าจะสอนจริง โดยยึดเทคนิคการสอนต่างๆ ที่จะช่วยให้แก่นักเรียนเกิดการเรียนรู้ สื่อที่ใช้มีความสอดคล้องกับเนื้อหา และวัดผล โดยคำนึงถึงเนื้อหา ความคิดรวบยอด จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและช่วงที่จะทำการวัด (ก่อนเรียน ระหว่างเรียน หลังเรียน) เพื่อตรวจสอบทุกระยะว่าการสอนของครูบรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้หรือไม่

1.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R นักเรียนได้เรียนรู้ตามกระบวนการเรียนการสอนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 6 ขั้นตอน ดีสและดีส (Deese and Deese. 1979 : 42) กล่าวว่า “วิธีอ่านแบบนี้เริ่มโดย ฟรานซิส พี โรบินสัน (Francis P. Robinson) ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่านอยู่ที่มหาวิทยาลัย โอไฮโอได้ศึกษาเทคนิคในการอ่านและได้แนะนำวิธีการอ่านให้กับนักศึกษา จนประสบผลสำเร็จ” ศึกษาหาข้อมูลความรู้ที่จำเป็น และลงมือปฏิบัติตามแผนที่วางไว้จนได้ข้อค้นพบหรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ แล้วจึงเขียนรายงานแล้วนำเสนอต่อสาธารณชน เก็บข้อมูล แล้วนำผลงานและประสบการณ์ทั้งหมดมาอภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดค้น และสรุปผลการเรียนรู้ที่ได้รับจากประสบการณ์ที่ได้รับทั้งหมด ซึ่งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R จึงน่าจะเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพตามความมุ่งหมายและเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

1.3 การวัดผลด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เป็นข้อสอบแบบอิงเกณฑ์ ที่เน้นการวัดผลตามตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ มีความสอดคล้องสัมพันธ์กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เกี่ยวกับเนื้อหา ตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในแต่ละแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นนักเรียนได้ศึกษาเรียนรู้การอ่านเขียนทั้ง 6 ขั้นตอน จากใบความรู้ ใบงาน ศึกษาเพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น ห้องสมุดของโรงเรียน ห้องสืบค้นทางอินเทอร์เน็ตของโรงเรียน และการได้ ลงมือปฏิบัติจริง ทำให้นักเรียนเกิดการกระตือรือร้นที่จะเรียน ต้องการที่จะแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ภายใต้งานด้านการอ่านเขียนทั้ง 6 ขั้นตอน จึงทำให้นักเรียน เกิดการพัฒนาความรู้ความสามารถปฏิบัติงานในการอ่านการเขียนเรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้เป็นอย่างดี ทำให้นักเรียน ส่วนใหญ่ทำคะแนนจากใบงานแบบทดสอบย่อยท้ายแผน และการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนได้เพิ่มมากขึ้น

2. ดัชนีประสิทธิผลของกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบบ SQ4R เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีค่าเท่ากับ 0.5296 หรือคิดเป็นร้อยละ 52.96 สอดคล้องกับผลการศึกษาค้นคว้าของ วลาวัลย์ อุดมศิลป์ (2552 : 72-74) การอ่าน จับใจความสำคัญแบบ SQ4R สาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการศึกษา พบว่า ดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญแบบ SQ4R ที่ผู้ศึกษาพัฒนาขึ้น มีค่าเท่ากับ 0.6611 แสดงว่า นักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนร้อยละ 66.11 สอดคล้องกับ สุจิตตรา พิกุลทอง (2553 : 81-83) การพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยรูปแบบการอ่านวิธี SQ3R โดยการใช้แบบฝึกทักษะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า ดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยรูปแบบการอ่านวิธี SQ3R มีค่าเท่ากับ 0.5489 แสดงว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความก้าวหน้าทางการเรียนร้อยละ 54.89 สอดคล้องกับ บังอร พันธุ์รัตน์ (2554 : 78-80) รายงานผลการสร้างและพัฒนา

แบบฝึกทักษะการอ่านเพื่อจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยวิธี SQ3R ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า ดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะการอ่านเพื่อจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยวิธี SQ3R มีค่าประสิทธิผลเท่ากับ 0.9154 แสดงว่านักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 91.54

3. ความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบบ SQ4R เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.77 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.63 ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ และเมื่อพิจารณาในแต่ละรายการปรากฏว่านักเรียนมีความพึงพอใจในรายการที่ 2.2 ครูถามคำถามที่เข้าใจง่ายเหมาะสมกับความสามารถของนักเรียน 3.1 นักเรียนมีความพึงพอใจที่ได้อ่านรายละเอียดของบทอ่าน ซึ่งมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.95 ความพึงพอใจมากที่สุด รองลงมาได้แก่รายการที่ 2.1 นักเรียนพึงพอใจกับคำถามที่ครูได้ถามในบทที่อ่าน 3.2 การอ่านทำให้นักเรียนได้ข้อมูลหรือรายละเอียดที่สำคัญครบถ้วน 6.3 นักเรียนจดจำหรือเข้าใจเรื่องราวทั้งหมดได้มากหรือน้อยแค่ไหน ซึ่งมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.90 และรายการที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจน้อยที่สุดคือรายการที่ 5.1 นักเรียนมีความพึงพอใจกับการได้เขียนสรุปใจความในบทอ่าน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.40 พึงพอใจมาก สรุปผลโดยรวมของการวัดความพึงพอใจทั้งหมดอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ วลาวัลย์ อุดมศิลป์ (2552 : 72-74) การอ่านจับใจความสำคัญแบบ SQ4R สาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่าความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญแบบ SQ4R ที่ผู้ศึกษาพัฒนาขึ้นโดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ จิตตรา พิกุลทอง (2553 : 81-83) การพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยรูปแบบการอ่านวิธี SQ3R โดยการใช้แบบฝึกทักษะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่าความพึงพอใจต่อการพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยรูปแบบการอ่านวิธี SQ3R โดยการใช้แบบฝึกทักษะ มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.52 อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับ บังอร พันธุลาวัฒน์ (2554 : 78-80) รายงานผลการสร้างและพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านเพื่อจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยวิธี SQ3R พบว่าความพึงพอใจต่อแบบฝึกทักษะการอ่านเพื่อจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยวิธี SQ3R มีค่าเฉลี่ย 4.5 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ มากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาค้นคว้าไปใช้

1.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R เป็นรูปแบบที่ให้นักเรียนทำงานเป็นขั้นตอน เนื่องจากมีเนื้อหาและกิจกรรมที่นักเรียนต้องดำเนินการเป็นขั้นตอนมีกิจกรรมหลากหลาย นักเรียนทุกคนต้องมีความตระหนักในหน้าที่ มีความรับผิดชอบ เสียสละ รับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน และเข้าใจกระบวนการทำงาน ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้นักเรียนอาจจะไม่เข้าใจ ขาดประสบการณ์ ครูผู้สอนต้องชี้แจงหรือทำความเข้าใจกับนักเรียนถึงวัตถุประสงค์ในการอ่าน เขียน วิธีการและกระบวนการในการดำเนินการ รวมถึงบทบาทของนักเรียนและครูผู้สอน

1.2 การทำงานเป็นขั้นตอนของนักเรียนแต่ละคน ครูผู้สอนต้องให้การเสริมแรงแก่นักเรียนด้วยการยกย่องชมเชยให้กำลังใจ แจ้งผลการประเมินให้นักเรียนทราบเพื่อกระตุ้นให้เกิดความมุ่งมั่นพัฒนา อย่าให้นักเรียนเกิดความท้อแท้ เบื่อหน่ายในการทำงาน เพราะจะทำให้นักเรียนเกิดเจตคติที่ไม่ดีต่อวิชาที่เรียน

1.3 ครูผู้สอนควรสนับสนุนและสร้างแรงเสริมกระตุ้นให้กำลังใจ ให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการอ่านเขียนให้มากขึ้นเพื่อให้นักเรียนได้เห็นประโยชน์ และตระหนักถึงความสำคัญของการอ่านออกเขียนได้

1.4 ควรมีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม นำวิธีสอนการสอนแบบSQ4Rนี้ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในเนื้อหาและรายวิชาอื่นๆ เนื่องจากเป็นรูปแบบการจัดกิจกรรมที่มีความเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง

1.5 บทอ่านควรเป็นบทอ่านที่นักเรียนสนใจ กระตือรือร้นที่จะเรียนและมีความหมายต่อนักเรียน

1.6 ความกระตือรือร้นในการอ่านจะเกิดขึ้นได้ดีเมื่อครูเสนอคำศัพท์ด้วยภาพ และให้ประโยคชี้แนะ

1.7 นักเรียนควรได้รับคำชี้แจงเกี่ยวกับกระบวนการที่จะนำมาใช้หลายๆ ครั้ง

1.8 ครูควรกำหนดรูปแบบของแผนผังความคิดที่จะให้นักเรียนฝึกกว่าจะใช้แบบใดก่อนการเขียน

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป

2.1 การศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป ควรศึกษารูปแบบการเรียนรู้ SQ3R ก่อน เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบ SQ4R ได้อย่างเต็มที่

2.2 ควรมีการศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ให้เหมาะสมกับระยะเวลาที่ใช้ในการเรียน ขั้นตอนของกิจกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.3 ควรมีการศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ในรายวิชาเนื้อหาอื่นๆ และในระดับชั้นอื่นๆ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลพร เหลืองรัตนนิมล. การพัฒนาแผนการจัดประสบการณ์ หน่วยเที่ยวแดนลำดวน โดยใช้รูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ (ACACA) ชั้นอนุบาลปีที่ 1. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2549.
- กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2551.
- กรมวิชาการ. สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2545.
- ณรงค์ พ่วงพิศ. หนังสือเรียน สาระการเรียนรู้พื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระประวัติศาสตร์ ม.2. กรุงเทพฯ : ไทยร่มเกล้า, 2548.
- นงลักษณ์ วาณิช. ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาในโรงเรียนพลนิชการพลายุชัย ร้อยเอ็ด. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2545.
- นิคม ชมภูหลง. แผนการจัดการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : เมธีทิปส์, 2545.
- บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2545.
- บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. พื้นฐานการวิจัยการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 9. กภาพสินธุ์ : กภาพสินธุ์การพิมพ์, 2549.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ, 2546.
- เผชญิ กิจระการ. ดัชนีประสิทธิผล. มหาสารคาม : ภาควิชาเทคโนโลยีและการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2546.
- ธารทิพย์ แก้วเหลี่ยม. รูปแบบการสอนแบบ SO4R. กรุงเทพฯ : เมธีทิปส์, 2551.
- พรรณี ช.เจนจิต. จิตวิทยาการเรียนการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : เมธีทิปส์, 2545.
- ภพ เลหาไฟฟูรี่. แผนการสอน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2540.
- ยุวดี โปรายะ. การใช้วิธีการสอนแบบ SO4R เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษและความสามารถในการเขียนสรุปใจความของนักเรียนในระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 2 แผนกพณิชยการวิทยาลัยสารพัดช่างลำปาง อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง. ปริญญาโท กศ.ม. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2546.
- รุ่งนภา พุทธิธรรม. การใช้วิธีการสอนแบบเอสคิวโฟร์อาร์เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษและความสามารถในการเขียนเล่าเรื่องของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4. โรงเรียนฝางชนูปถัมภ์ อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่ : โรงเรียนฝางชนูปถัมภ์, 2551.
- ศุภสิริ โสมาเกตุ. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนและความพึงพอใจในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2544.

- สุจารี มีแคนไผ่. ผลการสอนอ่านจับใจความภาษาอังกฤษโดยวิธีสอนแบบ SQ3R กับวิธีสอนตามคู่มือครูแก่เด็กที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยพิษณุโลก, 2549.
- สุพล วังสินธ์. แผนการสอน. กรุงเทพฯ : ไทยร่มเกล้า, 2536.
- สมนึก ภัททิยธนี. การวัดผลการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กทม. : ประสานการพิมพ์, 2546.
- สมยศ นาวิการ. การบริหารพัฒนาองค์การและแรงจูงใจ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ดวงกมล, 2521.
- เอื้ออารีย์ ปานพิมพ์ใหญ่. ความพึงพอใจในการใช้บริการช่วยค้นคว้าของนิสิตในสำนักวิทยบริการมหาวิทยาลัยมหาสารคาม. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2543.
- Dillihunt, Monica L. “The Effects Multiple Intelligence and Direct Instruction on Third-and Fifth-grade Student Achievement, Task Engagement, Student Motivation and Teacher Efficacy,” Dissertation Abstracts International. 64(12) : 4354-A ; June, 2004.
- Mussen, Kimberly S. “Comparison of the Effect of Multiple Intelligence Pedagogy and Traditional Pedagogy on Grade 5 Students’ Achievement and Attitudes Towards Science,” Dissertation Abstracts International. 68(11) : 3121-A ; May, 2008.
- Sohn, Sheila C. “A Method for Introducing Garner’s Theory of Multiple Intelligences to Middle School Students,” Dissertation Abstracts International. 64(8) : 2768-A ; February, 2004.
- Shore, Jane R. “An Investigation of Multiple Intelligences and Self-Efficacy in The University English as a Second Language Classroom,” Dissertation Abstracts International. 62(10) : 3323-A ; April, 2002.
- Toth, Kara R. “A Study of Teachers Perceptions and Implementation of Multiple Intelligences Centered Instruction in a Connecticut Elementary School,” Dissertation Abstracts International. 63(11) : 3846-A ; May, 2003.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
ตัวอย่างแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R
และผลการประเมินแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง พลเมืองดีของชุมชน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เวลา 12 ชั่วโมง

เวลา 1 ชั่วโมง

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐานที่ ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และดำรงรักษา ประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และ สังคมโลกอย่างสันติสุข

มาตรฐานที่ ส 2.2 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และดำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

1. สาระสำคัญ

การเป็นพลเมืองดีของชุมชนสามารถปฏิบัติได้ด้วยการเป็นสมาชิกที่ดีและเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมประชาธิปไตยในชุมชน

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 บอกวิธีปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยในฐานะสมาชิกที่ดีของชุมชนได้ (K)

2.2 เห็นประโยชน์ของการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถี

ประชาธิปไตยในฐานะสมาชิกที่ดีของชุมชน(A)

2.3 ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยในฐานะสมาชิกที่ดีของชุมชนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม (P)

3. สาระการเรียนรู้

3.1 ความหมายและลักษณะของพลเมืองดีของชุมชน

3.2 คุณค่าของการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของชุมชน

3.3 การสนับสนุนและส่งเสริมบุคคลอื่นให้เป็นพลเมืองดีของชุมชน

4. กระบวนการจัดการเรียนรู้

4.1 ขั้นสำรวจ (Survey)

ผู้สอนให้นักเรียนสำรวจ เรื่อง ลักษณะของพลเมืองดีของชุมชนที่ได้อ่านอย่างคร่าวๆ ได้แก่ การอ่านหัวเรื่อง หัวข้อย่อย บทคัดย่อ บทสรุป รวมถึงคำถามในเรื่อง เพื่อเป็นการมองภาพรวมของเรื่อง โดยวิธีการอ่านแบบกวาดสายตารวดเร็ว (Skimming)

4.2 ขั้นตั้งคำถาม (Question)

หลังจากที่ได้สำรวจบทอ่านเรื่อง บทกลอน คนดีของสังคม แล้วผู้สอนถามคำถามที่เกี่ยวกับบทอ่านกับนักเรียนเพื่อฝึกการตอบคำถาม และให้นักเรียนลองเปลี่ยนหัวเรื่องหรือหัวข้อย่อยให้เป็นคำถามเพื่อที่จะได้หาคำตอบในขั้นต่อไป

4.3 ขั้นอ่าน (Read)

ในขั้นนี้ นักเรียนจะได้อ่านรายละเอียดของบทอ่านเรื่อง ลักษณะของพลเมืองดีของชุมชน เพื่อทำความเข้าใจ และตอบคำถามที่ตั้งไว้เมื่อนักเรียนได้ทำความเข้าใจกับบทอ่านแล้ว ผู้สอนจึงตั้งคำถามเข้าไป แล้วให้นักเรียนช่วยกันตอบคำถามของครู ช่วยให้ได้ข้อมูลหรือรายละเอียดที่สำคัญ

ครบถ้วนขึ้น นอกจากนั้นการตั้งคำถามเพื่อหาคำตอบยังเป็นการช่วยฝึกนักเรียนในการตอบคำถาม เนื่องจากเราจะทดสอบเขาด้วยแบบทดสอบ

4.4 ขั้นบอกคำตอบอีกครั้ง (Recite)

เมื่อได้คำตอบแล้วนักเรียนต้องบอกคำตอบเรื่อง ลักษณะของพลเมืองดีของชุมชน ออกมาโดยใช้ภาษาของตนเอง เพื่อให้เข้าใจได้ง่ายขึ้นและสามารถจำคำตอบนั้นได้ โดยคำตอบนั้น ต้องคงความหมายเดิมของเรื่องเอาไว้

4.5 ขั้นเขียนสรุปใจความ (Write)

เมื่อบอกคำตอบเรื่อง ลักษณะของพลเมืองดีของชุมชน แล้วให้นำมาเขียนสรุปใจความ ซึ่งประกอบด้วยใจความหลักและใจความรอง ซึ่งครอบคลุมความหมายเดิมของบทอ่านไว้ หลีกเลียง การกล่าวซ้ำๆ และใช้ประโยคที่แต่งขึ้นเองโดยมีความถูกต้องตามหลักภาษาและเครื่องหมายวรรคตอน อย่างถูกต้อง การเขียนสรุปใจความสามารถอยู่ในขั้นผลิตชิ้นงาน ของการดำเนินการสอนด้วยวิธี SQ4R เพราะเป็นผลมาจากการทำความเข้าใจในการอ่าน

4.6 ขั้นทบทวน (Review)

เมื่อเสร็จสิ้นทั้งห้าขั้นตอนแล้ว นักเรียนจึงทบทวนเรื่อง ลักษณะของพลเมืองดีของชุมชน ที่อ่านทั้งหมด โดยเล่าคำถามที่ตั้งไว้และคำตอบของแต่ละข้อให้ครูหรือเพื่อนฟัง ในขั้นตอนนี้จะเป็น การตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน ว่าสามารถจดจำหรือเข้าใจเรื่องราวทั้งหมดได้มากหรือน้อย แค่ไหนหากมีส่วนไหนที่ยังจำไม่ได้ ก็ให้ย้อนกลับไปอ่านซ้ำและทบทวนจนกว่าจะจำได้ ซึ่งการอ่านซ้ำๆ นี้จะช่วยให้นักเรียนเข้าใจแนวความคิดได้ชัดเจนและมีความคงทนในการจำอีกด้วย

5. สื่อและแหล่งเรียนรู้

5.1 ใบความรู้ เรื่อง ความหมายและลักษณะของพลเมืองดีของชุมชน

5.2 ใบงาน เรื่อง ความหมายและลักษณะของพลเมืองดีของชุมชน

6. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

6.1 วิธีวัดและประเมินผล

6.1.1 ตรวจผลงานกิจกรรมในใบงาน

6.1.2 สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

6.1.3 ทดสอบย่อยท้ายแผน

6.2 เครื่องมือวัดและประเมินผล

6.2.1 ใบงาน เรื่อง ความหมายและลักษณะของพลเมืองดีของชุมชน

6.2.2 ทดสอบย่อยท้ายแผน

6.3 เกณฑ์การวัดและประเมินผล

6.3.1 นักเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินพฤติกรรมคะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

6.3.2 นักเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินผลงานได้คะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

6.3.3 นักเรียนได้คะแนนจากการทดสอบย่อยท้ายแผนไม่น้อยกว่าร้อยละ 50

7. บันทึกผลหลังการสอน

7.1 ผลการสอน

นักเรียนทุกคนได้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ตามขั้นตอนที่ครูได้สอนเต็มตามความสามารถของตน และให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

7.2 ปัญหา และอุปสรรค

นักเรียนบางคนไม่เข้าใจคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ส่วนน้อยเล่นกันและพูดจาไม่ไพเราะ

7.3 ข้อเสนอแนะ/ แนวทางแก้ไข

ควรนำสื่อที่สามารถสื่อความหมายของคำศัพท์มาใช้เพื่อให้นักเรียนทำความเข้าใจได้ง่าย
เช่นรูปภาพ

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(นายสุริยง ทองมีค่า)

8. ข้อเสนอแนะผู้บริหาร/ผู้อำนวยการ

1. นักเรียนอ่านหนังสือไม่ออก เขียนไม่ได้ ต้องพยายามฝึกฝนให้มาก และควรหาเวลาว่างสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนที่อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้
2. ควรจัดมุมความรู้ในห้องเรียน เพื่อให้นักเรียนได้ค้นคว้าเพิ่มเติม
3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบSQ4R นับว่าเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 เพราะถือว่าการสนองนโยบายของสำนักงานเขต ที่ว่านักเรียนชั้น ป.1-ป.6 จะต้องอ่านออกเขียนได้ทุกคน

ลงชื่อ.....ผู้อำนวยการ
(นายสุรพล ทองมีค่า)

ใบความรู้ เรื่อง ลักษณะของพลเมืองดีในชุมชน

ลักษณะ หมายถึง สมบัติเฉพาะตัว เช่น คนไทยมีลักษณะอ่อนโยน

พลเมือง หมายถึง หมู่คนที่เป็นของประเทศใดประเทศหนึ่ง คนทั้งหมดซึ่งเป็นกำลังของประเทศ

ชุมชน หมายถึง กลุ่มคนที่มีความคิดเห็นไปในแนวทางเดียวกัน และสามารถดำเนินงานกิจกรรมใดๆ เพื่อประโยชน์ร่วมกันได้

ลักษณะของพลเมืองดีในชุมชน

1. การคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว ได้แก่ การลดความเห็นแก่ตัว และเสียสละแรงกายและใจเพื่อทำประโยชน์ให้แก่ส่วนรวม ช่วยกันดูแลรักษาทรัพย์สินที่เป็นสาธารณสมบัติ เช่น ตู้โทรศัพท์สาธารณะ ห้องสมุดประจำหมู่บ้าน เป็นต้น ช่วยกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เช่น ป่าไม้ แม่น้ำลำธาร เป็นต้น รวมทั้งช่วยกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เช่น ป่าไม้ แม่น้ำลำธาร เป็นต้น รวมทั้งช่วยกันตกแต่งหรือห้ามปรามบุคคลไม่ให้ทำลายสาธารณสมบัติและสิ่งแวดล้อม

2. วินัย ได้แก่ การฝึกกาย วาจา และใจ ให้สามารถควบคุมพฤติกรรมของตนเองให้อยู่ในระเบียบแบบแผนที่ดีงาม เพื่อให้การปฏิบัติงานและการอยู่ร่วมกันของคนในสังคมนั้นเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

3. ความรับผิดชอบหน้าที่ ได้แก่ การเอาใจใส่ ตั้งใจ และมุ่งมั่นปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของตนอย่างเต็มความสามารถ ทั้งนี้เพื่อให้งานบรรลุผลตามเป้าหมายตรงตามระยะเวลาที่กำหนด

4. ความอดทน ได้แก่ การมีจิตใจหนักแน่นเยือกเย็น ไม่หุนหันพลันแล่น สามารถควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมให้เป็นปกติเมื่อต้องเผชิญกับปัญหาหรือสิ่งที่ไม่พึงพอใจ

การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย หมายถึง การปฏิบัติตนเป็นคนดีโดยยึดหลักประชาธิปไตยในการดำเนินชีวิต เช่น การร่วมกันทำประโยชน์เพื่อความผาสุกแก่ส่วนรวม เคารพซึ่งกันและกัน ช่วยกันทำงานและช่วยกันแก้ไขปัญหาต่างๆ เป็นต้น

บทกลอน คนดีของชุมชน

เป็นคนดี ใครก็ชอบ น้อมเคารพ	ดูน่าคบ สรรเสริญ เป็นหนักหนา
ถึงอยู่ไกล ความดี ก็นำพา	เพราะชะตา คนดี มีมากพอ
อยากให้โลกของเรานี้น่าอยู่	ช่วยเชิดชูคนดีให้สู้ต่อ
อยากให้ทำความดีอย่าเกินรอ	อย่าได้ท้อและถอย จงระวัง
ความดีไม่มีขาย อยากได้ทำเอง	ใช่จะขมเหงนักเลงไม่จริง
ที่เป็นเช่นนี้วิสัยยัง	ทำดีให้ดังทุกครั้งที่ใจพร้อม

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....โรงเรียน.....

ใบงาน เรื่อง ลักษณะของพลเมืองดีของชุมชน

ขั้นที่ 1. Survey (s) นักเรียนอ่านสำรวจ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านสำรวจ เนื้อ เรื่อง อย่างคร่าวๆ แล้วตอบคำถามต่อไปนี้ โดยเขียนคำตอบในช่องว่าง

1. ชื่อเรื่อง

.....

2. ความหมาย

2.1 ลักษณะ หมายถึง.....

.....

2.2 พลเมือง หมายถึง.....

.....

2.3 ชุมชน หมายถึง.....

.....

ขั้นที่ 2. Question (Q) ครูตั้งคำถาม

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามของครูจาก บทกลอน คนดีของสังคม

เป็นคนดี ใครก็ชอบ น้อมเคารพ ดูนาคบ สรรเสริญ เป็นหนักหนา

ถึงอยู่ไกล ความดี ก็นำพา เพราะชะตา คนดี มีมากพอ

อยากให้โลกของเรานี้น่าอยู่ ช่วยเชิดชูคนดีให้สู้ต่อ

อยากให้ทำความดีอย่าเกินรอ อย่าได้ท้อและถอย จงระวัง

ความดีไม่มีขาย อยากได้ทำเอง ไซ้จะชมเชยนักเลงไม่จริง

ที่เป็นเช่นนี้วิจัยยัง ทำดีให้ดังทุกครั้งที่ใจพร้อม

1. สิ่งที่ได้รับจากการเป็นคนดีคือ.....

.....

2. ข้อคิดที่นักเรียนได้รับคือ.....

.....

ขั้นที่ 3. Read (R1) นักเรียนอ่านอย่างรอบคอบเพื่อหาคำตอบ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่าน เรื่อง “ลักษณะของพลเมืองดีของในชุมชน” อย่างละเอียด รอบคอบเพื่อจับใจความสำคัญของประโยคจากเนื้อเรื่องและตอบคำถาม

1. ลักษณะของพลเมืองดีของในชุมชน มีกี่ข้อ อะไรบ้าง

ตอบ.....

.....

ขั้นที่ 4 Recite (R2)นักเรียน บอกคำตอบอีกครั้ง

คำชี้แจง ให้นักเรียนจดจำคำตอบทั้งหมดอีกครั้งจาก เรื่อง ลักษณะของพลเมืองดีของชุมชน โดยใช้ความคิดเสริมที่เกิดขึ้นหลังจากตอบคำถามในขั้นที่ 3

1. ลักษณะของพลเมืองดีของชุมชนมีทั้งหมด.....ข้อ

อะไรบ้าง.....

.....

ขั้นที่ 5 write (R3) นักเรียนเขียนสรุปใจความ

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนสรุปเนื้อหาที่ได้อ่านจากเรื่อง ลักษณะของพลเมืองดีของชุมชน
สรุปได้ว่าพลเมืองดีของชุมชน คือ.....

.....

.....

ขั้นที่ 6 Review (R4) การอ่านทบทวน

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านทบทวนเนื้อหาจากเรื่อง ลักษณะของพลเมืองดีของชุมชน
และตอบคำถามตามหัวข้อต่อไปนี้

1. นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไรจึงจะได้ชื่อว่า เป็นพลเมืองดีของชุมชน

.....

.....

.....

.....

2. ข้อคิดที่ได้รับ

.....

.....

.....

.....

(แบบเฉลย)

ใบงาน เรื่อง ลักษณะของพลเมืองดีของชุมชน

ขั้นที่ 1. Survey (s) นักเรียนอ่านสำรวจ

1. ชื่อเรื่อง ลักษณะของพลเมืองดีของชุมชน

2. ความหมาย

2.1 ลักษณะ หมายถึง สมบัติเฉพาะตัว เช่น คนไทยมีลักษณะอ่อนโยน

2.2 พลเมือง หมายถึง หมู่คนที่ เป็นของประเทศใดประเทศหนึ่ง คนทั้งหมดซึ่งเป็นกำลังของประเทศ

2.3 ชุมชน หมายถึง กลุ่มคนที่มีความคิดเห็นไปในแนวทางเดียวกัน และสามารถดำเนินงานกิจกรรมใดๆ เพื่อประโยชน์ร่วมกันได้

ขั้นที่ 2. Question (Q) ครูตั้งคำถาม

1. สิ่งที่ได้รับจากการเป็นคนดีคือ มีความอดทน มีความรับผิดชอบหน้าที่ มีวินัย และมีคนยกย่องเชิดชู..สรรเสริญ

2. ข้อคิดที่นักเรียนได้รับคือ การเป็นคนดีทำให้มีคนเคารพยกย่อง..สรรเสริญ

ขั้นที่ 3. Read (R1) นักเรียนอ่านอย่างรอบคอบเพื่อหาคำตอบ

1. ลักษณะของพลเมืองดีของในชุมชน มีกี่ข้อ อะไรบ้าง

ตอบ 4. ข้อ 1. การคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว 2. วินัย 3. ความอดทน

4. ความรับผิดชอบหน้าที่

ขั้นที่ 4 Recite (R2)นักเรียน บอกคำตอบอีกครั้ง

คำชี้แจง ให้นักเรียนจดจำคำตอบทั้งหมดอีกครั้งจาก เรื่อง ลักษณะของพลเมืองดีของชุมชน โดยใช้ความคิดเสริมที่เกิดขึ้นหลังจากตอบคำถามในขั้นที่ 3

1. ลักษณะของพลเมืองดีของชุมชนมีทั้งหมด 4. ข้อ

อะไรบ้าง 1. การคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว 2. วินัย 3. ความอดทน

4. ความรับผิดชอบหน้าที่

ขั้นที่ 5 write (R3) นักเรียนเขียนสรุปใจความ

สรุปได้ว่าพลเมืองดีของชุมชน คือ การเป็นคนมีวินัย มีความอดทน รับผิดชอบหน้าที่ และคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน

ขั้นที่ 6 Review (R4) การอ่านทบทวน

1. นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไรจึงจะได้ชื่อว่า เป็นพลเมืองดีของชุมชน

มีความอดทน มีความรับผิดชอบหน้าที่ มีวินัย

2. ข้อคิดที่ได้รับ การเป็นคนดีทำให้มีคนเคารพยกย่อง..สรรเสริญ

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....โรงเรียน.....

แบบทดสอบหลังเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย x ลงในข้อที่ถูกที่สุด

ข้อที่ 1) การปฏิบัติตนอย่างไร ทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว

ก. ต่างคนต่างอยู่	ข. เอื้ออาทรซึ่งกันละกัน
ค. ทำเฉพาะหน้าที่ของตนเอง	ง. ยึดตนเองเป็นหลัก

ข้อที่ 2) ข้อใดเป็นหน้าที่ของเด็กในวัยเรียน

ก. เรียนหนังสือ	ข. ทำงาน
ค. เสียภาษี	ง. รับใช้ชาติ

ข้อที่ 3) ข้อใดเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี

ก. ทำให้ทุกคนไม่ชอบหน้าเรา	ข. ทำให้คนแข่งขันกันทำความดี
ค. ทำให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข	ง. ทำให้สังคมแตกแยก

ข้อที่ 4) ข้อใดเป็นวิธีปฏิบัติในการเป็นพลเมืองดีเมื่อไปร่วมประเพณีทางศาสนา

ก. แต่งกายตามแฟชั่น
ข. แต่งกายด้วยเสื้อผ้าราคาถูกแพง
ค. แต่งกายสุภาพเรียบร้อย
ง. แต่งกายตามความพอใจ

ข้อที่ 5) ข้อใดเป็นหน้าที่ของนักเรียน เมื่อมาโรงเรียน

ก. แต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบ	ข. ไม่พูดคุยกับเพื่อนที่ไม่ชอบ
ค. ไปคอยรับใช้คุณครูทุกท่าน	ง. ไม่ส่งเสียงดังเมื่อเล่นในสนาม

ข้อที่ 6) ข้อใดไม่ใช่หน้าที่ของพ่อแม่ที่มีต่อลูกซึ่งอยู่ในวัยเรียน

ก. ดูแลทุกข์สุขของลูก	ข. ส่งลูกให้เล่าเรียน
ค. อบรมสั่งสอนให้เป็นคนดี	ง. หาอาชีพที่มั่นคงให้ทำ

ข้อที่ 7) ข้อใดแสดงถึงการเป็นคนที่มีความดี

ก. การเคารพสิทธิของผู้อื่น	ข. การมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่
ค. การมีวินัยต่อตนเองและสังคม	ง. ถูกทุกข้อ

ข้อที่ 8) การเป็นคนที่มีความดีมีคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ

ก. ขยัน	ข. มีวินัย
ค. ซื่อสัตย์	ง. ถูกทุกข้อ

ข้อที่ 9) ใครคือคนที่มีวินัยทางสังคม

ก. นิภาตื่นนอนแต่เช้า	ข. ปรีชาเข้าแถวแข่งคิวเพื่อน
ค. นารีข้ามถนนตรงทางม้าลาย	ง. สมชายยืมยางลบเพื่อน

ข้อที่ 10) ข้อใดเป็นวิธีในการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

ก. การร่วมกันทำประโยชน์เพื่อสังคม	ข. มีความกลมเกลียวกัน ความปรองดองกัน
ค. ยึดมั่นในระเบียบแบบแผน ข้อบังคับ และข้อปฏิบัติ	ง. ถูกทุกข้อ

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน เรื่องพลเมืองดีของชุมชน 1

ข้อ	คำตอบ
1	ข
2	ง
3	ค
4	ค
5	ก
6	ง
7	ง
8	ง
9	ค
10	ง

แบบบันทึกคะแนนการตรวจผลงานของนักเรียน เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย
 กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
 เรื่อง.....

เลข ที่	ชื่อ-สกุล คะแนนเต็ม	การอ่านสำรวจ หัวข้อเรื่อง	การตอบคำถามที่ครูได้ถาม	การอ่านรายละเอียดของบทอ่าน	บอกคำตอบอีกครั้ง	การเขียนสรุปใจความสำคัญ	การทบทวนความเข้าใจเนื้อเรื่อง ทั้งหมด	รวม	สรุปผล การประเมิน	
		10	10	10	10	10	10	60	ผ่าน	ไม่ผ่าน
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										
11										
12										
13										
14										
15										
16										
17										
18										
19										
20										

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก
 (นายสุริยง ทองมีค่า)

แบบบันทึกคะแนนแบบทดสอบย่อยหลังเรียน เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย
 กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
 เรื่อง.....

เลขที่	ชื่อ-สกุล คะแนนเต็ม	คะแนน หลังเรียน	รวม	ร้อยละ	สรุปผลการประเมิน	
		10x4	40	100	ผ่าน	ไม่ผ่าน
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13						
14						
15						
16						
17						
18						
19						
20						

เกณฑ์การประเมิน

31-40 คะแนน เท่ากับ ร้อยละ 80-100 หมายถึง ดี

16-30 คะแนน เท่ากับ ร้อยละ 50-70 หมายถึง ปานกลาง

0-15 คะแนน เท่ากับ ร้อยละ 0-40 หมายถึง ปรับปรุง

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก

(นายสุริยง ทองมีค่า)

ตาราง 11 ผลการประเมินแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย กลุ่มสาระสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยผู้เชี่ยวชาญ

รายการ ประเมิน	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ที่มีต่อแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่												ค่าเฉลี่ย รวม	สรุปผล
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
1. สารสำคัญ														
1.1 สัมพันธ์และสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	4.33	4.67	4.67	4.67	4.67	4.67	4.67	4.67	4.67	4.67	4.33	4.67	4.61	มากที่สุด
1.2 สัมพันธ์และสอดคล้องกับตัวชี้วัด	5.00	4.33	5.00	4.67	4.33	4.67	4.33	4.33	4.67	4.67	4.67	4.33	4.58	มากที่สุด
1.3 เหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน	4.67	5.00	4.67	4.33	5.00	4.33	5.00	5.00	4.00	4.33	4.00	4.67	4.58	มากที่สุด
1.4 ครอบคลุมสาระการเรียนรู้	4.67	5.00	4.33	5.00	5.00	5.00	4.67	4.00	4.33	4.00	4.33	4.00	4.53	มากที่สุด
2. ตัวชี้วัด														
2.1 ระบุสิ่งที่ต้องการวัดได้อย่างชัดเจน	5.00	4.67	4.67	4.67	4.33	4.67	4.67	4.00	4.67	4.33	4.67	4.67	4.58	มากที่สุด
2.2 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	5.00	4.33	5.00	5.00	.00	5.00	5.00	4.00	4.00	4.67	4.67	4.00	4.64	มากที่สุด
2.3 ครอบคลุมด้านความรู้ ทักษะกระบวนการและ คุณลักษณะอันพึงประสงค์	5.00	4.67	5.00	5.00	4.67	4.67	4.67	4.33	4.33	4.33	4.00	4.33	4.58	มากที่สุด
3. สาระการเรียนรู้														
3.1 สอดคล้องกับตัวชี้วัด	4.67	4.00	4.67	4.67	4.00	4.67	4.67	4.67	4.33	4.67	4.67	5.00	4.56	มากที่สุด
3.2 เหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน	5.00	4.33	5.00	4.00	4.33	4.33	4.67	4.33	4.33	4.33	4.67	4.33	4.47	มาก
3.3 สอดคล้องเหมาะสมกับเวลาที่ใช้สอน	4.67	4.00	4.67	4.33	4.00	4.67	4.67	4.00	4.67	4.67	4.33	4.00	4.39	มาก
3.4 น่าสนใจและเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน	4.67	4.67	4.67	5.00	4.33	4.67	4.67	4.67	5.00	4.00	4.67	4.00	4.58	มากที่สุด

ตาราง 11 (ต่อ)

รายการ ประเมิน	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ที่มีต่อแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่												ค่าเฉลี่ย รวม	สรุปผล
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
4. ภาระงาน/ผลงาน														
4.1 สอดคล้องเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้และตัวชี้วัด	4.67	4.00	4.67	4.67	4.67	4.33	4.67	4.00	4.67	4.67	4.67	4.00	4.47	มาก
4.2 เหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน	5.00	4.33	4.33	4.67	4.00	4.33	5.00	4.67	5.00	4.67	4.33	4.67	4.58	มากที่สุด
5. การวัดและประเมินผล														
5.1 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	5.00	5.00	4.67	5.00	5.00	4.67	4.67	4.67	4.33	5.00	4.67	4.33	4.75	มากที่สุด
5.2 สอดคล้องกับตัวชี้วัด	5.00	4.67	4.33	4.67	4.67	5.00	5.00	4.33	4.67	4.67	4.33	4.67	4.67	มากที่สุด
5.3 มีวิธีวัดและประเมินผลที่หลากหลาย	4.33	4.33	5.00	4.67	4.67	5.00	5.00	4.00	4.67	4.33	4.33	4.00	4.53	มากที่สุด
5.4 ใช้เครื่องมือวัดและเกณฑ์การประเมินได้เหมาะสม	4.67	4.67	4.00	4.00	4.00	4.00	4.33	4.67	4.00	4.00	4.00	4.33	4.22	มาก
6. กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้														
6.1 สอดคล้องกับรูปแบบการสอนแบบโครงงาน	5.00	4.67	4.67	4.33	4.67	4.33	4.67	4.67	4.67	4.67	4.00	4.33	4.56	มากที่สุด
6.2 เรียงลำดับกิจกรรมได้เหมาะสม	4.67	4.67	4.33	4.33	4.67	4.33	4.67	4.00	4.33	4.00	4.33	5.00	4.44	มาก
6.3 เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	5.00	4.33	4.67	4.67	4.33	4.67	4.33	4.33	4.67	4.67	4.67	4.67	4.58	มากที่สุด
6.4 เหมาะสมกับเวลาที่สอน	5.00	4.33	4.33	4.33	4.00	4.33	5.00	4.33	4.00	4.00	4.67	4.33	4.39	มาก
6.5 กิจกรรมสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้และตัวชี้วัด	4.67	4.67	5.00	4.33	5.00	4.00	4.67	4.67	5.00	4.33	4.33	4.00	4.56	มากที่สุด

ตาราง 11 (ต่อ)

รายการ ประเมิน	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ที่มีต่อแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่												ค่าเฉลี่ย รวม	สรุปผล
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
7. สื่อและแหล่งเรียนรู้														
7.1 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	4.67	4.33	4.33	5.00	4.67	4.67	4.67	4.67	4.33	4.67	4.33	4.33	4.56	มากที่สุด
7.2 ได้รับความสนใจผู้เรียน	4.33	4.67	4.67	5.00	4.67	4.33	4.67	5.00	4.33	4.67	4.67	4.67	4.64	มากที่สุด
7.3 เหมาะสมในการใช้ประกอบกิจกรรมการเรียนรู้	4.67	4.67	4.67	4.67	4.33	4.67	4.33	4.33	4.00	4.33	4.00	4.00	4.39	มาก
รวมคะแนนเฉลี่ย	4.77	4.52	4.64	4.44	4.52	4.39	4.69	4.41	4.47	4.45	4.41	4.37	4.51	มากที่สุด

แบบประเมินแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R
เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยของกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
แผนการเรียนรู้ที่.....

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องว่าง มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด
ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านซึ่งมี 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์ในการให้คะแนน ดังนี้

มากที่สุด ให้ 5 คะแนน
มาก ให้ 4 คะแนน
ปานกลาง ให้ 3 คะแนน
น้อย ให้ 2 คะแนน
น้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. สารสำคัญ					
1.1 สัมพันธ์และสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้					
1.2 สัมพันธ์และสอดคล้องกับตัวชี้วัด					
1.3 เหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน					
1.4 ครอบคลุมสาระการเรียนรู้					
2. ตัวชี้วัด					
2.1 ระบุสิ่งที่ต้องการวัดได้อย่างชัดเจน					
2.2 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้					
2.3 ครอบคลุมด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์					
3. สาระการเรียนรู้					
3.1 สอดคล้องกับตัวชี้วัด					
3.2 เหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน					
3.3 สอดคล้องเหมาะสมกับเวลาที่ใช้สอน					
3.4 น่าสนใจและเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน					
4. ภาระงาน/ผลงาน					
4.1 สอดคล้องเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้และ ตัวชี้วัด					
4.2 เหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน					

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5. การวัดและประเมินผล					
5.1 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้					
5.2 สอดคล้องกับตัวชี้วัด					
5.3 มีวิธีวัดและประเมินผลที่หลากหลาย					
5.4 ใช้เครื่องมือวัดและเกณฑ์การประเมินผล ได้เหมาะสม					
6. กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
6.1 สอดคล้องกับรูปแบบการสอนแบบโครงงาน					
6.2 เรียงลำดับกิจกรรมได้เหมาะสม					
6.3 เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
6.4 เหมาะสมกับเวลาที่สอน					
6.5 กิจกรรมสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ และตัวชี้วัด					
7. สื่อและแหล่งเรียนรู้					
7.1 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้					
7.2 ได้รับความสนใจผู้เรียน					
7.3 เหมาะสมในการใช้ประกอบกิจกรรม การ เรียนรู้					

บันทึกความเห็นเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

(ลงชื่อ).....ผู้ประเมิน
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ภาคผนวก ข
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และผลการหาคุณภาพ
ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยของกลุ่มสาระสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

คำชี้แจง แบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบมี 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ เวลา 60 นาที
คำสั่ง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย (x) ลงในช่องข้อเลือก ก ข ค ง ที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

แบบทดสอบการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง พลเมืองดีของชุมชน

1. ข้อใด คือความหมายของคำว่า “พลเมืองดี”
 - ก. คนทุกคนที่เสียภาษีถูกต้องตามกฎหมาย
 - ข. คนที่เคารพกฎหมายและมีความรับผิดชอบต่อบ้านเมือง
 - ค. คนที่ปฏิบัติตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ
 - ง. ประชาชนที่ปฏิบัติตามคำสั่งของรัฐบาล
2. บทบาทหน้าที่ของพลเมืองข้อใดไม่ถูกต้อง
 - ก. ประกอบอาชีพสุจริต
 - ข. อนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม
 - ค. ช่วยเหลือคนพิการและทุพพลภาพ
 - ง. ทำการค้าโดยมุ่งผลกำไรเป็นหลัก
3. ข้อใดเป็นหน้าที่ของพลเมืองดีที่มีต่อประเทศ
 - ก. นับถือพระพุทธศาสนา
 - ข. ประกอบอาชีพสุจริต
 - ค. แต่งกายให้ทันสมัย
 - ง. ละเมิดสิทธิผู้อื่น
4. ข้อใดคือลักษณะของการเป็นพลเมืองดี
 - ก. การคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว
 - ข. มุ่งมั่นปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของตนอย่างเต็มความสามารถ
 - ค. การมีจิตใจหนักแน่นเยือกเย็น ไม่หุนหันพลันแล่น
 - ง. ถูกทุกข้อ

แบบทดสอบการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง สิทธิพื้นฐานของเด็ก

5. นางแว่นนำลูกที่เพิ่งคลอดไปทิ้งไว้ในร้านอาหาร แสดงว่านางแว่นละเมิดสิทธิข้อใดของลูก
 - ก. สิทธิที่จะมีส่วนร่วม
 - ข. สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา
 - ค. สิทธิที่จะเข้ารับการศึกษ
 - ง. สิทธิที่จะได้รับการปกป้อง
6. การที่เด็กถูกล่วงละเมิด ถูกทำร้าย ถูกกลั่นแกล้งรังแก ถือว่าเด็กถูกละเมิดสิทธิด้านใด
 - ก. สิทธิในการปกป้องคุ้มครอง
 - ข. สิทธิในการพัฒนา
 - ค. สิทธิในการอยู่รอด
 - ง. สิทธิในการมีส่วนร่วม
7. การที่เด็กแสดงความคิดเห็น ในเรื่องที่มีผลกระทบต่อตัวของเด็ก ถือว่าเด็กได้ใช้สิทธิด้านใด
 - ก. สิทธิในการปกป้องคุ้มครอง
 - ข. สิทธิในการพัฒนา
 - ค. สิทธิในการอยู่รอด
 - ง. สิทธิในการมีส่วนร่วม

แบบทดสอบการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี

8. ข้อใดคือคุณลักษณะหน้าที่ของผู้นำผู้ตามที่มีประสิทธิภาพ
 - ก. เป็นบุคคลที่ทำให้องค์กรประสบความสำเร็จก้าวหน้า
 - ข. เป็นบุคคลที่มีอิทธิพลต่อกลุ่ม
 - ค. สามารถนำกลุ่มให้ปฏิบัติงานต่างๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย
 - ง. ถูกทุกข้อ

19. ข้อใดคือความสำคัญของระบอบประชาธิปไตย
- อำนาจอธิปไตยหรืออำนาจสูงสุดเป็นอำนาจที่มาจากประชาชน
 - ประชาชนทุกคนมีสิทธิเสมอภาคกัน ในการที่จะได้รับบริการทุกชนิด
 - รัฐบาล จะต้องเคารพสิทธิและเสรีภาพมูลฐานของประชาชน
 - ถูกทุกข้อ

แบบทดสอบการเรียนรู้ที่ 6 เรื่องการเลือกตั้ง

20. กิจกรรมการมีส่วนร่วมระหว่างการเลือกตั้ง คือข้อใด
- สังเกตการณ์การซื้อเสียง
 - ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง
 - ชักชวนประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้ง
 - ถูกทุกข้อ
21. ข้อใดเป็นกิจกรรมการมีส่วนร่วมหลังการเลือกตั้ง
- ติดตามผลการเลือกตั้ง
 - ติดตามผลการใช้สิทธิเลือกตั้ง
 - ติดตามตรวจสอบการทำงานของผู้แทนที่เราเลือก
 - ถูกทุกข้อ
22. กิจกรรมการมีส่วนร่วมก่อนการเลือกตั้ง คือข้อใด
- ตรวจบัญชีรายชื่อว่าตนเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือไม่
 - ตรวจสอบพรรคการเมืองและผู้สมัครรับเลือกตั้ง
 - สอดส่องดูแลพฤติกรรมที่มีขอบ ศึกษาประวัติผู้สมัคร
 - ถูกทุกข้อ
23. นางสาวยุพเรศ ได้รับการเลือกตั้งให้เป็นหัวหน้าห้อง โดยใช้หลักการใดจึงจะเหมาะสมที่สุด
- ครูประจำชั้นเลือกขึ้นมา
 - ใช้ความสามารถตัดสิน
 - นับคะแนนเสียงข้างมากจากเพื่อนในชั้นเรียน
 - แต่งตั้งตนเองขึ้นมาจากความพอใจ

แบบทดสอบการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง สถาบันพระมหากษัตริย์

24. การยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงสรรเสริญ-พระบารมี ถือว่าได้แสดงความเคารพอะไร
- พระมหากษัตริย์
 - รัฐสภา
 - พระพุทธศาสนา
 - ความเป็นชาติไทย
25. ข้อใดบอกถึงความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ ได้ถูกต้องที่สุด
- ทรงเป็นพระประมุขของประเทศ
 - ทรงปกครองแผ่นดินด้วยทศพิธราชธรรม
 - ทรงกอบกู้เอกราชของชาติด้วยความกล้าหาญ
 - ถูกทุกข้อ
26. ข้อใดคือวิธีการแสดงความเคารพต่อพระมหากษัตริย์
- การ ถวายบังคม
 - การจับมือแล้วหอมแก้ม
 - การหมอบกราบ
 - ข้อ ก และ ค ถูก

แบบทดสอบการเรียนรู้ที่ 8 วัฒนธรรมไทยในภูมิภาคต่างๆ

27. ข้อใดจัดว่าเป็นความแตกต่างทางวัฒนธรรม
- ความแตกต่างทางภาษา
 - ความแตกต่างด้านการแต่งกาย
 - ความแตกต่างทางประเพณี
 - ถูกทุกข้อ

28. ข้อใดคือความหมายของคำว่า คุณค่าของวัฒนธรรมไทย
- วัฒนธรรมไทยเป็นสิ่งที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของความเป็นชาติไทย
 - วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความเป็นระเบียบในสังคม
 - วัฒนธรรมไทยก่อให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน
 - ถูกทุกข้อ
29. การเล่นสบ้า รำมอยซ่อนผ้า และแม่ศรีเรือน เป็นการละเล่นของภาคใด
- ภาคอีสาน
 - ภาคใต้
 - ภาคกลาง
 - ภาคเหนือ
30. ข้อใดเป็นการละเล่นของภาค อีสาน
- มอยซ่อนผ้า
 - อีตลับสอง คลองสิบสี่
 - ทรงผีควาย
 - งานปอยหลวง

เฉลยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย
กลุ่มสาระสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

1	ข	21	ง
2	ง	22	ง
3	ข	23	ค
4	ง	24	ก
5	ง	25	ง
6	ก	26	ง
7	ง	27	ง
8	ง	28	ง
9	ง	29	ค
10	ก	30	ข
11	ค		
12	ข		
13	ง		
14	ง		
15	ค		
16	ง		
17	ง		
18	ก		
19	ง		
20	ง		

ตาราง 12 ผลการประเมินและวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับตัวชี้วัด
เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย กลุ่มสาระสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อที่	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่าเฉลี่ย (IOC)	สรุปผล	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3				
1	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง	ใช้ได้
2	1	0	1	2	0.67	สอดคล้อง	ใช้ได้
3	0	1	1	2	0.67	สอดคล้อง	ใช้ได้
4	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง	ใช้ได้
5	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง	ใช้ได้
6	1	0	1	2	0.67	สอดคล้อง	ใช้ได้
7	0	1	1	2	0.67	สอดคล้อง	ใช้ได้
8	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง	ใช้ได้
9	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง	ใช้ได้
10	1	0	1	2	0.67	สอดคล้อง	ใช้ได้
11	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง	ใช้ได้
12	1	0	1	2	0.67	สอดคล้อง	ใช้ได้
13	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง	ใช้ได้
14	0	1	1	2	0.67	สอดคล้อง	ใช้ได้
15	1	1	0	2	0.67	สอดคล้อง	ใช้ได้
16	1	0	1	2	0.67	สอดคล้อง	ใช้ได้
17	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง	ใช้ได้
18	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง	ใช้ได้
19	1	0	1	2	0.67	สอดคล้อง	ใช้ได้
20	0	1	1	2	0.67	สอดคล้อง	ใช้ได้
21	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง	ใช้ได้
22	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง	ใช้ได้
23	1	0	1	2	0.67	สอดคล้อง	ใช้ได้
24	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง	ใช้ได้
25	1	0	1	2	0.67	สอดคล้อง	ใช้ได้
26	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง	ใช้ได้
27	0	1	1	2	0.67	สอดคล้อง	ใช้ได้
27	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง	ใช้ได้
29	1	0	1	2	0.67	สอดคล้อง	ใช้ได้

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อที่	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่าเฉลี่ย (IOC)	สรุปผล	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3				
30	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง	ใช้ได้
31	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง	ใช้ได้
32	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง	ใช้ได้
33	1	0	1	2	0.67	สอดคล้อง	ใช้ได้
34	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง	ใช้ได้
35	1	0	1	2	0.67	สอดคล้อง	ใช้ได้
36	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง	ใช้ได้
37	0	1	1	2	0.67	สอดคล้อง	ใช้ได้
38	1	1	0	2	0.67	สอดคล้อง	ใช้ได้
39	1	0	1	2	0.67	สอดคล้อง	ใช้ได้
40	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง	ใช้ได้

ตาราง 13 ผลการวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (B) และค่าความเชื่อมั่น (r_{cc})
ของข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (B)	ผลการพิจารณา	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (B)	ผลการพิจารณา
1	0.57	คัดเลือกไว้	21	0.47	คัดเลือกไว้
2	0.60	คัดเลือกไว้	22	0.13	ตัดทิ้ง
3	0.38	คัดเลือกไว้	23	0.62	คัดเลือกไว้
4	0.32	ตัดทิ้ง	24	0.72	คัดเลือกไว้
5	0.47	คัดเลือกไว้	25	0.61	คัดเลือกไว้
6	0.42	คัดเลือกไว้	26	0.18	ตัดทิ้ง
7	0.14	ตัดทิ้ง	27	0.57	คัดเลือกไว้
8	0.59	คัดเลือกไว้	28	0.65	คัดเลือกไว้
9	0.72	คัดเลือกไว้	29	0.47	คัดเลือกไว้
10	0.22	ตัดทิ้ง	30	0.59	คัดเลือกไว้
11	0.64	คัดเลือกไว้	31	0.60	คัดเลือกไว้
12	0.61	คัดเลือกไว้	32	0.47	คัดเลือกไว้
13	0.62	คัดเลือกไว้	33	0.72	คัดเลือกไว้
14	0.59	คัดเลือกไว้	34	0.23	ตัดทิ้ง
15	0.16	ตัดทิ้ง	35	0.29	ตัดทิ้ง
16	0.65	คัดเลือกไว้	36	0.65	คัดเลือกไว้
17	0.24	ตัดทิ้ง	37	0.64	คัดเลือกไว้
18	0.57	คัดเลือกไว้	38	0.15	ตัดทิ้ง
19	0.60	คัดเลือกไว้	39	0.57	คัดเลือกไว้
20	0.38	คัดเลือกไว้	40	0.62	คัดเลือกไว้

*ค่าความเชื่อมั่น (r_{cc}) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เท่ากับ 0.91

แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับตัวชี้วัด เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย
กลุ่มสาระสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อสอบแต่ละข้อต่อไปว่าวัดตรงตามตัวชี้วัดที่ระบุไว้หรือไม่ แล้วเขียน
ผลการพิจารณาในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง

- 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อนั้นวัดได้ตรงตามตัวชี้วัด
0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อนั้นวัดได้ตรงตามตัวชี้วัด
-1 เมื่อแน่ใจว่าข้อนั้นวัดไม่ตรงตามตัวชี้วัด

ตัวชี้วัด	ข้อสอบ	ระดับความคิดเห็น		
		1	0	-1
1 บอกวิธีปฏิบัติตน เป็นพลเมืองดีตามวิถี ประชาธิปไตยในฐานะ สมาชิกที่ดีของชุมชน ได้ (K) * หมายถึงตัวเลือก ที่ถูกต้อง	1. ข้อใด คือความหมายของคำว่า “พลเมืองดี” ก. คนทุกคนที่เสียภาษีถูกต้องตามกฎหมาย *ข. คนที่เคารพกฎหมายและมีความรับผิดชอบต่อบ้านเมือง ค. คนที่ปฏิบัติตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ ง. ประชาชนที่ปฏิบัติตามคำสั่งของรัฐบาล 2. บทบาทหน้าที่ของพลเมืองข้อใดไม่ถูกต้อง ก. ประกอบอาชีพสุจริต ข. อนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ค. ช่วยเหลือคนพิการและทุพพลภาพ *ง. ทำการค้าโดยมุ่งผลกำไรเป็นหลัก 3 ข้อใดคือพีช			
2 เห็นประโยชน์ของ การปฏิบัติตนเป็น พลเมืองดีตามวิถี ประชาธิปไตยในฐานะ สมาชิกที่ดีของชุมชน (A) * หมายถึงตัวเลือก ที่ถูกต้อง	3. ข้อใดเป็นหน้าที่ของพลเมืองดีที่มีต่อประเทศ ก. นับถือพระพุทธศาสนา *ข. ประกอบอาชีพสุจริต ค. แต่งกายให้ทันสมัย ง. ละเมิดสิทธิผู้อื่น			

ตัวชี้วัด	ข้อสอบ	ระดับความคิดเห็น		
		1	0	-1
3 ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยในฐานะสมาชิกที่ดีของชุมชน ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม (P) * หมายถึงตัวเลือกที่ถูกต้อง	4. ข้อใดเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี ก. ทำให้ทุกคนไม่ชอบหน้าเรา ข. ทำให้คนแข่งขันกันทำความดี *ค. ทำให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข ง. ทำให้สังคมแตกแยก 5. ข้อใดคือลักษณะของการเป็นพลเมืองดี ก. การคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว ข. มุ่งมั่นปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของตนอย่างเต็มความสามารถ ค. การมีจิตใจหนักแน่นเยือกเย็น ไม่หุนหันพลันแล่น *ง. ถูกทุกข้อ			
4 บอกสิทธิขั้นพื้นฐานที่เด็กทุกคนพึงได้รับตามกฎหมายได้ (k) * หมายถึงตัวเลือกที่ถูกต้อง	6. นางแวนนำลูกที่เพิ่งคลอดไปทิ้งไว้ในร้านอาหาร แสดงว่านางแวนละเมิดสิทธิข้อใดของลูก ก. สิทธิที่จะมีส่วนร่วม ข. สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา ค. สิทธิที่จะเข้ารับการศึกษ *ง. สิทธิที่จะได้รับการปกป้อง 7. ถ้าลูกที่มีอายุถึงเกณฑ์เข้าเรียน แล้วพ่อแม่ไม่ให้เข้าโรงเรียน จะมีผลทางกฎหมายอย่างไร *ก. พ่อแม่มีความผิดตามกฎหมาย ข. พ่อแม่จะหมดสิทธิในการเลี้ยงดูลูก ค. ลูกจะต้องไปอยู่ในสถานสงเคราะห์ ง. ไม่มีผลใดๆ ตามกฎหมาย			
5 มีความสนใจที่จะศึกษาสิทธิพื้นฐานที่ตนพึงได้รับตามกฎหมาย (A) * หมายถึงตัวเลือกที่ถูกต้อง	8. การที่เด็กถูกล่วงละเมิด ถูกทำร้าย ถูกกลั่นแกล้งรังแก ถือว่าเด็กถูกละเมิดสิทธิด้านใด *ก. สิทธิในการปกป้องคุ้มครอง ข. สิทธิในการพัฒนา ค. สิทธิในการอยู่รอด ง. สิทธิในการมีส่วนร่วม			

ตัวชี้วัด	ข้อสอบ	ระดับความคิดเห็น		
		1	0	-1
	9. การที่เด็กแสดงความคิดเห็นเรื่องที่มีผลกระทบต่อเด็ก ถือว่าเด็กได้ใช้สิทธิด้านใด ก. สิทธิในการปกป้องคุ้มครอง ข. สิทธิในการพัฒนา ค. สิทธิในการอยู่รอด *ง. สิทธิในการมีส่วนร่วม			
6 ปฏิบัติตนตามสิทธิขั้นพื้นฐานที่ตนเองพึงได้รับได้อย่างเหมาะสม (P) * หมายถึงตัวเลือกที่ถูกต้อง	10. สิทธิขั้นพื้นฐานของเด็กมีกี่ประการ ก. 3 ประการ *ข. 4 ประการ ค. 5 ประการ ง. 6 ประการ			
7. อธิบายความหมาย บทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้นำและผู้ตามได้(K) * หมายถึงตัวเลือกที่ถูกต้อง	11. ข้อใดคือคุณลักษณะหน้าที่ของผู้นำผู้ตามที่มีประสิทธิผล ก. เป็นบุคคลที่ทำให้องค์กรประสบความสำเร็จ ข. เป็นบุคคลที่มีอิทธิพลต่อกลุ่ม ค. สามารถนำกลุ่มให้ปฏิบัติงานต่างๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย *ง. ถูกทุกข้อ 12. ข้อใดคือลักษณะและบทบาทของผู้นำ ก. ต้องมีความฉลาด ข. ต้องมีวุฒิภาวะทางสังคมและใจกว้าง ค. ต้องมีเจตคติที่ดีเกี่ยวกับมนุษยสัมพันธ์ *ง. ถูกทุกข้อ			
8. เห็นความสำคัญของการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี (A;P) * หมายถึงตัวเลือกที่ถูกต้อง	13. ข้อใดคือลักษณะและบทบาทของผู้ตามที่ดี *ก. ผู้ตามที่คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าผลประโยชน์ตน ข. ผู้ตามที่เชื่องช้า ไม่กระตือรือร้น ค. ผู้ตามที่ไม่มีความคิดสร้างสรรค์และไม่มีความคิดริเริ่ม ง. ผู้ตามที่คอยปรับตนเองให้อยู่รอดอย่างปลอดภัยในทุกๆ สถานการณ์			

ตัวชี้วัด	ข้อสอบ	ระดับความคิดเห็น		
		1	0	-1
9. ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามได้อย่างเหมาะสม (P) * หมายถึงตัวเลือกที่ถูกต้อง	14. นักเรียนที่เชื่อว่าไม่กระตือรือร้น ถือว่าเป็นผู้ตามแบบใด ก. ผู้ตามแบบยอมตามเห็นด้วยเสมอ ข. ผู้ตามที่มีประสิทธิภาพ *ค. ผู้ตามแบบเฉื่อยชา ง. ผู้ตามแบบปรปักษ์ 15. ผู้ที่ถือว่าเป็นผู้นำที่ดีควรมีคุณสมบัติด้านใด ก. มีความฉลาด *ข. มีวุฒิภาวะทางสังคมและใจกว้าง ค. มีเจตคติที่ดีเกี่ยวกับมนุษยสัมพันธ์ ง. มีแรงจูงใจภายใน			
10. ระบุปัญหาและสาเหตุความขัดแย้ง รวมทั้งบอกวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้ง (K)	16. ข้อใดที่ถือว่าไม่ใช่การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ก. ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน *ข. ถือว่าเสียงส่วนน้อยเป็นฝ่ายผิด ค. ปฏิบัติต่อกันด้วยความเคารพ ง. ใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา			
11. มีจิตสำนึกที่จะอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติสุข (A)	17. บุคคลที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้ที่อยู่กับสังคมอย่างมีความสุขควรมีคุณสมบัติอย่างไร? ก. เป็นคนใจบุญชอบให้ทาน ข. เป็นคนมีวาจาอ่อนหวาน ค. เป็นผู้ทำตนเป็นแบบอย่างที่ดีมีค่ากว่าคำสอน *ง. ถูกทุกข้อ 18. <u>เด็กชายสุชาติ</u> ไม่เชื่อฟังคำสอนของพ่อแม่ และพูดวากาว่าร้าย การปฏิบัติดังกล่าวจะส่งผลให้เกิดอะไรกับตัว <u>เด็กชายสุชาติ</u> ก. ทำให้เพื่อนๆ ไม่รัก ข. ทำให้เพื่อนบ้านไม่คบด้วย ค. ทำให้พ่อแม่เสียใจ *ง. ถูกทุกข้อ			

ตัวชี้วัด	ข้อสอบ	ระดับความคิดเห็น		
		1	0	-1
12. ปฏิบัติตนเพื่ออยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสันติสุข (P)	19. ข้อใดเป็นการปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข ได้ถูกต้องที่สุด ก. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเมืองการปกครอง ข. การมีส่วนร่วมในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ค. การอยู่ร่วมกันในรูปของกฎระเบียบหรือกฎหมาย *ง. ถูกทุกข้อ 20. การเป็นคนกล่าววาจาสุภาพ อ่อนหวาน ถือว่าปฏิบัติตนตามหลักธรรมข้อใด ก. ทาน ข. อุตถจริยา *ค. ปิยวาจา ง. สมานัตตตา			
13. อธิบายความหมาย ประเภทและความสำคัญของระบอบประชาธิปไตย (k)	21. ข้อใดบอกความหมายของคำว่า อำนาจอธิปไตยได้ถูกต้องที่สุด ก. อำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ ข. อำนาจที่จะบังคับให้ประชาชนภายในรัฐปฏิบัติ ค. ความเป็นใหญ่ *ง. ถูกทุกข้อ 22. คำว่า ระบอบ มีความหมายว่าอย่างไร ก. ระเบียบการ ข. แบบอย่าง ค. รูปแบบ ธรรมเนียม *ง. ถูกทุกข้อ			
14. มีความสนใจใฝ่เรียนรู้เกี่ยวกับอำนาจอธิปไตยและระบอบประชาธิปไตย (a)	23. ข้อใดให้ความหมายประเภทของอำนาจอธิปไตยได้เหมาะสมที่สุด ก. อำนาจอธิปไตยเป็นอำนาจสูงสุดในแผ่นดิน ข. อำนาจอธิปไตย ต้องแผ่ขยายไปยังทุกคนและทุกกลุ่มคนภายในรัฐ ค. อำนาจอธิปไตยย่อมอยู่คู่กับรัฐเสมอ *ง. ถูกทุกข้อ			

ตัวชี้วัด	ข้อสอบ	ระดับความคิดเห็น		
		1	0	-1
15. สื่อสารและอธิบายเกี่ยวกับอำนาจอธิปไตยและความสำคัญของระบอบประชาธิปไตยให้ผู้อื่นเข้าใจได้ (p)	24. พฤติกรรมใดของนักเรียนที่ส่งเสริมการดำเนินชีวิตในสังคมประชาธิปไตย *ก. การยึดระเบียบวินัย ข. การสมัครประธานนักเรียน ค. การแสวงหาทุนการศึกษา ง. การตั้งใจศึกษาเล่าเรียน 25. ข้อใดคือความสำคัญของระบอบประชาธิปไตย ก. อำนาจอธิปไตยหรืออำนาจอสูงสุดเป็นอำนาจที่มาจากประชาชน ข. ประชาชนทุกคนมีสิทธิเสมอภาคกัน ในการที่จะได้รับบริการทุกชนิด ค. รัฐบาล จะต้องเคารพสิทธิและเสรีภาพมูลฐานของประชาชน *ง. ถูกทุกข้อ			
16. บอกรับบทบาทหน้าที่ของพลเมืองในกระบวนการเลือกตั้ง (k)	26. ข้อใดคือบทบาทหน้าที่ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการเลือกตั้ง ก. สมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมือง ข. สอดส่องดูแลการเลือกตั้ง แจ้งเหตุหรือเบาะแสการทุจริตซื้อสิทธิขายเสียง ค. ใช้สิทธิเลือกตั้งโดยพร้อมเพรียง ตามเวลา *ง. ถูกทุกข้อ 27. กิจกรรมการมีส่วนร่วมระหว่างกาเลือกตั้ง คือข้อใด ก. สังเกตการณ์การซื้อเสียง ข. ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ค. ชักชวนประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้ง *ง. ถูกทุกข้อ			
17. สนใจและเห็นความสำคัญของการเลือกตั้ง (a)	28. ข้อใดเป็นกิจกรรมการมีส่วนร่วมหลังการเลือกตั้ง ก. ติดตามผลการ เลือกตั้ง ข. ติดตามผลการใช้สิทธิเลือกตั้ง ค. ติดตามตรวจสอบการทำงานของผู้แทนที่เราเลือก *ง. ถูกทุกข้อ			

ตัวชี้วัด	ข้อสอบ	ระดับความคิดเห็น		
		1	0	-1
	29. กิจกรรมการมีส่วนร่วมก่อนการเลือกตั้ง คือข้อใด ก. ตรวจสอบบัญชีรายชื่อว่าตนเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือไม่ ข. ตรวจสอบพรรคการเมืองและผู้สมัครรับเลือกตั้ง ค. สอดส่องดูแลพฤติกรรมที่มีชอบ ศึกษาประวัติผู้สมัคร *ง. ถูกทุกข้อ			
18. ปฏิบัติตามบทบาทของพลเมืองในกระบวนการเลือกตั้งได้(p)	30. นางสาวยุพเรศ ได้รับการเลือกตั้งให้เป็นหัวหน้าห้อง โดยใช้หลักการใดจึงจะเหมาะสมที่สุด ก. ครูประจำชั้นเลือกขึ้นมา ข. ใช้ความสามารถตัดสิน *ค. นับคะแนนเสียงข้างมากจากเพื่อนในชั้นเรียน ง. แต่งตั้งตนเองขึ้นมาจากความพอใจ			
19. อธิบายความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ตามระบอบประชาธิปไตย(k)	31. การยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงสรรเสริญ-พระบารมี ถือว่าได้แสดงความเคารพอะไร *ก. พระมหากษัตริย์ ข. รัฐสภา ค. พระพุทธศาสนา ง. ความเป็นชาติไทย 32. ข้อใดบอกถึงความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ ได้ถูกต้องที่สุด ก. ทรงเป็นพระประมุขของประเทศ ข. ทรงปกครองแผ่นดินด้วยทศพิธราชธรรม ค. ทรงกอบกู้เอกราชของชาติด้วยความกล้าหาญ *ง. ถูกทุกข้อ			
20. ชื่นชมและสนใจใฝ่เรียนรู้เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ตามระบอบประชาธิปไตย(a)	33. ข้อใดคือวิธีการแสดงความเคารพต่อพระมหากษัตริย์ ก. การ ถวายบังคม ข. การจับมือแล้วหอมแก้ม ค. การหมอบกราบ *ง. ข้อ ก และ ค ถูก			

ตัวชี้วัด	ข้อสอบ	ระดับความคิดเห็น		
		1	0	-1
21. แสดงความเคารพและเทิดทูนต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ได้ (p)	34. ข้อใดคือความหมายของคำว่า ทศพิธราชธรรม *ก. คือจริยวัตร 10 ประการ ข. คือจริยวัตร 9 ประการ ค. คือราชธรรม 7 ประการ ง. คือราชธรรม 8 ประการ 35. การเสียสละความสุขส่วนตนเพื่อความสุขส่วนรวม เป็นทศพิธราชธรรมข้อใด ก. ทาน ข. ศีล *ค. บริจาค ง. ความเที่ยงธรรม			
22. อธิบายความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในท้องถิ่นของไทยในภูมิภาคต่างๆ (k)	36. ข้อใดจัดว่าเป็นความแตกต่างทางวัฒนธรรม ก. ความแตกต่างทางภาษา ข. ความแตกต่างด้านการแต่งกาย ค. ความแตกต่างทางประเพณี *ง. ถูกทุกข้อ			
23. มีความสนใจและเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมของกลุ่มคนในท้องถิ่นของไทยในภูมิภาคต่างๆ (a)	37. ข้อใดคือความหมายของคำว่า คุณค่าของวัฒนธรรมไทย ก. วัฒนธรรมไทยเป็นสิ่งที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของความเป็นชาติไทย ข. วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความเป็นระเบียบในสังคม ค. วัฒนธรรมไทยก่อให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน *ง. ถูกทุกข้อ 38. ประชาชนแสดงความสมัครสมานสามัคคีกันเป็นความสำคัญของวัฒนธรรมด้านไหน ก. ช่วยสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันแก่สังคมไทย ข. ความเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย ค. ช่วยสร้างความเจริญให้แก่ชาติไทย *ง. ถูกทั้งข้อ ก และ ค			

ตัวชี้วัด	ข้อสอบ	ระดับความคิดเห็น		
		1	0	-1
24. สื่อสารและบอกเล่าถึงวัฒนธรรมของกลุ่มคนในท้องถิ่นของไทยในภูมิภาคต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง(p)	39. การเล่นเกมบ้ำ รำมอญซ่อนผ้า และแม่ศรีเรือน เป็นการละเล่นของภาคใด ก.ภาคอีสาน ข. ภาคใต้ *ค.ภาคกลาง ง. ภาคเหนือ 40. ข้อใดเป็นการละเล่นของภาค อีสาน ก. มอญซ่อนผ้า *ข. ฮีตสิบสอง คลองสิบสี่ ค. ทรงผึ้งควาย ง. งานปอยหลวง			
				

(ลงชื่อ).....ผู้ประเมิน
(.....)

ภาคผนวก ค

แบบวัดความพึงพอใจ และผลการหาคุณภาพของแบบวัดความพึงพอใจ

แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R
เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยของกลุ่มสาระสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

คำชี้แจง โปรดอ่านและพิจารณาข้อความในแต่ละข้อ แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือของท่านที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการเรียนรู้แบบ SQ4R เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยของกลุ่มสาระสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เพียงคำตอบเดียว โดยมีเกณฑ์ให้เลือกตอบดังนี้

- 5 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจ มากที่สุด
- 4 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจ มาก
- 3 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจ มากปานกลาง
- 2 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจ น้อย
- 1 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจ น้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ด้านขั้นสำรวจ (Survey)					
1.1 นักเรียนพึงพอใจกับการได้อ่านสำรวจหัวเรื่องหัวข้อย่อย บทคัดย่อ บทสรุป					
1.2 การอ่านสำรวจช่วยฝึกวิธีการอ่านแบบกวาดสายตาอย่างรวดเร็ว (Skimming)					
2. ด้านขั้นตั้งคำถาม (Question)					
2.1 นักเรียนพึงพอใจกับคำถามที่ครูได้ถามในบทที่อ่าน					
2.2 ครูถามคำถามที่เข้าใจง่ายเหมาะสมกับความสามารถของนักเรียน					
3. ด้านขั้นอ่าน (Read)					
3.1 นักเรียนมีความพึงพอใจที่ได้อ่านรายละเอียดของบทอ่าน					
3.2 การอ่านทำให้นักเรียนได้ข้อมูลหรือรายละเอียดที่สำคัญครบถ้วน					
3.3 การอ่านเป็นการช่วยฝึกนักเรียนในการตอบคำถามได้ดี					
4. ด้านขั้นบอกคำตอบอีกครั้ง (Recite)					
4.1 นักเรียนพึงพอใจกับการได้ใช้ภาษาของตนเองในการตอบคำถาม					

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
4.2 นักเรียนสามารถบอกคำตอบอีกครั้งได้					
4.3 การบอกคำตอบอีกครั้งช่วยให้นักเรียนจดจำความหมายของคำตอบได้ดี					
5. ด้านขั้นเขียนสรุปใจความ (Write)					
5.1 นักเรียนมีความพึงพอใจกับการได้เขียนสรุปใจความในบทอ่าน					
5.2 นักเรียนสรุปใจความครอบคลุมกับความหมายเดิมของบทอ่าน					
6. ด้านขั้นทบทวน (Review)					
6.1 นักเรียนมีความพึงพอใจกับการได้ทบทวนเรื่องราวทั้งหมด					
6.2 นักเรียนเล่าคำถามที่ตั้งไว้และตอบคำตอบของแต่ละข้อให้ครูหรือเพื่อนฟังได้					
6.3 นักเรียนจดจำหรือเข้าใจเรื่องราวทั้งหมดได้มากหรือน้อยแค่ไหน					

ตาราง 14 ผลการประเมินและวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบวัดความพึงพอใจ
เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย กลุ่มสาระสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อที่	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			รวม	(IOC)	สรุปผล	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3				
1	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง	ใช้ได้
2	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง	ใช้ได้
3	0	1	1	2	0.67	สอดคล้อง	ใช้ได้
4	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง	ใช้ได้
5	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง	ใช้ได้
6	1	1	0	2	0.67	สอดคล้อง	ใช้ได้
7	0	1	1	2	0.67	สอดคล้อง	ใช้ได้
8	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง	ใช้ได้
9	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง	ใช้ได้
10	1	1	0	2	0.67	สอดคล้อง	ใช้ได้
11	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง	ใช้ได้
12	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง	ใช้ได้
13	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง	ใช้ได้
14	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง	ใช้ได้
15	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง	ใช้ได้
16	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง	ใช้ได้
17	1	1	0	2	0.67	สอดคล้อง	ใช้ได้
18	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง	ใช้ได้
19	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง	ใช้ได้
20	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง	ใช้ได้

ตาราง 15 ผลการวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r_{xy}) และค่าความเชื่อมั่น (α) ของแบบวัดความพึงพอใจ เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก(r_{xy})	ผลการพิจารณา
1	0.64	คัดเลือกไว้
2	0.54	คัดเลือกไว้
3	0.05	ตัดทิ้ง
4	0.50	คัดเลือกไว้
5	0.59	คัดเลือกไว้
6	0.41	ตัดทิ้ง
7	0.25	ตัดทิ้ง
8	0.61	คัดเลือกไว้
9	0.51	คัดเลือกไว้
10	0.53	คัดเลือกไว้
11	0.39	ตัดทิ้ง
12	0.55	คัดเลือกไว้
13	0.50	คัดเลือกไว้
14	0.53	คัดเลือกไว้
15	0.65	คัดเลือกไว้
16	0.64	คัดเลือกไว้
17	0.37	ตัดทิ้ง
18	0.61	คัดเลือกไว้
19	0.56	คัดเลือกไว้
20	0.53	คัดเลือกไว้

*ค่าสหสัมพันธ์อย่างง่าย (α) ของแบบวัดความพึงพอใจ เท่ากับ 0.85

แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างคำถามกับนิยามความพึงพอใจของนักเรียน
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ sq4r
 เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
 สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อคำถามแต่ละข้อต่อไปนี้ว่าวัดตรงตามนิยามที่ระบุไว้หรือไม่แล้วเขียนผลการพิจารณาในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง

- 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นตรงกับนิยาม
 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นตรงกับนิยาม
 -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามไม่ตรงกับนิยาม

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น		
	1	0	-1
1. ด้านขั้นสำรวจ (Survey)			
1.1 นักเรียนพึงพอใจกับการได้อ่านสำรวจหัวข้อเรื่อง หัวข้อย่อย บทคัดย่อ บทสรุป			
1.2 การอ่านสำรวจช่วยฝึกวิธีการอ่านแบบกวาดสายตารวดเร็ว (Skimming)			
1.3 การอ่านสำรวจช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดกระบวนการคิด			
2. ด้านขั้นตั้งคำถาม (Question)			
2.1 นักเรียนพึงพอใจกับคำถามที่ครูได้ถามในบทที่อ่าน			
2.2 ครูถามคำถามที่เข้าใจง่ายเหมาะสมกับความสามารถของนักเรียน			
2.3 ครูใช้คำถามที่กระตุ้นให้นักเรียนเกิดกระบวนการคิด			
2.4 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นกับข้อคำถาม			
3. ด้านขั้นอ่าน (Read)			
3.1 นักเรียนมีความพึงพอใจที่ได้อ่านรายละเอียดของบทอ่าน			
3.2 การอ่านทำให้นักเรียนได้ข้อมูลหรือรายละเอียดที่สำคัญครบถ้วน			
3.3 การอ่านเป็นการช่วยฝึกนักเรียนในการตอบคำถามได้ดี			
3.4 เนื้อหามีความน่าสนใจทำให้นักเรียนสนใจอยากอ่าน			
4. ด้านขั้นบอกคำตอบอีกครั้ง (Recite)			
4.1 นักเรียนพึงพอใจกับการได้ใช้ภาษาของตนเองในการตอบคำถาม			
4.2 นักเรียนสามารถบอกคำตอบอีกครั้งได้			
4.3 การบอกคำตอบอีกครั้งช่วยให้นักเรียนจดจำความหมายของคำตอบได้ดี			

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น		
	1	0	1
5. ด้านขั้นเขียนสรุปใจความ (Write) 5.1 นักเรียนมีความพึงพอใจกับการได้เขียนสรุปใจความในบทอ่าน 5.2 นักเรียนสรุปใจความครอบคลุมกับความหมายเดิมของบทอ่าน 5.3 การเขียนสรุปใจความช่วยให้นักเรียนจดจำบทอ่านได้ดี			
6. ด้านขั้นทบทวน (Review) 6.1 นักเรียนมีความพึงพอใจกับการได้ทบทวนเรื่องราวทั้งหมด 6.2 นักเรียนเล่าคำถามที่ตั้งไว้และตอบคำตอบของแต่ละข้อให้ครูหรือเพื่อนฟังได้ 6.3 นักเรียนจดจำหรือเข้าใจเรื่องราวทั้งหมดได้มากหรือน้อยแค่ไหน			

(ลงชื่อ).....ผู้ประเมิน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ภาคผนวก ง
ภาพประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R

ขั้นที่ 1 นักเรียนอ่านสำรวจ เนื้อเรื่อง อย่างคร่าวๆ แล้วตอบคำถาม

ขั้นที่ 2 ครูตั้งคำถามให้นักเรียนตอบคำถามของครู

ขั้นที่ 3 นักเรียนอ่านอย่างรอบคอบเพื่อหาคำตอบ

ชั้นที่ 4 นักเรียนจดจำคำตอบทั้งหมดแล้วนักเรียน บอกคำตอบอีกครั้ง

ชั้นที่ 5 นักเรียนเขียนสรุปเนื้อหาที่ได้อ่านจากเรื่อง

ชั้นที่ 6 นักเรียนอ่านทบทวนเนื้อหาจากเรื่อง

ภาคผนวก จ
หนังสือขอความอนุเคราะห์

ที่ ศธ 0530.5(2)/442

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

17 ตุลาคม 2555

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหันใหญ่

ด้วย นายสุริยง ทองมีคำ นิติระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง "การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบบ SQ4R เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย กลุ่มสาระสังคมศึกษาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุภรณ์ ลิ้มอารีย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้

เพื่อให้การทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดอนุญาตให้ นายสุริยง ทองมีคำ ทดลองใช้เครื่องมือ กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทั้งนี้จะเริ่มทดลองเครื่องมือดังกล่าว ตั้งแต่ เดือนธันวาคม 2555 เป็นต้นไป เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

วิภาดา ใจดี
16 กรกฎาคม 2555
นางสาว วิภาดา ใจดี
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

๑๑๙-๘
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยยุทธ ศิริสุทธิ)
รองคณบดีฝ่ายบริหาร วิชาการและการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ฝ่ายวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทร. 0-4375-4322 ถึง 40 ต่อ 6080

ที่ ศธ 0530.5(2)/442

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

17 ตุลาคม 2555

เรื่อง ขออนุญาตยืมเครื่องใช้เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองแวงโลกพระ

ด้วย นายสุริยง ทองมีคำ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง "การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบบ SQ4R เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย กลุ่มสาระสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าอิสระตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุภรณ์ ลิ้มอารีย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้

เพื่อให้การทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขออนุญาตยืมจากท่านได้โปรดอนุญาตให้ นายสุริยง ทองมีคำ ทดลองใช้เครื่องมือ กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ทั้งนี้จะเริ่มทดลองเครื่องมือดังกล่าว ตั้งแต่ เดือนธันวาคม 2555 เป็นต้นไป เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ
ในกรณีนี้ขอสงวนสิทธิ์ในกรณี
ในการเก็บข้อมูล กับนักเรียน

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยยุทธ สิริสุทธิ)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร รักษาการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ฝ่ายวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทร. 0-4375-4322 ถึง 40 ต่อ 6080

ที่ ศธ 0530.5(2)/443

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

17 ตุลาคม 2555

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองแวงโลกพระ

ด้วย นายสุริยง ทองมีคำ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง "การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้
ด้วยกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบบ SQ4R เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย กลุ่มสาระสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์
สุกรณ์ อิ่มอารีย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้

เพื่อให้การทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดอนุญาตให้ นายสุริยง ทองมีคำ
เก็บรวบรวมข้อมูลกับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทั้งนี้จะเริ่มเก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าว ตั้งแต่ เดือนธันวาคม 2555
เป็นต้นไป เพื่อนำข้อมูลที่ได้นำไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า
คงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ฉันได้ให้โรงเรียนแจ้งแก่คุณครู
ใน คอ เกีย 90 มุล กอ วิชัย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยยุทธ สิริสุทธิ)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร รักษาการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ฝ่ายวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทร. 0-4375-4322 ถึง 40 ต่อ 6080

ที่ ศธ 0530.5(2)/ว.441

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

17 ตุลาคม 2555

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน นางสาวยุภาพร หรเสวีรัฐ

ด้วย นายสุริยง ทองมีคำ นิติกระต๊อบปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง "การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้
ด้วยกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบบ SQ4R เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำเนินหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์
สุภรณ์ ถิ่นอารีย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ
และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ
ที่ใช้ในการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ ในครั้งนี้ เพื่อที่นิสิตจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า
คงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

อ.สุวิมล วัฒนศิริ
รองคณบดีฝ่ายบริหาร
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยยุทธ ศิริสุทธิ)
รองคณบดีฝ่ายบริหาร วิชาการและการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ฝ่ายวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทร: 0-4375-4322 ถึง 40 ต่อ 6080

ที่ ศธ 0530.5(2)/ว.441

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

17 ตุลาคม 2555

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน ว่าที่ร้อยตรีหญิงดุจฎี นานา

ด้วย นายสุริยง ทองมีคำ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง "การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบบ SQ4R เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย กลุ่มสาระสังคมศึกษาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุภรณ์ สีมออารีย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ ในครั้งนี้ เพื่อที่นิสิตจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยพงษ์ ศิริสุทธิ)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร รักษาการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ฉันทัด ธีระพงษ์ไชยชาญ
ทนายความ
และทนายความ
และทนายความ
และทนายความ

ฝ่ายวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทร. 0-4375-4322 ถึง 40 ต่อ 6080

ที่ ศธ 0530.5(2)/ว.441

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

17 ตุลาคม 2555

เรื่อง ขออนุมัติครุฑเป็นผู้ใช้วิทยุตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน นางเนตรนภา กิจเกียรดี

ด้วย นายสุริยง ทองมีคำ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง "การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบบ SQ4R เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย กลุ่มสาระสังคมศึกษาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษาค้นคว้าอิสระ (กค.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุภรณ์ สัมอารีย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขออนุมัติครุฑจากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ ในครั้งนี้ เพื่อที่นิสิตจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ข้าพเจ้าเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ
ในกรณีศึกษาค้นคว้าอิสระ ไม่เก็บ
ค่าตอบแทนใดๆ

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยยุทธ ศิริสุทธิ)
รองคณบดีฝ่ายบริหาร รักษาการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ฝ่ายวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทร. 0-4375-4322 ถึง 40 ต่อ 6080

ประวัติย่อของผู้ศึกษาค้นคว้า

ประวัติย่อของผู้ศึกษาค้นคว้า

ชื่อ	นายสุริยง ทองมีค่า
วันเกิด	วันที่ 14 กรกฎาคม พ.ศ. 2527
สถานที่เกิด	อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 91 หมู่ 13 ตำบลหนองแขวงโสภพระ อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น รหัสไปรษณีย์ 40120
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครู
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบ้านหนองแขวงโสภพระ ตำบลหนองแขวงโสภพระ อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น รหัสไปรษณีย์ 40120
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2545	มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม จังหวัดขอนแก่น
พ.ศ. 2548	มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพล จังหวัดขอนแก่น
พ.ศ. 2550	ปริญญาศาสนศาสตรบัณฑิต (ศน.บ.) สาขารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พ.ศ. 2552	ประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู (ป.บัณฑิต) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พ.ศ. 2557	ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

